

Rekreačné poukazy na hory

Na Slovensko sa chystá výrazné oteplenie. Riešením je vymeniť rozpálené byty za chladnejší horský vánok Liptova a Vysokých Tatier. Motiváciou navyše môže byť možnosť ušetriť vďaka rekreačným poukazom. → strana 20

V Šiatorskej Bukovinke pribudol nový turistický chodník

K unikátnemu skalnému stupňu vytvorenému spätnou eróziou - Kamenej izbe vedie nový náučný chodník, ktorý v stredu otvorili v Šiatorskej Bukovinke → strana 21

Majsterky sveta z videoklipu Mira Jaroša ocenil starosta

Vo štvrtok 4. júla privítali starosta obce Beluša Ján Prekop a prednosta Patrik Štrbák v zasedačke obecného úradu úspešné majsterky Slovenska a sveta v tanci. → strana 28

OBEČNÉ noviny

TÝŽDENNÍK MIEST A OBCÍ

27-28

Pohľad na predsednícky stôl spoločného zasadnutia komory miest a komory obcí ZMOS počas príhovoru ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže Tomáša Druckera.

Rokovania s rezortom školstva k zmene financovania materských škôl pokračujú

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) 8. júla rokovalo na platforme spoločného zasadnutia komory miest a komory obcí o návrhu na zmenu financovania materských škôl za účasti ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže Tomáša Druckera.

ZMOS na platforme spoločného zasadnutia komory miest a komory obcí a za účasti odbornej pracovnej skupiny ZMOS pre zmenu financovania predprimárneho vzdelávania (materských škôl), ako aj účasti odborných pracovníkov mestských a obecných úradov pokračovalo v diskusii s rezortom školstva k návrhu na zmenu financovania materských škôl, ktorý prináša záväzok SR schválený v Pláne obnovy a odolnosti SR.

Návrh rezortu prináša zásadnú zmenu v samosprávnej kompetencii, ktorú mení na prenesený výkon štátnej správy a financovanie materských škôl, ktoré samosprávy zabezpečovali z dane z príjmu fyzických osôb (DFPO) by mali byť financované prostredníctvom normatívov z rozpočtu štátu.

Vzhľadom na skutočnosť, že ZMOS a rezort školstva, vrátane rezortu financií, nenašli vzájomnú zľadu na zmene financova-

nia materských škôl, predseda ZMOS Jozef Božík zvolal dnešné rokovanie k dvom variantom na zmenu financovania materských škôl, ktoré boli predmetom spoločného rokovania zástupcov zo 62 regionálnych združení zo Slovenska zastúpených v komore miest a komore obcí.

Počas stretnutia odznali zo strany miest a obcí mnohé argumenty, položili sa tiež otázky voči Ministerstvu financií SR, na ktoré je potrebné poznať od-

povede, pokiaľ sa má nájsť spoločný konsenzus v tak zložitej zmene, akou nepochybne zmena financovania materských škôl je. Spoločné rokovania budú pokračovať ďalej, požiadavkou ZMOS je predloženie návrhov kompromisného riešenia, ktoré zmenou na normatívne financovanie nebudú mať negatívne dopady na rozpočty miest a obcí.

→ str. 2

Zlepšenie stavu internetizácie miest a obcí

→ strana 4

Z vystúpení vládných predstaviteľov na 36. sneme ZMOS

→ strana 6

Samosprávy dokážu plniť povinnosti aj vďaka vyšším daniam z nehnuteľností či poplatkom

→ strana 12

Odborná príloha Združenia pre lepšiu správu bytových domov

→ strana 15

ZMOS vyzýva prevádzkovateľov hier, aby nezasielali výzvy samosprávam

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) odmieta predbežné prerokovania nároku na náhradu škody a žaloby od prevádzkovateľov hazardných hier. Na tlačovej konferencii vo Zvolene o tom informoval predseda ZMOS Jozef Božík. Zároveň vyzval prevádzkovateľov hier, aby nezasielali takéto hromadné výzvy mestám a obciam. Škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci mali zapríčiniť opatrenia štátu v období pandémie nového koronavírusu v rokoch 2020 až 2022. Bolo to obdobie, keď boli prevádzky pre opatrenia zatvorené.

→ str. 2

Rokovania s rezortom školstva k zmene financovania materských škôl pokračujú

(Dokončenie zo str. 1)

Spoločné rokovanie komory miest a komory obcí sa uskutočnilo za účasti ministra školstva Tomáša Druckera, generálnej riaditeľky sekcie financovania regionálneho školstva Jany Sládekovej, generálnej riaditeľky kan-

celárie ministra Jany Lysákovéj, riaditeľky odboru komunikácie a marketingu rezortu školstva Dagmar Al-Khaldi Mičekovej a zástupcu Ministerstva financií SR Jozefa Mikša v priestoroch hotela Tennis vo Zvolene.

(Zdroj: ZMOS)

ZMOS vyzýva prevádzkovateľov hier, aby nezasielali výzvy samosprávam

(Dokončenie zo str. 1)

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) odmieta predbežné prerokovania nároku na náhradu škody a žaloby od prevádzkovateľov hazardných hier. Na tlačovej konferencii vo Zvolene o tom informoval predseda ZMOS Jozef Božík. Zároveň vyzval prevádzkovateľov hier, aby nezasielali takéto hromadné výzvy mestám a obciam. Škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci mali zapríčiniť opatrenia štátu v období pandémie nového koronavírusu v rokoch 2020 až 2022. Bolo to obdobie, keď boli prevádzky pre opatrenia zatvorené.

Podľa ZMOS prevádzkovatelia hazardných hier odvody do rozpočtov obcí a miest platili počas pandémie nového koronavírusu na základe zákona o hazardných hrách. „Akékoľvek odpustenie týchto odvodov by bolo zo strany miest a obcí svojvoľným konaním. Dopusťili by sa porušenia zákona o hazardných hrách i ústavy,“ pripomína. Zdôrazňuje, že orgány štátnej správy môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podotýka, že samosprávy nie sú pri prerokovaní o náhradu škody pasívne legitimované. Jozef Božík uviedol, že nie je možné vrátiť čiastkové úhrady týmto prevádzkovateľom hazardných hier. Bolo by to totiž porušenie zákona. Doplnil, že samosprávy nezakázali počas pandémie prevádzku automatov. „Dokonce nemôžu

vstupovať ani do prevádzky takýchto automatov, pretože hazard je na základe zákona,“ spomenul.

Asociácia zábavy a hier (AZAH) vo svojom stanovisku pre TASR zhrnula, že pre podnikateľov je nepredstaviteľné, že by museli platiť ako štátu, tak aj mestám a obciam za to, že majú zatvorené. „Prevádzkovatelia platili milióny eur za to, že nesmeli v súčasnosti osem mesiacov podnikáť a nedočkali sa ani konštruktívneho prístupu či snahy riešiť tento problém,“ povedala Dominika

Hlobenová z AZAH. Dodala, že obce a mestá dostali od AZAH list, v ktorom im vysvetlili, že sa nedočkali žiadneho ústretového kroku. „Sme legálne podnikanie. Firmy sa museli zadlžiť, aby udržali zamestnanosť. Je preto prirodzené, že sa prevádzkovatelia snažia akýmkoľvek zákonným spôsobom dosiahnuť nejakú náhradu. Je to len vrátenie peňazí, ktoré štát od prevádzkovateľov neoprávnené vybral,“ konštatovala.

(Zdroj: TASR)
Snímky: (st)

Rozširujeme svoje rady o nové významné mesto: Dunajskú Stredú

Do Združenia miest a obcí Slovenska vstúpilo ďalšie významné mesto – Dunajská Streda, ktoré posilní postavenie združenia a spoluprácu a rozvoj miest a obcí v rámci Slovenska.

Dunajská Streda je dvadsaťtisícové mesto, ktoré sa nachádza v Trnavskom kraji, je významným centrom južného Slovenska a centrom Žitného ostrova, s bohatou históriou a kultúrnym dedičstvom. Mesto je známe svojou silnou maďarskou komunitou a dynamickým hospodárskym rozvojom.

Vstup Dunajskej Stredy do Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) je významným krokom pre ZMOS a verím, že prinesie nové možnosti pre vzájomnú spoluprácu a zdieľanie skúseností. Pán primátor Zoltán Hájos (na fotografii s predsedom ZMOS-u Jozefom Božíkom) je známy svojím aktívnym prístupom k rozvoju mesta a zlepšovaniu životných podmienok jeho obyvateľov.

Členskú základňu ZMOS sme v posledných mesiacoch rozšírili aj o mestá Kremnica a Bytča a obce

Lendak, Malý Slavkov a Duplín. Každé z týchto miest a obcí prispieva k rozmanitosti a bohatstvu nášho združenia a prináša nové impulzy pre rozvoj a spoluprácu na miestnej úrovni.

ZMOS v súčasnosti reprezentuje 114 miest a 26 mestských častí

mesta Bratislavy a Košíc. Spolu 140 mestských samospráv a 2650 obcí. Naďalej zostáva otvorené pre nových členov, ktoré sa rozhodnú pripojiť k našej komunite miest a obcí, ktorá pomáha, chráni a spája.

Jozef BOŽÍK,
predseda ZMOS

ZMOS víta schválenie novely zákona o pozemkoch v parlamente: poskytne väčšie možnosti pre rozvoj územia

Bezodplatný prevod pozemkov štátu v správe Slovenského pozemkového fondu bol dlhodobou a strategickou prioritou Združenia miest a obcí Slovenska. Rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR zareagoval rýchlo, rezort regionálneho rozvoja podporil našu prioritu a parlament následne schválil, spoločný záujem nás všetkých je rovnaký, dostupné a kvalitné služby pre ľudí v regiónoch, na vidieku i v mestách.

Novela umožňuje jednoduchší a efektívnejší proces prevodu pozemkov štátu na samosprávy, čo poskytne samosprávam väčšie možnosti pre ich rozvoj. Novela zákona sa týka nás všetkých a dlhodobej snahy súčasného i predchádzajúceho vedenia Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) o zlepšenie podmienok pre rozvoj v našich mestách a obciach, ako i samotnú modernizáciu miestnej územnej samosprávy. Víťame novelu bezodplatného prevodu pozemkov štátu v Slovenskom pozemkovom fonde. Tento krok zo strany rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka a podpory rezortu regionálneho rozvoja je významným posunom vpred a priblížením sa k našej strategicko-priorite, ktorú sme si stanovili na 34. sneme ZMOS a potvrdili

jej dôležitosť na tohtoročnom 36. sneme.

Bezodplatný prevod pozemkov Slovenského pozemkového fondu na obce je pre nás kľúčový. Napriek našim opakovaným požiadavkám a apelom, za predchádzajúce obdobie v tomto smere nenastali zo strany štátu žiadne konkrétne kroky. Preto sme veľmi radi, že sa konečne podarilo dosiahnuť rýchly pokrok, pretože bez týchto pozemkov sa samosprávy nemôžu rozvíjať a vykonávať potrebné investičné aktivity. Zároveň sú obmedzené vo vykonávaní svojich kompetencií a poskytovaní základných verejných služieb na miestnej úrovni pre svojich obyvateľov. Dlhodobé problémy s pozemkami ohrozujú aj čerpanie európskych zdrojov zo strany obcí a zároveň obmedzujú

samosprávy v rozvoji svojho územia.

Veríme, že tento pozitívny krok schválenia úpravy zákona o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách gestorského rezortu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR je úspešným začiatkom a že ďalej budeme môcť spoločne pracovať na ďalších usmerneniach, ktoré uľahčia samosprávam aplikáciu novely zákona v prax. Dôkazom potreby rýchleho konania v tejto veci je aj samotné hlasovanie v pléne parlamentu, za úpravu zákona hlasovala v pléne parlamentu 133 poslancov

Jozef BOŽIK,
predseda ZMOS

Sme znepokojení situáciou, ktorá nastane zrušením desiatich detských ambulantných pohotovostí

Združenie miest a obcí Slovenska je znepokojené nad situáciou, ktorá nastala 1. júla 2024, kedy skončilo desať ambulantných pohotovostí pre deti a dorast v regiónoch Slovenska. Mestá a obce rokovali spoločne aj individuálne, aby sme zmiernili dopady kolabujúceho systému na svojich obyvateľov.

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) v nadväznosti na platnosť vyhlásky rezortu zdravotníctva, ktorou skončilo desať ambulantných pohotovostí pre deti a dorast v Galante, Košiciach-okolí, Medzilaborciach, Myjave, Námestove, Novom Meste nad Váhom, Piešťanoch, Ružomberku, Sabinove a Senici, je znepokojujúce situáciou, ktorá nastala a ktorá len čiastočne reaguje na obrovský problém krajiny, keďže sme zatiaľ nenašli riešenie a spôsob na zabezpečenie dostatočného počtu potrebných pediaterov na Slovensku. V súčasnosti ich máme 950, ale reálne ich potrebujeme 1200.

Z roka na rok sa počet pediaterov znižuje o 35 až 40. A to je alarmujúci problém pre naše mestá a obce, regióny i celé Slovensko. Reforma v zdravotníctve neexistuje, existujú len čiastkové riešenia reakcie na zníženie dopadu kolabujúceho systému, v ktorých hľadáme aj my, mestá a obce kompromisné riešenia. V konečnom dôsledku znamenajú nedostupnosť základnej služby v mieste bydliska, znižovanie počtu obyvateľov v našich obciach a

okresoch a vytváranie zhlukov služieb v území, za ktorými sa obyvatelia sťahujú. Nemáme žiaden plán, len čiastkové riešenia na hasenie problémov a výziev, ktorými čelím v oblasti dostupnej a kvalitnej zdravotnej starostlivosti, ktorú máme garantovanú ústavným právom.

Zrušenie detských pohotovostí predstavuje zásadný zásah do života rodín v našich mestách a obciach. Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť je jedným z najdôležitejších faktorov ovplyvňujúcich kvalitu života v regiónoch. Rodiny s deťmi potrebujú mať istotu, že v prípade potreby budú môcť rýchlo a efektívne získať potrebnú zdravotnú pomoc. Zrušenie týchto služieb bude mať negatívny dopad na demografický a ekonomický rozvoj regiónov, keďže môže odradiť mladé rodiny od usídlenia sa v oblastiach s nedostatočnou zdravotnou starostlivosťou.

ZMOS od minulého roka v prijatom uznesení 34. snemu ZMOS poukázal na problém, ktorému čelíme v nadväznosti na reformné kroky, ktoré sa objavili v Pláne obnovy a odolnosti SR v oblasti poskytovania zdravotnej starost-

livosti v regiónoch Slovenska. Od mája minulého roka vyjednávame, iniciovali sme desaťkrokové rokovania, medializovali a navrhovali riešenia v spolupráci s rezortom zdravotníctva, dotknutými samosprávami i pediatermi. Názory sa líšia, ale hľadali sme kompromisné a riešenia so zmierňujúcimi dopadmi na obyvateľov našich miest a obcí. Kompromisom bolo skrátenie ordinačných hodín v ambulantných pohotovostiach pre deti a úprava ordinačných hodín pediaterov v ambulanciách tak, aby ich mali aspoň raz v týždni otvorené do 16,00 hod.

V novembri nás čaká ďalšia fáza rušenia piatich detských ambulantných pohotovostí. ZMOS bude aj naďalej trvať na zachovaní detských pohotovostí, pretože veríme, že každý obyvateľ Slovenska má právo na dostupnú a kvalitnú zdravotnú starostlivosť, bez ohľadu na to, kde žije. Apelujeme na vládu a príslušné orgány, aby prehodnocovali svoje rozhodnutia a našli systémové a dlhodobé riešenia, ktoré budú v prospech našich občanov a ich detí.

Jozef BOŽIK,
predseda ZMOS

Spolupracujeme a podporujeme projekt Digitálni seniori

Združenie miest a obcí Slovenska spolupracuje a podporuje projekt Digitálni seniori. V spolupráci s mestami a obci koordinuje priestorové zabezpečenie školení v území.

Cieľom projektu Digitálni seniori je vďaka digitálnym technológiám uľahčiť život dôchodcom či pomôcť im zostať v spojení s blízkymi alebo s úradmi. V rámci projektu, ktorý realizuje Ministerstvo investícií a regionálneho rozvoja SR (MIRRI) by malo byť do polovice roka 2026 vyškolených vyše 105-tisíc seniorov a zdravotne ťažko postihnutých nad 18 rokov v oblasti základných digitálnych zručností. Pridanou hodnotou projektu je, že každý vyškolený senior získa do osobného vlastníctva tablet.

Tlačová konferencia k rozbehnutiu projektu sa konala 27. júna 2024 v Župnom dome v Bratislave, kde do roku 1994 sídlila Národná rada Slovenskej republiky. Okrem ministra investícií Richarda Rašiho sa jej zúčastnil štátny tajomník Michal Kaliňák, Odborový zväz školstva zastupoval jeho predseda Pavel Ondek a Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) zastupoval člen predsedníctva a primátor Vrútok Branislav Zacharides, ktorý projekt uvítal a vyjadril presvedčenie, že sa školenia dostanú do všetkých kútov Slovenska, pričom potvrdil ochotu ZMOS, t.j. primátorov a starostov pomôcť nielen s propagáciou projektu, ale aj s priestorovým zabezpečením školení.

Školenia sa budú konať tam, kde o ne seniori prejavia dostatočný záujem. Momentálne je vyškolených celkovo približne 3400 osôb. Zaregistrovaných záujemcov o školenia je asi 20 000. Jedno školenie zahŕňa 5 sedení počas piatich týždňov. Témy jednotlivých sedení sú základy práce s digitálnym zariadením, vyhľadávanie informácií, komunikácia online, informačná bezpečnosť a doplňujúce informácie o dátových balíkoch. Na školenia sa možno prihlásiť cez webovú stránku digitalniseniori.gov.sk, osobne v regionálnych centrách v každom krajskom meste okrem Bratislavy alebo cez Call centrum na infolinke 02/35 80 30 80 denne od 8.00 do 16.00 hod.

Aktuálne poskytované typy tabletov sú kompatibilné s Google aplikáciami a sú nakonfigurované tak, aby ich seniori mohli okamžite začať užívať – v slovenskom jazyku, so zväčšeným písmom aj všetkými štátnymi aplikáciami ako Slovensko v mobile či aplikácie zdravotných poisťovní a sociálnej poisťovne. Každý senior dostane po absolvovaní poukážku a dátový balík o veľkosti 65 GB na 12 mesiacov, so zvýhodnenými podmienkami aj po uplynutí tejto doby.

(Zdroj: ZMOS)

Ministerstvo financií SR určilo limit výdavkov pre jednotlivé kapitoly rozpočtu

Ministerstvo financií SR určilo limit výdavkov pre jednotlivé kapitoly rozpočtu Bratislava - 1. júla 2024 - Minister financií SR Ladislav Kamenický podpísal dokumenty, ktoré sú určené pre všetky ministerstvá, úrady a inštitúcie, ktoré sú financované z rozpočtu verejnej správy. Ide o určenie takzvaných výdavkových limitov na rok 2024.

Týmto krokom tak formálne dochádza k naplneniu zákona o rozpočtových pravidlách. Určenie limitu výdavkov je jeden z nástrojov, ktorý ministerstvu financií pomôže s postupným ozdravovaním verejných financií a je to zároveň jeden z cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR.

Viac informácií nájdete na stránke Ministerstva financií SR. (Zdroj: ZMOS)

Zlepšenie stavu internetizácie miest a obcí

Združenie miest a obcí Slovenska 4. júla podpísalo spoločné Memorandum o spolupráci so všetkými tromi distribučnými spoločnosťami, ktoré pôsobia na západe, strede a východe Slovenska. Podpis memoranda sa uskutočnil v sídle Združenia miest a obcí Slovenska v Bratislave za účasti ministra pre investície, regionálny rozvoj a informatizáciu SR Richarda Rašiho a štátneho tajomníka Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR Ivana Ivančína.

Memorandum zdôrazňuje spoluprácu medzi Združením miest a obcí Slovenska (ZMOS), ktorý zastupuje slovenské mestá a obce a distribučnými spoločnosťami, ktoré prevádzkujú a vlastní elektrické distribučné siete. Tieto siete s aktuálne budovanou optickou nastavbou (Energooptikou) dokážu vytvoriť podmienky pre kvalitnejšie služby a vyššiu životnú úroveň aj v tých najodľahlejších kútoch Slovenska pri zabezpečení spoľahlivého internetu a celkového dátovo-komunikačného spojenia so svetom.

V Memorande sa konkretizujú snahy všetkých štyroch strán pre posilnenie budovania tzv. Energooptiky ako súčasti distribučnej sústavy. Táto infraštruktúra môže byť nápomocná nielen štátnej správe a samospráve vo všetkých regiónoch Slovenska, ale aj ostatným subjektom pôsobiacim v socio-ekonomickej oblasti, turistickom ruchu a podobne. Jej cieľom je tiež pomôcť samotným občanom pri odstraňovaní tzv. bielych miest. Teda takých, ktoré majú nedostatočné alebo žiadne internetové pripojenie. Medzi záväzkami SR voči EÚ pre gigabitovú spoločnosť do roku 2030 je aj zabezpečenie ultra rýchleho internetového pripojenia pre všetky domácnosti.

Energooptika samozrejme dokáže pokryť aj požiadavky na budovanie SMART CITIES. Prevádzkovatelia distribučných sústav - Západoslovenská distribučná, a.s. (ZSD), Stredoslovenská distribučná, a.s. (SSD) a Východoslovenská distribučná, a.s. (VSD) - pri zdieľaní Energooptiky (ako významného komunikačného a dátového prvku siete) prospešnej aj pre te-

lekomunikačné, automobilové a iné odvetvia, dokážu samospráve pomôcť pri zabezpečení verejnoprospešných služieb. Tieto služby zahŕňajú verejné osvetlenie, obecný rozhlas, kamerový systém, ale aj internet vecí (Internet of Things) v podobe moderných parkovacích mechanizmov či ochrany objektov. Vo všeobecnosti možno hovoriť o posune v oblasti riadenia služieb novej generácie a energetického manažmentu obcí a miest a ich spojenia s okolitým svetom.

Prevádzkovatelia distribučných sústav vlastní a prevádzkujú distribučné sústavy s dĺžkou rátanou na desaťtisíce kilometre vzdušných vedení, ktoré vedú do každej obce a elektrifikovaného kúta Slovenska. Preto je prístup ku kvalitnému internetu možný, v porovnaní s inou (nanovbudovanou) infraštruktúrou, takmer všade a relatívne rýchlo. ZSD, SSD a VSD pri obnove, modernizácii a výstavbe distribučnej sústavy implementujú do sietí spomínanú Energooptiku, ale ich možnosti investovania nie sú neobmedzené. „Odhady hovoria, že bez Energooptiky by splnenie cie-

ľov EÚ stálo približne miliardu eur. S využitím existujúcej distribučnej siete bude, podľa našich odhadov, potrebná len tretina prostriedkov,“ uviedol Radoslav Haluška, predseda predstavenstva a výkonný riaditeľ ZSD a VSD.

A preto je potrebné pre urýchlenie internetizácie územia hľadať aj iné zdroje. „Vítam každú aktivitu, ktorá napomáha broadbandizácii Slovenska. Takou je aj podpis dnešného memoranda medzi ZMOS a distribučnými spoločnosťami, na ktorom môžeme stavať, aby na Slovensku neboli biele miesta nepokryté internetom. V prípade správne nastavených parametrov môže projekt Energooptika znamenať najrýchlejšie a najlacnejšie zavedenie vysokorýchlostného internetu do každej obce a do každej domácnosti. Aj vládou schválený Národný plán širokopásmového pripojenia (NPSP) navrhuje ako jedno z riešení pri pokrývaní bielych miest takýto model, ktorým by mohli byť dosiahnuté enormné časové aj finančné úspory v porovnaní s nanovbudovanou infraštruktúrou,“

uviedol minister pre investície, regionálny rozvoj a informatizáciu SR Richard Raši.

„Nedávno publikovaný report Európskej komisie o stave slovenskej Digitálnej Dekády 2024 jasne deklaruje, že jednou z hlavných slabých stránok alebo oblastí, ktoré potrebujeme zlepšiť, je infraštruktúra pripojiteľnosti. Slovensko má priestor na zlepšenie výkonnosti sietí s veľmi vysokou kapacitou (VHCN). Zo 69 % domácností v súčasnosti pokrytých VHCN má Slovensko 10 % rozdiel v porovnaní s úrovňou pokrytia EÚ. Pokrytie vidieka je tiež podpriemerné, keďže VHCN pokrýva 35 % domácností v tejto oblasti. Táto iniciatíva v podobe Memoranda bude mať pozitívny dopad na kvalitu života našich občanov. Zlepší sa prístup k digitálnym službám, vzdelávaniu, zdravotnej starostlivosti a ďalším kľúčovým oblastiam,“ doplnil informácie štátny tajomník MIRRI SR Ivan Ivančín.

Predseda ZMOS Jozef Božík na margo podpisu Memoranda povedal: „Toto Memorandum je významným krokom smerom k

modernizácii našich miest a obcí. Spolupráca so všetkými tromi distribučnými spoločnosťami nám umožní zabezpečiť kvalitné internetové pripojenie aj v najodľahlejších kútoch Slovenska, čo prispeje k zlepšeniu života našich občanov a podpore ekonomického rastu. Spolupráca s Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR je nevyhnutná pre dosiahnutie našich cieľov v oblasti digitálnej infraštruktúry a zabezpečenie kvalitného internetového pripojenia. aj v tých najodľahlejších regiónoch Slovenska. do posledného mesta a obce. Veríme, že táto spolupráca prinesie výrazné zlepšenie v poskytovaní verejných služieb pre občanov a podporí rozvoj našich miest a obcí.“

Jedným z cieľov Memoranda je takisto odstrániť legislatívne a administratívne bariéry pri budovaní Energooptiky. Medzi ne patria napríklad aj existujúce nepovolené stavby a zariadenia, ktoré dnes rôzne subjekty na elektrické vedenia svojvoľne umiestňujú.

Zdroj: ZMOS

ZMOS a Úrad komisára pre deti spustia projekt prevencie šikany

V prvej polovici septembra spustí Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) v spolupráci s Úradom komisára pre deti projekt Akadémie prevencie šikany. Prvá zapojená škola bude v Partizánskom.

Aktivitami projektu chcú pomôcť potlačeniu šikany na základných školách. Na spoločnej tlačovej konferencii o tom vo štvrtok informovali predseda ZMOS-u Jozef Božík a komisár pre deti Jozef Mikloško.

Projekt je založený na rozhovoroch s deťmi, pedagógmi, ale aj s rodičmi. Postupne bude prechádzať rôznymi školami po celom Slovensku. „Ideme do aktivít, ktoré výrazným spôsobom budú vedieť eliminovať šikanu ako sociopatologický jav, ktorý ubližuje nielen deťom, ale aj celej spoločnosti,“ povedal Jozef Božík. V rámci projektu vzniknú i publikácie a podcast.

Podľa Jozefa Mikloška je o

program zo strany škôl vysoký záujem a problémom sú skôr kapa-

citné limity. Postupne by ich chceli rozširovať. Partnerstvo Úradu ko-

misára pre deti a ZMOS-u je podľa neho kľúčové. Hovoriť o probléme je zároveň prvým krokom k jeho riešeniu.

„Otvorenie problému, neskrývanie problému, prinesie to, čo môže potom smerovať k tým riešeniam,“ povedal detský ombudsman. Pedagógovia podľa neho sami hovoria, že o tomto probléme nevedia komunikovať.

Šikanu zažila viac ako pätina slovenských žiakov základných škôl. Až 44 percent žiakov býva svedkom takéhoto správania sa, vyhlásil Jozef Mikloško. „Troška sa to odlišuje, menšie deti alebo mladšie deti sa môžu prejavovať, napríklad, uzavretím sa do seba, môžu byť

plačlivé, môžu byť výbušné,“ doplnil špecialista na prevenciu šikany a pomoc obetiam trestných činov Miroslav Schlesinger. Objaviť sa môže aj oddalovanie príchodu do školy. Každý rodič by podľa neho mal poznať svoje dieťa a sledovať jeho prejavy. Zároveň by s ním mal komunikovať.

Akadémia prevencie šikany fungovala doteraz v pilotnej fáze, do ktorej bolo zapojených menej škôl. Odborníci na nich komunikovali najmä s dospelými. Združenie miest a obcí Slovenska a Úrad komisára pre deti podpísali spoločné memorandum o projekte ešte v októbri minulého roka.

(Zdroj: TASR, Foto: ZMOS)

Spoločné rokovanie medzi ZMOS a SMO ČR sa konalo v Prahe

S výkonnou riaditeľkou Svazu miest a obcí České republiky (SMO ČR) Radkou Vladykovou rokoval v sídle SMO ČR v Prahe predseda ZMOS Jozef Božik.

Na stretnutí v stredu 10. júla 2024 hovorili aj o kreo- vaní Česko-Slovenského fóra spolupráce. „Preberali sme aj organizáciu Týždňa Československej vzájomnosti v závere mesiaca október zvýrazňujúceho obdobie 28. októbra a 30. októbra, kedy si pripomíname výročie vzniku Prvej Česko-Slovenskej republiky. Zároveň pripravujeme obnovenie formátu každoročných stretnutí vedení ZMOS a SMO ČR,“ uviedol predseda ZMOS Jozef Božik.

Zdroj: ZMOS

Predseda ZMOS Jozef Božik navštívil Slovenský dom v Prahe

Predseda ZMOS Jozef Božik v rámci pracovnej cesty v Prahe rokoval aj s riaditeľom Slovenského domu v Prahe a predsedom Svetového združenia Slovákov v zahraničí Vladimírom Skalským, ktorý je zároveň aj viceprezidentom Slovensko-českej obchodnej komory.

„Predmetom veľmi konštruktívneho rokovania, ktoré sa konalo v priestoroch Slovenského domu v Prahe v stredu 10. júla, bola diskusia o rozvoji česko-slovenských a slovensko-českých vzťahov, nadviazanie spolupráce medzi ZMOS a Svetovým združením Slovákov v zahraničí nadväzujúce na naše partnerstvo a spoluprácu s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí a účasť na kreo- vaní ideovej platformy Česko-Slovenského fóra spolupráce,“ povedal predseda ZMOS Jozef Božik.

Zdroj: ZMOS

ZMOS podporuje predaj živých rýb v mestách a obciach, samosprávam rozošle štúdiu

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) plánuje v najbližších týždňoch distribuovať do samospráv štúdiu Slovenského rybárskeho zväzu, ktorej cieľom je zabrániť obmedzovaniu predaja živých rýb. ZMOS upevnil spoluprácu so zväzom a Združením chovateľov rýb vo štvrtok na spoločnom rokovaní ich zástupcov v Bratislave. Chcú tým predísť negatívne- mu dosahu očakávaného nátlaku aktivistov na predaj živých rýb v mestách a obciach.

„Chceme vytvoriť priestor pre Združenie chovateľov rýb, aby mali vytvorené podmienky na to, aby mohli predávať ryby a aby sa neprijímali všeobecne záväzné nariadenia (VZN), ktoré by bránili ich činnosti,“ uviedol pre TASR predseda ZMOS Jozef Božik. „Štúdiá pripravená ichtyológmi a veterinármi vyvracia častokrát lživé informácie, ktoré šíria niektorí aktivisti,“ doplnil.

Týmto ZMOS a dotknuté organizácie reagujú na potenciálnu hrozbu aktivít ochranárov zvierat, ktoré podľa Božika budú v nasledujúcich mesiacoch presviedčať mestá a obce, aby cez VZN zakázali predaj živých rýb. Okrem distribúcie štúdií plánuje ZMOS podpisovať s rybármi a chovateľmi memorandá. Hlbšia spolupráca na úrovni inštitúcií má za cieľ

zachovanie tradície a dostupnosti živého predaja rýb dochovaných na Slovensku.

Slovensko patrí medzi krajiny, ktoré konzumujú v Európskej únii najmenej rýb. Obmedzenie predaja živých rýb by podľa tajomníka Slovenského rybárskeho zväzu Bohuša Cintulu viedlo k ďalšiemu zníženiu konzumácie rýb. Tradične je na Slovensku najvyšší predaj a spotreba rýb pred Vianocami. Zväz chce však apelovať na obyvateľov, aby využili lokálny celoročný predaj rýb.

Výhodou kúpy živej ryby oproti mrazenej z obchodu je podľa jeho slov to, že zákazník si ju môže sám vybrať a nemusí si robiť starosti o jej pôvode a čerstvosti. Myslí si, že dovezené mrazené ryby nemajú taký prísny veterinárny dohľad, ako je v chovoch a na predajných

miestach na Slovensku.

Rybári a chovatelia chcú vyvracať argumenty aktivistov o utrpení rýb, najmä kaprov, v kadiach a pri prevoze. „Ryby necítia bolesť tak ako človek. Sú súčasťou nášho jedálnička už tisíce rokov a aktivisti nám nemôžu vnucovať ich stravovacie návyky,“ poznamenal prezident Združenia chovateľov rýb Miroslav Šlenc.

Aktivisti v uplynulom období upozornili najmä na hrubé zaobchádzanie s kaprami, ktoré si zákazníci odnášajú domov živé. Pri prevoze sa podľa nich dusia v igelitových taškách a ľudia nevedia zabezpečiť ich rýchlu a bezbolestnú smrť. Poukazujú tiež na to, že z týchto dôvodov predaj živých rýb ukončili viaceré obchody a aj niektoré mestá.

(TASR)

Rokovania o minimálnej mzde so sociálnymi partnermi pokračujú

Predseda ZMOS Jozef Božik sa zúčastnil na ďalšom rokovaní sociálnych partnerov k výške minimálnej mzdy v SR na rok 2025, ktoré sa dnes uskutočnilo v Bratislave na pôde Konfederácie odborových zväzov (KOZ).

Stretnutia sociálnych partnerov zastupujúcich zamestnávateľov (ZMOS, AZZZ SR, RÚZ, APZS) a zamestnancov (KOZ, SOS) k výške minimálnej mzdy na rok 2025 v SR pokračujú v intenzívnom tempe. Predmetom ďalšieho rokovania o výške minimálnej mzdy v SR na rok 2025 boli rôzne aspekty stanovenia minimálnej mzdy, ktoré majú vplyv na ekonomické a sociálne podmienky v krajine.

„Aj keď rokovania stále prebiehajú, chceme sa dohodnúť na návrhu minimálnej mzdy, ktorý bude kompromis medzi požiadavkami oboch strán, rovnováhou medzi zlepšením životných podmienok pracovníkov a zabezpečením udržateľnosti a konkurencieschopnosti podnikov na Slovensku,“ uviedol predseda ZMOS Jozef Božik.

Zdroj: ZMOS

S rektorkou Univerzity Karlovej v Prahe o nadviazaní spolupráce

Spolupráca so Združením miest a obcí Slovenska (ZMOS) a zapojenie sa do ideovej platformy Česko-Slovenské fórum spolupráce boli predmetom rokovania predsedu ZMOS Jozefa Božika s rektorkou Univerzity Karlovej v Prahe Milenou Králičkovou.

Stretnutie sa v priestoroch rektorátu Univerzity Karlovej v Prahe konalo v stredu 10. júla 2024. „Pani rektorka deklarovala záujem o spoluprácu, ktorá však ešte bude prerokovaná v Kolégiu univerzity. Naším cieľom je, po nadviazaní spolupráce s viacerými slovenskými univerzitami, rozšíriť portfólio spolupracujúcich univerzít aj o české. Ide o súčasť stratégie tvorenia ideovej

platformy podporujúcej rozvoj Česko-Slovenskej vzájomnosti a spolupráce,“ uviedol predseda ZMOS Jozef Božik.

„Do budúcnosti by sme chceli pokračovať v projektoch, z ktorých prvý je aktuálne pripravovaný na platforme spolupráce ZMOS s Univerzitou Komenského a Masarykovou univerzitou v Brne,“ dodal Jozef Božik.

Zdroj: ZMOS

Z VYSTÚPENÍ VLÁDNYCH PREDSTAVITEĽOV NA 36. SNEME ZDRUŽENIA MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

Erik Tomáš, minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Memorandum podpísané so Združením miest a obcí Slovenska plníme

Vážený pán prezident Gašparovič, vážený pán predseda, vážené predstaviteľky a predstavitelia samospráv,

vraj mám byť krátky a stručný, tak mi dovoľte inšpirovať sa vašim predsedom. Nebudem veľa rečniť, lebo by sa mi mohlo stať to, čo sa stalo na oskaroch – začne hrať hudba a to by bolo už také trápne.

Chcem povedať, že som naozaj veľmi rád, že sa môžem zúčastniť na vašom sneme. Združenie miest a obcí Slovenska je dôležitý sociálny partner, o čom svedčí aj skutočnosť, že je členom tripartity a v tejto výnimočnej spoločnosti nemôže byť hocikto.

Túto príležitosť chcem využiť aj na to, aby som sa poďakoval ZMOS za podporu veľmi dôležitého balíka zákonov, ktorý súvisí s novým nastavením minimálnej mzdy a s novým nastavením kolektívneho vyjednávania. ZMOS ako jediný člen tripartity podporuje túto legislatívu bez pripomienok a ja, ako predseda tripartity, som nesmierne rád, že najmä legislatíva z rezortu práce a sociálnych vecí a rodiny je podporená bez pripomienok. Je to strdová záležitosť, lebo minimálna mzda je jednou z vlajkových lodí programového vyhlásenia vlády. Dovoľte mi, aby som vám za to veľmi pekne poďakoval.

Nie je náhoda, že pán predseda Božik bol jedným z prvých hostí, alebo lepšie povedané návštevu, ktorú sme prijali na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny. Aj tým sme chceli vyjadriť veľmi blízky vzťah, ktorý máme so Združením miest a obcí Slovenska. Samozrejme nejde len o takéto gestá, nej len o reči, pretože tí, ktorí ma dobre poznáte viete, že ja ráno prechádzam k činom. Myslím, že o chvíľu vám to aj potvrdím.

Náš vzťah k mestám a obciam sme vyjadrili hneď na úvode nášho vládnutia. Určite si spomeniete, že prakticky hneď, ako sme boli vymenovaní do funkcií členov vlády, sme sa pobrahli na východ Slovenska pomáhať obciam postihnutým zemetrasením. Predchádzajúca úradnícka vláda - a to tiež dobre viete - ako na týchto ľudí zabudla. To sú fakty - je to tak.

Neváhali sme ani sekundu a šli sme pomáhať starostom v týchto obciach - a hlavne ľuďom v týchto obciach. Len v humanitárnej pomoci, ktorú vypláca Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, sme poskytli 2,7 milióna eur a možno trochu exkluzívne vám prezradím, že v tom budeme pokračovať. Práve dnes som mal o tom rokovanie s ministerstvom financií - pretože viem, že to dote-

raz poskytnuté nestačí, o poskytnutí ďalších prostriedkov na to aby sme pomohli predovšetkým ľuďom v týchto obciach.

Nejde teda len o 2,7 milióna eur pre fyzické osoby a domácnosti, ale ministerstvo financií priložil ďalšiu sumu na rekonštrukciu verejných budov.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny okamžite spustilo aj program vysielania nezamestnaných, ktorí majú pomáhať ľuďom pri rekonštrukcii príbytkov v postihnutých obciach. Takto my vnímame efektívne vynaložené prostriedky na pomoc a zapojenie nezamestnaných do niečoho prospešného. Inými slovami hneď na úvod sme takto symbolicky vyjadrili svoj vzťah k primátorom a starostom, k mestám a obciam ako takým. Uvedomujeme si, že v takýchto pohnutých situáciách musí zabráť štát a nemôže všetko nechať len na vás.

Som ministrom práce a od ministra práce sa logicky očakáva len a len práca. Takže podme teda k tým činom, pretože dosť toho bolo povedané a slúbené pred voľbami. Dokonca aj v memorande za ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny máme záväzok a pozeráme sa na to, ako sme ho naplnili.

Počas siedmych mesiacov, čo som vo funkcii, som zaznamenal päť významných požiadaviek zo strany miest a obcí, ktoré sa týkajú rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny. Takto sme ich naplnili:

1. Domáca opatrovateľská služba, ktorú tu už bol spomínaná. Spustili sme národný projekt na domácu opatrovateľskú službu a alokovanou sumou takmer 100 miliónov eur. Je to na dva roky, bude to platiť do 1. januára 2026, a potom by už mala nastúpiť reforma vo financovaní sociálnych služieb.

Pán predseda Božik povedal - málo - 100 miliónov je málo. Tak hneď aj odpovedám - táto suma bola nejakým spôsobom alokovaná, vyrátaná, stanovená na zákla-

a obciach pokračovali, pretože sú potrebné a od 1. apríla mali končiť. Podarilo sa - program aktivačný prác pokračuje od 1. apríla až do konca tohto roka a vyčlenených bolo naň 2,6 milióna eur. Osobne si myslím, že každý, kto má zdravé ruky a nohy, má pracovať. Nemá sedieť doma, pozeráť do steny a poberať sociálne dávky. Aj na ministerstve vieme, že dávku v hmotnej núdzi si každý zdravý človek musí odpracovať. Ale prečo by mal sedieť doma keď pri tom môže ešte privyrobiť a nestratiť pracovné návyky. V tomto máme absolútnu zhodu a môže vám sľúbiť, že aktivačné práce - na rozdiel od našich predchodcov - stále pokladáme za dobrý nástroj vedúci k tomu aby sme naučili ľudí a viedli ich k tomu, aby sa neskôr uplatnili aj na trhu práce. Aj tento bod môžem pokladať za splnený.

4. Vec, ktorú ste veľmi žiadali a ktorá sa stala medzi vami veľmi obľúbenou - detské inkluzívne ihriská. Ide o skvelé ihriská, pretože sa na nich môžu hrať so zdravými deťmi aj zdravotne znevýhodnené deti. Viem, že o tento program, ktorý založil môj predchodca, je obrovský záujem. Problém bol však v pravidlách, ktoré boli nastavené tak, že mnohí z vás radšej vrátili dotáciu ako by tie ihriská postavili. Tak sa to niekedy na Slovensku robí. Takže - na základe vašich požiadaviek - sme zjednodušili podmienky obstarávania a výstavby ihrísk. Už tam nie je žiadne agátové drevo ako podmienka. Podmienky na výstavbu týchto ihrísk sú zjednodušené a spolu s ministrom financií sme našli aj 5 miliónov eur na ďalších

100 ihrísk v tomto roku. Chceme v tomto skvelom projekte pokračovať a vás prosím - obstarávate, stavajte a ja rád pridem prestrihnúť pásku.

5. Tento bod som si nechal na záver. Je to asi to najdôležitejšie, na čo ste všetci čakali a čakáte. Bolo to aj v memorande a dokonca aj v memorande medzi stranou Hlas - sociálna demokracia a Združením miest a obcí Slovenska. Tak vám oznamujem, že včera sa obe znepriateľené strany - pretože je tu dlhodobý spor medzi zástupcami miest a obcí a neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb - za našej prítomnosti dohodli, že na dočasnú dobu, do 1. januára 2026, bude financovanie sociálnych služieb po novom. Už nebude platiť, že mesto alebo obec bude musieť automaticky zaplatiť za poskytnutie sociálnej služby bezprostredne po uzavretí dohody medzi klientom a poskytovateľom, ale po novom budú mať mestá a obce 30 dní na to, aby samy rozhodli o tom, kde umiestnia klienta - či to bude vo vlastnom zariadení alebo inom verejnom či neverejnom zariadení. Na tomto kompromise sme sa dohodli všetci a chcem vám za to úprimne poďakovať. Najmä v tejto situácii, keď je spoločnosť rozpoltená, potrebujeme práve takéto kompromisy.

Viem, že aj keď vedenie ZMOS súhlasilo s týmto kompromisom, nájde sa dosť tých, čo na to zasomru alebo sa nad tým zamyslia. Chcem vám však k tomu povedať pár svojich pripomienok.

Po prvé - bola tu reč aj o akcie-schopnosti ZMOS v minulosti. A preto práve tých, čo sa nad tým teraz zamýšľajú a hovoria si, že

ide o kompromis, že to nie je to, čo chceli, sa chcem teraz opýtať: kde ste boli vtedy, keď sa tento paragraf 75 v tejto podobe prijímal? Vtedy bolo treba kričať.

Po druhé - len jediný poslanec sa vtedy pri tejto téme v parlamente ozval - bol to opozičný poslanec Erik Tomáš.

Po tretie - to najdôležitejšie - každý z vás, všetci máte svoje záujmy. Svoje záujmy má aj ZMOS.

Svoje záujmy majú aj neverejní poskytovatelia sociálnych služieb a je úplne legitímne z vašej strany tvrdiť, že nemáte dostatok finančných prostriedkov na dostatočné financovanie sociálnych služieb. Na druhej strane je ale legitímne tvrdiť a legitímnym faktom, že až 37 % klientov v pobytových zariadeniach pokrývajú neverejní poskytovatelia. A práve preto sú nevyhnutné kompromisy, a preto

je nevyhnutné ich aj robiť. A kvôli komu? K vôli tým odkázaným ľuďom. Odkázaný človek musí byť na prvom mieste aj čo sa týka vašich záujmov, aj záujmov vlády a aj poskytovateľov sociálnych služieb. Práve pre vás chcem poprosiť - pri každom jednom riešení myslíme v prvom rade na odkázaného človeka.

Chcem vám ešte raz aj v mene Vlády Slovenskej republiky veľmi

pekne poďakovať za dosiahnutie tohto kompromisu. V takejto konštruktívnej atmosfére sa nám bude lepšie hľadať riešenie v rámci reformy sociálnych služieb. Ja sa na tieto okrúhle stoly veľmi teším a pevne verím, že reformu financovania sociálnych služieb spolu zvládneme tak, aby odkázaný človek sa cítil dobre.

Spomenul som 5 zásadných vecí, päť požiadaviek, ktoré mali

na nás - rezort sociálnych vecí a rodiny - a myslím, že v prípade všetkých piatich, za sedem mesiacov v pozícii, môžeme skonštatovať, že sme ich splnili ale sa pohli tým správnym smerom.

Dámy a páni, prajem vám úspešný snem. Ak budú úspešné naše mestá a obce - budú sa mať dobre aj naši občania. Praje vám všetko dobré.

Zuzana Dolinková, ministerka zdravotníctva SR Hlas regiónov je pre nás nenahraditeľný

Vážený pán prezident,
vážení členovia vlády,
vážení zástupcovia Združenia miest a obcí Slovenska,
vážené panie primátorky a starostky,
vážení páni primátori a starostovia,
milí hostia,

je ťažké hovoriť po ministrovi práce, sociálnych vecí a rodiny Erikovi Tomášovi, ale skúsím sa vám prihovoriť v čo možno najkratšom čase. Zdôrazniť chcem kľúčovú spoluprácu medzi ministerstvom zdravotníctva, regionálnym zdravotníctvom a vedením Združenia miest a obcí Slovenska, ktorú sme vďaka páňovi predsedovi Božikovi veľmi intenzívne nadviazali.

Je pre mňa naozaj výnimočné prihovoriť sa vám dnes pri príležitosti najvýznamnejšieho podujatia Združenia miest a obcí Slovenska, ktoré zastupuje záujmy našich miest, obcí a mestských častí.

Vaše združenie je pre vládu veľmi dôležitým partnerom pri prijímaní opatrení na zlepšenie života občanov na Slovensku. Vaši zástupcovia najlepšie poznajú situáciu priamo v regiónoch, vedia, čo najviac trápi ich obyvateľov a čo potrebujú.

Ako ministerka zdravotníctva by som chcela zdôrazniť, že samosprávy sú pre nás skutočne kľúčovým partnerom, čo aj potvrdzujeme prístupom v komunikácii so zástupcami ZMOS.

Nedá mi nespomenúť napríklad situáciu týkajúcu sa pediatriov v regiónoch a s tým súvisiacim skracovaním ambulancijnej pohotovostnej služby pre deti a dorast.

Naozaj ma zamrazilo, keď sme sa v marci stretli na rokovaní na pôde ministerstva zdravotníctva s vedením ZMOS a dozvedela som sa, že išlo o vôbec prvé rokovanie a stretnutie predstaviteľov ZMOS s vedením rezortu zdravotníctva k tak dôležitej téme, ako sú ambulancijné pohotovostné služby pre deti a dorast.

My sa takouto cestou v žiadnom prípade nechceme uberať, pretože pre nás je Združenie miest a obcí Slovenska dôležitým partnerom, s ktorým chcem diskutovať o všetkých opatreniach a pripravovaných zmenách. Vaše postoje a návrhy berieme do úvahy a spoločne sa budeme snažiť nájsť čo najoptimálnejšie riešenia aby sa

podarilo zabezpečiť kvalitu a dostupnosť zdravotnej starostlivosti v každom regióne.

Intenzívne pracujeme na viacerých opatreniach aby sme zabezpečili dostatok lekárov v regiónoch vrátane reformy všeobecnej ale aj špecializovanej ambulancijnej starostlivosti, zavedenie nového katalógu zdravotných výkonov pre ambulancijný sektor.

Zvýšili sme počet medikov o 150 študentov, ktorý po prvý raz bude zvýšený v septembri tohto roka na našich lekárskech fakultách a upravili sme aj takzvaný rezidentský program.

Čo sa týka zdravotníckej starostlivosti o deti a dorast tak ako pre ZMOS, tak aj pre ministerstvo zdravotníctva je najdôležitejšie predovšetkým zabezpečenie dennej pediatrickej starostlivosti o deti a dodržiavanie ordinačných hodín zo strany primárnych pediatriov tak, aby boli detské ambulancie dostupné pre rodičov a deti počas každého jedného dňa v týždni a v jeden deň aj v popoludňajších hodinách.

Zhodli sme sa na tom práve pri spoločných rokovaníach a následne sa nám to podarilo zabezpečiť aj legislatívne. Takže od 1. júla tohto roku bude platiť upravená zmena ordinačných hodín pediatriov tak, aby ambulovali každý deň v týždni a jeden deň do 16. hodiny.

Som veľmi rada, že pri skvalitňovaní zdravotníckej starostlivosti naprieč Slovenskom sa nám darí veľmi efektívne využívať peniaze z plánu obnovy a odolnosti, a to napriek tomu, že plán nebol pripravený dôkladne. Dnes z toho plánu obnovy a odolnosti do slo-

venského zdravotníctva poputuje viac ako 1,4 miliardy eur.

Pomáhame budovať a modernizovať nemocnice v rámci regiónov a pribúdajú okrem investícií do modernizácie, obnovy a rekonštrukcie aj peniaze pre vznik nových ambulancií všeobecných lekárov i pediatriov, ktorých je veľký nedostatok. Na Slovensku nám chýba takmer 250 pediatriov.

Z prvej výzvy plánu obnovy a odolnosti - poviem to trochu štatisticky - v minulom roku vzniklo 22 ambulancií, z toho 15 ambulancií bolo všeobecných lekárov a 7 pediatrických ambulancií.

Ministerstvo pri druhom kole výrazne zjednodušilo podmienky,

rozšírilo okruh potenciálnych žiadateľov a navýšilo sumu, o ktorú možno žiadať ak si chce lekár - poskytovateľ zdravotnej starostlivosti - otvoriť v regióne ambulanciu. Tento príspevok je v rozmedzí od 60 do 80 tisíc eur.

Dostupnosť zdravotníckej starostlivosti v regiónoch sa darí zabezpečovať aj vďaka dobudovávaniam centier integrovanej zdravotníckej starostlivosti z eurofondov.

Celkovo tridsať zdravotníckych zariadení sa už podarilo zmodernizovať v minulom programovom období za viac ako 163-miliónov eur.

Obce, mestá a vyššie územné celky teraz opäť môžu požiadať o peniaze na centrá integrovanej zdravotníckej starostlivosti. Tentokrát si môžu rozdeliť 17 miliónov eur, za ktoré môžu stavať nové budovy, rekonštruovať a modernizovať už existujúce zariadenia alebo nakúpiť materiálno-technické vybavenie. Umožní to rozvíjať miestnu infraštruktúru v oblasti ambulancijnej starostlivosti. Obyvatelia tak budú mať k dispozícii na jednom mieste všeobecných lekárov i lekárov špecialistov a nebudú musieť cestovať do vzdialenejších miest alebo obcí.

Ďalšou aktuálnou témou, ktorá sa výrazne dotkla regiónov je takzvaná optimalizácia ale inak

kategorizácia siete nemocníc. Verím, že nám podarí nájsť kľúč k zlepšeniu siete nemocníc a nájsť také riešenie aby sa optimalizáciou nezhoršila dostupnosť zdravotnej starostlivosti o pacientov naprieč Slovenskom. Preto aj jedným z mojich prvých krokov na pôde ministerstva zdravotníctva bolo oddialiť ju v čase. Legislatíva síce bola pripravená, ale technicky nebolo možné optimalizáciu aplikovať do praxe.

Sme si plne vedomí, že sieť nemocníc je živý mechanizmus, ktorý si kontinuálne vyžaduje analyzovať prípadné nedokonalosti a aj v tejto diskusii sú veľmi dôležité regióny. Naším cieľom je využiť všetky prostriedky z plánu obnovy a odolnosti, a to predovšetkým v prospech pacientov a zdravotníkov na celom Slovensku.

Vážení delegáti, som presvedčená, že naozaj len vzájomnou spolupracou pomôžeme zlepšovať slovenské zdravotníctvo v prospech pacienta, a preto váš hlas, hlas regiónov, je pre nás nenahraditeľný.

Veľmi si vážim úzku spoluprácu s vedením Združenia miest a obcí Slovenska a ako povedala aj páňovi predsedovi ZMOS - dvere na ministerstvo zdravotníctva má stále otvorené.

Veľmi pekne ďakujem a prajem príjemné rokovanie.

Boris Susko, minister spravodlivosti SR

Legislatívnymi krokmi sa budeme usilovať podporiť také opatrenia, ktoré zvýšia efektivitu vašej činnosti

Vážený pán prezident,
vážený pán predseda,
vážení členovia predsedníctva,
vážené dámy, vážení páni,
vážení hostia,

v prvom rade sa chcem poďakovať za pozvanie na váš 36. snem a možnosť prihovoriť sa ľuďom, ktorí dennodenne pracujú s občanmi a riešia problémy Slovenska, našej krajiny. Osobne si veľmi vážim činnosť samospráv a zrejme vám nemusím zdôrazňovať, že vláda Slovenskej republiky má aktuálne – na rozdiel od tej predchádzajúcej – veľký záujem na rozvoji jednotlivých regiónov. Svedčia o tom aj výjazdové rokovania vlády SR, počas ktorých sme podporili mnohých dobrých projektov v jednotlivých regiónoch a veľmi pozorne počúvali aké potreby majú občania v jednotlivých kútoch Slovenska a ako im môžeme my, členovia vlády, byť nápomocní. A napriek tomu to, čo sa 15. mája tohto roku tragicky udialo v Han-

dlovej, budeme v týchto výjazdových rokovaníach pokračovať, ďalej počúvať a snažiť sa pomôcť.

Zoberme si len nedávne temné obdobie pandémie Covid-19, počas ktorého sa bývalá vláda dopustila mnohých manažérskych

zlyhaní a v konečnom dôsledku to boli hlavne mestá a obce, ktoré museli riešiť nepopulárne a často aj chaotické pandemické rozhodnutia vo vzťahu k obyvateľstvu.

Aj keď si vezmeme začiatok vojnového konfliktu na Ukraji-

ne a rozhodnutie bývalej vládnej garnitúry o udelení dočasného pobytu utečencom spoza našej východnej hranice, opäť ste to boli hlavne vy – obce a mestá – ktorí ste museli znášať nápor tejto novej agendy. A to často bez akéhokoľvek logistického alebo finančného zabezpečenia. Aj to ste zvládli veľmi dobre.

Samosprávy neraz potvrdili, že zohrávajú kľúčovú úlohu v našej spoločnosti, osobitne v krízových situáciách.

Pokiaľ ide o rezort spravodlivosti legislatívnymi krokmi sa budeme usilovať podporiť také opatrenia, ktoré zvýšia efektivitu vašej činnosti v prípadoch či už originálnych alebo prenesených kompetencií.

Vážený pán predseda, zaregistroval som vaše pripomienky a požiadavky, ktoré boli formulované na ostatnej výjazdovej vláde v Handlovej v súvislosti s takzvanou reformou súdnej mapy

z bývalého volebného obdobia a musím povedať, že to nie sú pripomienky len samosprávy, ale aj predstaviteľov súdnej moci. Zhodujete sa v tom, že táto reforma nebola urobená dobre, v prospech občanov a v prospech dostupnosti občana k spravodlivosti a k súdu.

Na druhej strane musím povedať, že vzhľadom k tomu, že tieto opatrenia boli súčasťou určitých limitov plánu obnovy a odolnosti, tak nie je možné vrátiť sa späť k predchádzajúcemu stavu. Ale budeme sa snažiť aj v komunikácii s vami na jednej strane nastaviť také opatrenia, ktoré neohrozia prípadné peniaze čerpané z plánu obnovy a odolnosti ale na strane druhej aby sme zabezpečili vaše požiadavky tak, aby prístup občana k spravodlivosti a k súdu najbližšie k jeho miestu bydliska sme vedeli zabezpečiť.

Ďakujem pekne, prajem vám úspešné rokovanie snemu a veľa síl do ďalšieho obdobia. Ďakujem pekne za pozornosť.

Jozef Božik, predseda ZMOS

Pár slov k môjmu úvodnému vystúpeniu

Vážená pani vicepremiérka,
ctení členovia vlády,
vážení hostia,
dámy a páni,
kolegyne a kolegovia,
dovoľte mi len krátku reakciu. Bol vonku, na chodbe, konfrontovaný s niektorými názormi vás – delegátov. Náročky som vo svojom úvodnom príhovore nehovoril o všetkom, najmä nie o tom, čo nás najviac trápi, lebo to vie celé Slovensko. Sú to finančné prostriedky.

Aj teraz som prehodil pár slov s pani vicepremiérkou, pretože situácia dnes mala byť trochu iná. V Handlovej 15. mája sme sa dohodli, že o deň neskôr budeme sedieť so splnomocnencom vlády pre sociálny dialóg a 23. mája sme

mali byť u pána predsedu vlády.

Keďže sa stalo to, čo sa stalo, to nešťastie, tak sa situácia podstatne zmenila. Pravdou však je, že celá vláda vie, že peniaze nemáme. Mali sme pracovné rokovanie, na ktorom sa zúčastnili štátny tajomník ministerstva financií Radko Majerský spolu so šéfom sekcie rozpočtu a riaditeľom odboru financovania územných samospráv bol na pracovnom rokovaní. Z našej strany to boli Boženka Kováčová, Braňo Tréger, Zuzka Špačeková a ja. Pravdou však je to, čo všetci vieme. V súčasnosti sa konsoliduje. Vieme – a bolo to povedané na výjazdovom rokovaní vlády v Galante – že 500 miliónov je ťažko očakávať, pretože štát je v takom stave, ako je. Na druhej

strane však vláda nechce nechať samosprávy v biele – to vieme a cítime. Myslím však, že by bolo dosť nevhodné dnes akcelerovať túto tému aj preto, že jej hlavný adresát tu nie je medzi nami a kiežby už bol zdravý a mohol sa vrátiť.

Teda inými slovami: neustupujeme z pozícií, my tie peniaze potrebujeme a budeme ich žiadať. To nie sú peniaze na naše platy, ale na služby pre našich obyvateľov.

Teší ma, že sa nám podarilo presvedčiť vládu aj parlament o dvoch veciach: Po prvé – aby nám uvoľnili rezervné fondy na bežné výdavky v zmysle novely zákona o rozpočtových pravidlách, ktorú by parlament prijal v skrátanom konaní. A to druhou vecou je

to, že sme si DPPO (daňové priznanie právnických osôb – poz. red.) vyplatili naraz v máji. V historickej chvíli, o ktorej nevedel nikto – ani minister financií, ani inštitút finančnej politiky. Po prvý raz po fiškálnej decentralizácii sa naše samosprávy dostali do mínusového stavu, a to hlavne preto, že výnos daní z príjmov fyzických osôb bol mínus 25 miliónov eur. Mínus osem miliónov pre samosprávne kraje a mínus 15 miliónov pre obce a mestá. A keby sme si nevyrokovali to DPPO, tých 157 miliónov, nemali by sme vlastne nič. A bolo by to po prvý raz od roku 2005.

Bola to naša aktivita, aktivita Združenia miest a obcí Slovenska, ktoré o tom rokovalo s mi-

nisterstvom financií. V tejto súvislosti chcem poďakovať aj vláde za urýchlené konanie i za to, že to prebehlo rýchlo aj parlamentom, takže v máji nám aspoň niečo na naše účty prišlo.

Čiže téma a téza zostáva v platnosti a chcem vás, pani vicepremiérka aj páni ministri, požiadať – pomôžte nám v tom, lebo tento problém je trvalý. Chýba nám 500 miliónov eur, ktoré ste nám síce nezobrali vy ale niekto iný, ale je to realita, s ktorou vážne zápasíme. Vieme, že musíme konsolidovať, uvedomujeme si, že sme súčasťou jedného štátu, ale zároveň potrebujeme pomôcť aby mestá a obce mohli normálne fungovať. Aby nemuseli na úkor kapitálových výdavkov riešiť bežné výdavky a tým pádom ešte prehlbovať modernizačný dlh, ktorý v mestách a obciach na Slovensku máme.

Čiže za záver – ak toto chýbalo v mojom úvodnom prejave, tak teraz to naprávam.

Chcel by som ešte dodať, že to poďakovanie, ktoré som adresoval všetkým mojim kolegom, patrí aj zamestnancom našej kancelárie, ktorí pod vedením Zuzky Špačekovej vykonali skvelú prácu aj pri príprave tohto snemu a aj pri realizácii všetkých aktivít ZMOS. Ďakujem vám všetkým, celému tímu, lebo toto je výsledok našej spoločnej práce.

Dámy a páni,
ďakujem za pozornosť.

Zaznamenal a snímky: (st)

Z rokovania vlády SR

41. SCHÔDZA VLÁDY SR, 3. JÚL 2024

Vláda prerokovala:

- analýzu sociálno-ekonomickej situácie a vybraných problémov okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín s návrhmi na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti. Predkladateľ: predseda vlády. Schválený.
- návrh na odškodnenie pozostalých po obetiach tragickej dopravnej nehody na železničnom priecestí na Dvorskej ceste v Nových Zámkoch poskytnutím finančného príspevku. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený.
- návrh na vysporiadanie kapitálového vkladu zo štátnych finančných aktív do kapitálových fondov spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s. Predkladateľ: podpredsedníčka vlády a ministerka hospodárstva. Schválený.
- návrh na poskytnutie investičnej pomoci pre spoločnosť Haleon Levica, s. r. o., IČO 47 249 153, na podporu realizácie investičného

ho zámeru v Leviciach.

- Predkladateľ: podpredsedníčka vlády a ministerka hospodárstva. Schválený.
- návrh na odvolanie a vymenovanie štátneho tajomníka Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Predkladateľ: minister práce, sociálnych vecí a rodiny. Schválený.
- návrh na určenie platu predsedníčky Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky. Predkladateľ: vedúci Úradu vlády SR. Schválený.
- návrh na určenie investičného projektu „Rozvoj a modernizácia fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: podpredseda vlády a minister obrany. Schválený.
- návrh zámeru obnovy historickej budovy v správe Bytovej agentúry rezortu ministerstva obrany Internát Hviezda.

Predkladateľ: podpredseda vlády a minister obrany. Schválený.

Vláda vzala na vedomie:

- informáciu o priebehu Konferencie o obnove Ukrajiny v Berlíne (11. – 12. júna 2024). Predkladateľ: podpredseda vlády pre Plán obnovy a odolnosti a využívanie eurofondov.
- informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošipovaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošipovaných a stave znižovania denzity populácie diviaka. Predkladateľ: minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka.
- správu o rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky za rok 2023. Predkladateľ: minister zahraničných vecí a európskych záležitostí. Vzatý na vedomie s pripomienkou.
- ročnú správu o nezrovnalostiach za rok 2023.

Predkladateľ: vedúci Úradu vlády SR.

- správu o finančnej stabilite – máj 2024. Predkladateľ: guvernér Národnej banky Slovenska.
- súhrnnú hodnotiacu správu o plnení úloh štátnej štatistiky v roku 2023. Predkladateľ: predseda Štatistického úradu SR.
- správu o stave vykonávania verejného zdravotného poistenia za rok 2023. Predkladateľ: predseda Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.
- správu o činnosti obchodnej spoločnosti DÓVERA zdravotná poisťovňa, a. s. za rok 2023. Predkladateľ: predseda predstavenstva.
- správu o výsledkoch kontrolnej činnosti za predchádzajúci kalendárny rok a o opatreniach na nápravu zistených nedostatkov v činnosti obchodnej spoločnosti DÓVERA zdravotná poisťovňa, a. s.

Predkladateľ: predseda predstavenstva.

- plán kontrolnej činnosti obchodnej spoločnosti DÓVERA zdravotná poisťovňa, a. s. na rok 2025. Predkladateľ: predseda predstavenstva.
- správu o činnosti Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s. za rok 2023. Predkladateľ: predseda a podpredseda predstavenstva Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s.
- správu o výsledkoch kontrolnej činnosti Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s., za rok 2022 a o prijatých opatreniach na nápravu zistených nedostatkov v jej činnosti. Predkladateľ: predseda a podpredseda predstavenstva Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s.
- plán kontrolnej činnosti Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s., na rok 2025. Predkladateľ: predseda a podpredseda predstavenstva Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s.

42. SCHÔDZA VLÁDY SR, 9. JÚL 2024

Vláda prerokovala:

- odpočet úloh z uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 306 z 23. mája 2024 k Správe o pokroku v implementácii Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky – aktualizácia. Predkladateľ: podpredseda vlády pre Plán obnovy a odolnosti a využívanie eurofondov. Schválený.
- informáciu o stave implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov 2014 – 2020 a Programu Sloven-

sko 2021 – 2027 k 30.06.2024 – návrh.

- Predkladateľ: minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie. Schválená s pripomienkami.
- návrh na určenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva financií Slovenskej republiky, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Úradu pre verejné

obstarávanie, Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a Národného centra zdravotníckych informácií ako priamo určených prijímateľov prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti za účelom digitálnej transformácie úsekov verejnej správy.

- Predkladateľ: minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie. Schválený.
- uplatňovanie princípu partnerstva v oblasti politiky súdržnosti

Európskej únie v podmienkach Slovenskej republiky a systém riadenia spolupráce a partnerstva so zástupcami občianskej spoločnosti pri príprave, implementácii a monitoringu fondov Európskej únie v programovom období 2021 – 2027.

- Predkladateľ: minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie; minister vnútra. Schválený.
- návrh na určenie Národného centra zdravotníckych informácií ako prijímateľa Investície 3:

Digitalizácia v zdravotníctve - Národný archív obrazových vyšetrení v rámci mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

- Predkladateľ: ministerka zdravotníctva. Schválený.
- informáciu k Akčnému plánu opatrení s cieľom zabezpečiť vyčerpanie finančných prostriedkov z Programu rozvoja vidieka 2014-2022. Predkladateľ: minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka. Schválená.

43. SCHÔDZA VLÁDY SR, 10. JÚL 2024

Vláda prerokovala:

- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony – nové znenie. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený.
- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 359/2000 Z. z. o Slovenskej komore výcvikových zariadení autoškôl a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o prenáške na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený.
- návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 410/2014 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška úhrady diaľničnej známky za užívanie vymedzených úsekov diaľnic a rýchlостných ciest v znení neskorších predpisov

Predkladateľ: minister dopravy. Schválený.

- plán obnovy relevantných budov 2024. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený.
- návrh na zrušenie niektorých úloh z uznesení vlády Slovenskej republiky. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený.
- návrh na určenie investičného projektu „ŽSR, Modernizácia železničnej trate Devínska Nová Ves – štátna hranica SR/ČR, úsek Malacky (mimo) – Kúty“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Diaľnica D3 v úseku Žilina-Brodno – Kysucké Nové Mesto“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Diaľnica D3 v úseku Kysucké Nové Mesto – Oščadnica“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy

Schválený s pripomienkou.

- návrh na určenie investičného projektu „ŽSR, Modernizácia železničnej trate Čadca – Krásno nad Kysucou“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Zdvojnásobenie trate Devínska Nová Ves – štátna hranica SK/AT (Marchegg)“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Diaľnica D3 v úseku Oščadnica – Čadca-Bukov, 2. profil“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Diaľničný privádzáč Lietavská Lúčka – Žilina, I. etapa“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice v úse-

ku Liptovský Mikuláš – Poprad - Tatry (mimo), 5. etapa, traťový úsek Liptovský Hrádok – Paludza (Liptovský Mikuláš)“ za strategickú investíciu.

- Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Diaľnica D1 Turany - Hubová“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „ŽSR, Modernizácia železničnej trate Devínska Nová Ves – štátna hranica SR/ČR“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Poprad Tatry (mimo) – Krompachy, časť: A2 Markušovce (mimo) – Vydrník (mimo)“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Rýchlostná cesta R2

Šaca – Košické Olšany, I. úsek“ za strategickú investíciu.

- Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Rýchlostná cesta R2 Zvolen Západ – Zvolen Východ“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Rýchlostná cesta R2 Zacharovce – Bátka“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Rýchlostná cesta R4 Lipníky – Kapušany“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.
- návrh na určenie investičného projektu „Rýchlostná cesta R2 Bátka - Figa“ za strategickú investíciu. Predkladateľ: minister dopravy. Schválený s pripomienkou.

DIÁR SAMOSPRÁVY 2025

- Jedinečný svojho druhu
- Užitočný pomocník
- Vhodný darček pre partnerov samosprávy

DIÁR OBSAHUJE:

- niekoľko pomôcok k systému verejnej správy;
- **KALENDÁRIUM 2025:** ročné, týždenné, denné, 1 týždeň=dvojstrana;
- **ADRESÁRE:** Regionálnych vzdelávacích centier - členov AVS, ministerstiev, úradov samosprávnych krajov, profesijných združení samosprávy, RZ ZMOS, ústredných orgánov, a i;
- **CITÁTY** a zrnká múdrosti;
- priestor na základné údaje o obci/meste, inštitúcií, iné údaje;
- praktické pomôcky: abecedný zoznam mien, osobný adresár, poštové a telefónne smerové čísla,
- štátne sviatky, školské prázdniny, dôležité telefónne čísla a iné;
- **VOLNÉ LISTY NA POZNÁMKY** z pracovných rokovaní, porád a pod.;
- prehľadný kalendár na rok 2026.

VYUŽITIE:

- primátorom a starostom; poslancom obecných/mestských zastupiteľstiev;
- zamestnancom obecných a mestských úradov; ďalších inštitúcií zriadených obcou/mestom;
- ako vhodný darček pre partnerov obce/mesta a iné.

FORMÁT:

- 240 x 170 mm (o niečo väčší ako formát A5);
- pevná viazaná väzba s dvomi záložkami

CENA:

- **10 € / 1 ks** (platba až po prevzatí publikácie na základe faktúry)
- **RAZBA ERBU OBCE na obálku diára na objednávku**
Cena 1 €/ks; **minimálny počet kusov razby je 5.** (ak ste už erb u nás razili, nie je potrebné poslať)

OBJEDNÁVKY:

Zaslať priebežne čo najskôr, max. **do 13. 9. 2024**

cez **elektronickú objednávku** na <https://www.avs-rvc.sk/avs-2/publikacie-a-studijne-materialy/> resp. cez RVC Martin, Nitra, Rovinka, Senica, Trenčín a Trnava

DISTRIBÚCIA:

- distribúcia koniec októbra/začiatok novembra 2024;
- pri zaslaní poštou účtujeme poštovné a balné.

ASOCIÁCIA VZDELÁVANIA SAMOSPRÁVY
Námestie S.H.Vajanského 1, 036 01 MARTIN
avs@avs-rvc | www.avs-rvc.sk

ĎAKUJEME ZA OBJEDNÁVKU,
VÁŽIME SI VAŠU PRIAZEŇ

IČO: 37902938

DIČ: 2021744340

SK46 5600 0000 0011 1354 5001

Poľnohospodárstvo budúcnosti

Prichádza nová éra, ktorá prináša inovatívne a ekologické služby v poľnohospodárstve a jemu príbuzných odvetviach. Pomocou dronov a najnovších technológií dokáže posunúť hranice efektivity a výrazne znížiť operatívne náklady subjektov v danom odvetví.

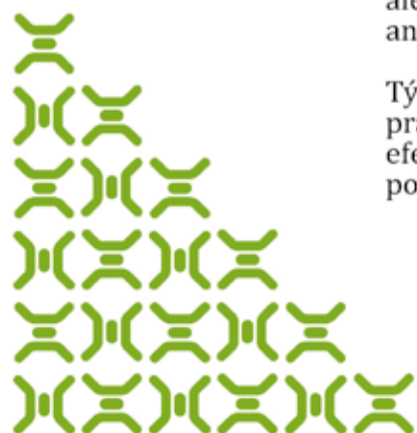
Ponúkame služby **mapovania plôch**, kde sa sústreďujeme na precízne zameranie rozmerov parciel s presnosťou (do 1 centimetra) do prehľadnej ortofoto mapy pre ďalšie použitie.

Špecializujeme sa aj na **monitorovanie pôdy a rastlín** za účelom zberu dát, analýzy celkového zdravia pôdy a porastu a presného identifikovania ohnísk nákazy škodcami.

Poskytujeme aj služby **dronovej aplikácie**, ktorá umožňuje plošný **postrek** (napr. listovej výživy), ale aj ciele variabilné postrekovanie na základe analýzy dát získaných pri monitoringu.

Týmto prístupom šetríme náklady na postreky, vodu, pracovnú silu a pohonné hmoty, pričom zvyšujeme efektívnosť rýchlosťou a včasnosťou aplikácie postreku v ohniskách nákazy.

Viac na www.polnodrony.sk

Samosprávy dokážu plniť povinnosti aj vďaka vyšším daniam z nehnuteľností či poplatkom

Príjmy miestnych samospráv vďaka zvyšovaniu dane z nehnuteľností v posledných rokoch rástli, čo prispelo k ochrane pred ich znehodnocovaním hlavne vplyvom inflácie. Najvyšší kontrolný úrad (NKÚ) SR sa aktuálnou kontrolou zameril na analýzu príjmov magistrátov hlavného mesta Bratislavy a Košíc a ďalších 18 okresných miest v období rokov 2019 až 2023.

Príjmy z daní z nehnuteľností kontrolovaných samospráv dosiahli v minulom roku 122 miliónov eur, čo je v porovnaní s rokom 2019 v priemere o 44,5 % viac. Všetky obce na Slovensku dosiahli podľa údajov Datacentra vlni príjem z daní z nehnuteľností na úrovni bezmála 497 miliónov. „Napriek tomu majú samosprávy rezervy pri získavaní príjmov do rozpočtov, čo sa výrazne prejavuje nielen v ich nedostatočnom investovaní do obnovy majetku, ale taktiež v obmedzovaní plnenia si základných povinností voči obyvateľom. Ide napríklad o zabezpečenie čistoty, poriadku, kosenie trávy, podporu sociálnych či kultúrnych projektov. Pri preverovaných mestách identifikovali národné kontrolóri zároveň problém spojený s nedostatočným vymáhaním daňových nedoplatkov, pričom len na daní z nehnuteľností sa v závere roka 2022 dostali pohľadávky až na úroveň 24 miliónov eur,“ zhrnul závery celoslovenskej priezrezovej akcie šéf národných kontrolórov Lubomír Andrassy a poukázal na to, že práve efektívnejšie vymáhanie nedoplatkov by mohlo prispieť k tomu, aby samosprávy dostali do mestskej kasy viac peňazí.

Dostatočné príjmy samospráv sú nevyhnutné na to, aby dokázala zabezpečovať financovanie akýchkoľvek jej aktivít, ktoré sú hradené z obecného či mestského

rozpočtu. Najvyššou položkou daňových príjmov, ktorú miestna samospráva vie ovplyvniť svojou činnosťou, je práve príjem z dane z nehnuteľností. Kontrolované mestá (pozri zoznam) v sledovanom období aktívne a diferencovane upravovali jednotlivé sadzby dane z nehnuteľností, čo prispelo k nárastu ich vlastných príjmov. Kontrola národnej autority pre oblasť externej kontroly potvrdila, že vývoj príjmov z miestnych daní a poplatkov bol dynamický ako pri príjmoch, ktoré boli poukazované samospráve z podielových daní zo štátneho rozpočtu (pozri tabuľku). Zákonom stanovený rámec správy dane z nehnuteľností podľa kontrolórov zjednodušoval vzájomné porovnávanie jednotlivých samospráv medzi sebou navzájom a prispieval k lepšiemu zdieľaniu dobrej praxe.

V roku 2019 získali kontrolované mestá do svojich rozpočtov viac ako 84 miliónov z daní z nehnuteľností, v roku 2023 to bolo už bezmála 122 miliónov eur. Kým napríklad v Revúcej išlo o pokles týchto príjmov o 13,5 %, v Partizánskom narástli až o 119 %. „Z nášho pohľadu je napríklad mesto Revúca príkladom samosprávy, ktorá nedostatočne využíva možnosti pre generovanie vlastných finančných zdrojov. Je zároveň jediným z kontrolovaných miest, v ktorom sa za ostatné štyri roky daň z nehnuteľnosti,

ale aj príjmy z prenájmu mestského majetku znížili. Na druhej strane sa vedenie revúckej radnice snaží nahradiť výpadok príjmov výmenou akcií vodárenskej spoločnosti za neisté výnosy z dlhopisov. Týmto krokom sa pritom mesto zbavuje nielen kontroly nad strategickou spoločnosťou, ale nepriamo i originálnej zodpovednosti za zabezpečenie dodávok pitnej vody svojim obyvateľom,“ priblížil rozpočtové riziká na úrovni revúckej samosprávy predseda národných kontrolórov.

Z celoslovenského hľadiska dominantný podiel na príjmoch z dane z nehnuteľností mala daň zo stavieb, ktorá predstavovala vyše 76 % celkových príjmov z dane z nehnuteľností, daň z pozemkov mala podiel bezmála 11 % a daň z bytov takmer 13 %. Najdynamickejšie boli príjmy z dane z bytov, ktoré boli v roku 2023 vyššie o 99,6 % v porovnaní s rokom 2019. Ako ukázali závery priezrezovej kontroly NKÚ, v trinástich mestách rástli príjmy z dane z nehnuteľností rýchlejšie než príjmy z prenájmu vlastného majetku. Rýchlejšie ako priemer rástli príjmy dane z nehnuteľností v dvoch mestách, v Košiciach a Partizánskom. V dvadsiatich kontrolovaných mestách dosiahli príjmy z prenájmu v roku 2023 sumu 29,6 mil. eur. Viaceré mestá ako Bratislava, Lučenec či Topoľčany, odpustili nájomcom časť

sumy nájmu v čase pandémie. Dôvodom bol záujem zachovať podnikanie a iné činnosti aj počas obdobia, keď kvôli ochrane zdravia obyvateľstva museli zariadenia a prenajaté priestory zostať zatvorené.

Národné kontrolóri pri preverovaní zabezpečenia ochrany a zvelačovania svojho majetku odhalili prípady, keď v zmluve chýbalo ustanovenie o povinnosti samosprávy upraviť sumu nájmu o mieru ročnej inflácie. Zistili tiež nezrovnalosti pri výške fakturovanej sumy s cenou zmluvne dohodnutou alebo rozdielnosti pri určení ceny s platnými vnútornými predpismi mesta (cenová mapa, cenové rozpätie nájmu). Rovnako boli zistené prípady, keď nebol uplatňovaný dohodnutý úrok z omeškania pri neskorých úhradách. Mestá z ekonomicky slabších regiónov, napr. Lučenec, Stará Lubovňa a Veľký Krtíš obhajovali tento negatívny postup snahou udržať nájomcu v zmluvnom vzťahu a získať prioritne sumu nájmu, pretože podľa ich vyjadrení by bol veľký problém získať nového nájomcu. Niektoré typy nehnuteľností (byty, objekty) boli zverené do správy organizácie založenej či zriadenej mestom, kde absentoval účinný systém internej kontroly a nebolo preukázané hospodárne nakladanie s verejným majetkom.

„V zmluvných podmienkach chýbali jasne zapra-

cované sankcie a pokuty za neplnenie dohodnutých pravidiel a tiež sa stávalo, že ak aj boli dohodnuté, zástupcovia samospráv ich v praxi uplatňovali nedôsledne a bez akéhokoľvek vopred zadaného pravidla alebo na základe vopred schváleného postupu poslancami zastupiteľstva. Takto mohlo mesto použiť dvojaký meter na riešenie neplatičov a mohlo dochádzať k diskriminácii,“ konštatuje L. Andrassy. Kontrolný úrad z tohto dôvodu mestám a obciam odporúča zabezpečiť ochranu svojho majetku vo všetkých procesoch a činnostiach. „Jasné pravidlá pri nakladaní s majetkom, pri prenájme nehnuteľností musia byť zadané v zásadách hospodárenia samospráv, ktoré schvaľujú poslanci a následne ich musí štatutár samosprávy premietnuť do zmluvných podmienok,“ rozvádza odporúčania kontrolórov ich predseda.

Národné kontrolóri zistili, že proces vyrubovania daní z nehnuteľností je nastavený jednotne, v kontrolovaných mestách v súlade so zákonom o správe daní. Správne nastavenie a praktické fungovanie sa preukázalo nízkym počtom podaných odvolaní – len 541 napadnutých rozhodnutí z celkového počtu viac ako 1,4 milióna vydaných rozhodnutí a len malým počtom kontrolných zistení. V mestách Hlohovec, Ružomberok, Topoľčany a Veľký Krtíš dokonca nebolo podané žiadne odvolanie. Podľa sumy vyrubenej dane dominujú magistráty Bratislavy a Košíc, kde je napríklad daň za byt s výmerou 60 m² minimálne dvojnásobná v porovnaní s ostatnými slovenskými mestami. Vo väčšine samospráv je ročná daň z nehnuteľností do 30 eur. Magistráty miest Bratislava a Košice majú, rovnako ako pri bytoch, najvyššiu vyrubenu daň za stavbu – priemerné stavby s výmerou 60 m². Zvýšenie vyrubenej dane v roku 2024 v porovnaní s rokom 2016 bolo v Púchove po viac ako 116 % v Košiciach.

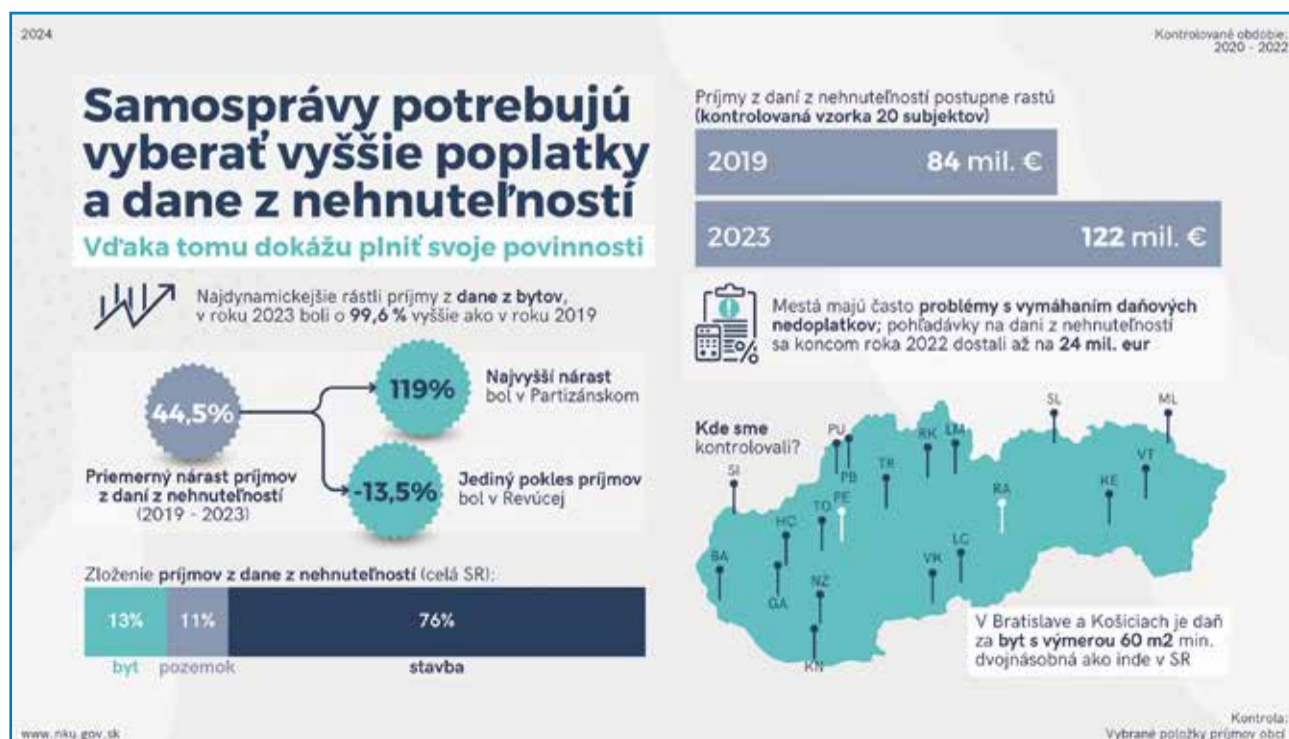
Pretrvávajúcim problémom, ktorý kontrolóri úradu identifikovali už v roku 2022, zostáva významný počet nevyhozených ne-

doplatkov dane z nehnuteľností pri sume nepresahujúcej 20 eur na daňovníka. „Je povinnosťou samosprávy vymáhať takto nízke nedoplatky aj napriek tomu, že ich podiel na celkovej sume nedoplatkov je zanedbateľný a zároveň administratívne komplikovaný i málo efektívny. Pre lepšiu názornosť, podlžnosti do dvoch desiatok eur na občana tvoria ani nie pol percenta z celkovej sumy nedoplatkov. Na druhej strane náklady mesta na vymáhanie týchto nedoplatkov sú niekoľkonásobne vyššie ako ich samotná výška,“ opisuje opakujúcu sa situáciu v slovenských mestách predseda kontrolórov L. Andrassy s dodatkom, že nedoplatok zaniká zo zákona až po uplynutí 20 rokov. Dovtedy je nevyhnutné ho inventarizovať a úrady musia podnikať aktívne kroky k ich vymoženiu. Bez úpravy legislatívy je evidovanie daňových nedoplatkov a ich vymáhanie v podmienkach samosprávy nadmerne finančne zaťažujúce a s výrazne nízkou mierou efektívnosti. Národná autorita pre externú kontrolu preto odporúča rezortu financií zvážiť legislatívnu úpravu, ktorá zjednoduší zánik nedoplatkov s nízkou nominálnou hodnotou. Inšpiráciou môže byť už dnes uplatňovaný postup v rámci Finančného riaditeľstva SR, ktoré môže ťažko vymožiteľné nedoplatky postúpiť na Slovenskú konsolidáciu, a. s.

Kontrolované subjekty:

Magistrát hlavného mesta SR Bratislava
Mesto Galanta
Mesto Hlohovec
Magistrát mesta Košice
Mesto Komárno
Mesto Lučenec
Mesto Liptovský Mikuláš
Mesto Nové Zámky
Mesto Novehradská Bystrica
Mesto Partizánske
Mesto Púchov
Mesto Revúca
Mesto Ružomberok
Mesto Skalica
Mesto Stará Lubovňa
Mesto Topoľčany
Mesto Turčianske Teplice
Mesto Veľký Krtíš
Mesto Vranov nad Topľou

(NKÚ)

Na Slovensku sa tolerujú tisíce nepoistených áut, aj preto chýbajú financie na zvyšovanie bezpečnosti

Okresné úrady ročne dostanú približne 300-tisíc oznámení o neuzatvorení povinného zmluvného poistenia (PZP). Pokutu za nesplnenie si povinnosti dostane len minimálna časť majiteľov týchto vozidiel. Dôvodom je zle nastavený kontrolný a sankčný systém, ktorý Slovensko technicky drží v minulom storočí. Vyplýva to z kontroly Najvyššieho kontrolného úradu (NKÚ) SR, ktorý sa pozrel, ako pri tejto problematike v rokoch 2018 – 2023 postupovali 28 vybraných okresných úradov.

„Zistenia kontrolórov sú také alarmujúce, že odporučiť môžeme jedine to, aby rezort financií v spolupráci s ministerstvom vnútra pripravili úplne nové pravidlá pre efektívny a účinný sankčný systém voči tým majiteľom, ktorí z rôznych, aj špekulatívnych dôvodov nepristúpia k poisteniu auta a ohrozujú nielen majetok, ale aj zdravie ostatných účastníkov cestnej premávky,“ konštatuje predseda národných kontrolórov Lubomír Andrassy.

Počas šiestich kontrolovaných rokov oznámila Slovenská kancelária poisťovateľov príslušným okresným úradom viac ako 1,8 milióna prípadov neuzatvorenia povinného poistenia zo strany vlastníkov motorových vozidiel. Okresné úrady však v tom istom období uložili iba 32 640 pokút v celkovej sume viac ako 3,8 milióna eur. Z tejto sumy však bolo nakoniec vymôžených iba necelých 44 %. Štát tak ročne prichádza o niekoľko miliónov, ktoré by mohol aktívne použiť na zvyšovanie bezpečnosti účastníkov cestnej premávky. To by v konečnom dôsledku mohlo pozitívne prispieť k zníženiu dopravných nehôd s tragickými následkami. V dneš fungujúcom systéme kryjú zodpovední motoristi svojím poistením škodu spôsobenú neplatičmi. Platiaci motoristi zároveň prispievajú do osobitného účtu ministerstva vnútra, z ktorého by mali byť hradené rôzne projekty a aktivity súvisiace so zvyšovaním

bezpečnosti cestnej premávky.

„Systém povinného zmluvného poistenia vozidiel zastal v čase a je tak absurdný, že môže demotivovať zodpovedných, a teda platiacich ľudí. Ukážkou absurdnosti je skutočnosť, že Slovenská kancelária poisťovateľov spravidla raz do roka odovzdáva na CD nosičoch príslušným úradom excelovské zoznamy nepoistených vozidiel. Štát totiž nezabezpečil plošný informačný online systém. Nehovoriac o tom, že okresné úrady sú personálne poddimenzované a chýba im technické vybavenie na to, aby sa všetkými oznámeniami zaoberali v reálnom čase. Správne konania sú spúšťané niekedy až po roku či dvoch. Pre zle nastavený systém je preto dnes odhadom bez PZP až približne 9 % evidovaných vozidiel,“ priblížil závery auditu šéf kontrolórov. Národní kontrolóri identifikovali v systéme aj existenciu netransparentných procesov. Je totiž len na rozhodnutí úradníka, ktorý spis bude vybavovať a aká finančná sankcia bude neplatičovi uložená. Napríklad na banskobystrickom úrade boli v roku 2018 riešené najmä prípady osôb, ktorých priezviská sa začínali na písmená A-B. Následne v roku 2019 na písmená B-C a v rokoch 2020 a 2021 na písmená D. Bardejovský okresný úrad zas riešil iba prípady nepoistenia dlhšie ako 6 mesiacov a v Prešove úradníci neukladali pokuty v prípadoch, ak vozidlo vlastnila právnická osoba. Kon-

trolóri zistili aj prípady, keď okresný úrad nevedel počas kontroly preukázať, že sa daný prípad riešil. Napríklad v susednom Poľsku sú údaje o vozidlách prístupné online a úrady spúšťajú konanie do 14 dní, aj vďaka tomu je u nášho severného suseda menej ako percento nepoistených vozidiel.

Na Slovensku je 72 okresných úradov, pričom ukladanie pokút za nezaplatenie PZP by mal zo zákona riešiť každý úrad. Celoslovenská kontrola ukázala, že reálne danú agendu vybavuje len 49 z nich. Najmenšie okresné úrady neboli na túto agendu technicky ani personálne pripravené. Napríklad v rokoch 2020 – 2023 pre okres Sabinov nevykonával agendu PZP žiadny iný úrad, preto nedostal pokutu žiaden neplatič. Problematike poistenia vozidiel sa v rámci štátu venovalo 50 až 55 zamestnancov, čo znamená, že zväčša išlo o jedného zamestnanca na úrad, a to mal v zodpovednosti ešte ďalšiu odbornú agendu. „Počet zamestnancov nezodpovedal počtu oznámení. Ukážkou zlyhania je bratislavský úrad, kde pre agendu PZP mali vyčleneného jedného úradníka a ten mal v období šiestich rokov vybaviť viac ako 300-tisíc spisov. Zamestnanec v Novom Meste nad Váhom mal pre porovnanie spracovať 42-tisíc oznámení,“ dokresľuje vecné zistenia L. Andrassy. Situáciu komplikuje aj fakt, že vecne spadá agenda pod rezort financií, ale sa-

motné okresné úrady spadajú pod vnútro. „Kompetenčný chaos sa premieta do oblastí, ktoré súvisia nielen s plnením si zákonných povinností vlastníka vozidla, ale aj ohrožovaním majetku či bezpečnosti iných účastníkov cestnej premávky. Riešením je zmena legislatívy a digitalizácia celej PZP agendy,“ hovorí šéf NKÚ.

Okresné úrady môžu ukladať pokuty za neuzatvorené poistenie od 16,60 eur do 3 319,39 eur. Pre chýbajúci „sadzobník“ pokút a metódu okresné úrady určovali výšku pokuty rôzne. Priemerná pokuta uložená Okresným úradom Košice bola 32,76 eur, Okresným úradom Prešov 221,04 eur. Celkovo 24 z 28 kontrolovaných úradov určovalo výšku pokuty na základe výpočtu výšky PZP pre nepoistené vozidlo v kalkulačkách komerčných poisťovní. V Žiline vyrubili pokutu nižšiu, ako je zákonom stanovená minimálna pokuta. V Rožňave stornovali rozhodnutia o uložení pokuty a nepostúpili ich na ďalšie vymáhanie, pretože nevedeli zistiť, kde neplatiči bývajú. „Ak by len nami kontrolované úrady konali vo všetkých prípadoch oznámení o neuzatvorení poistenia, pri najčastejšie ukladanej pokute 80 eur, mohol by byť príjem štátneho rozpočtu za šesť rokov vyšší o viac ako sto miliónov eur,“ uviedol L. Andrassy. Opäť, len pre porovnanie, v Poľsku je minimálna pokuta stanovená na necelých 65 eur, pričom výška pokuty za nepoistenie auta dlhšie ako 14 dní sa rovná dvojnásobku

minimálnej mzdy. Vo Veľkej Británii za nepoistenie vozidla hrozí okrem finančnej pokuty aj možnosť odobratia vozidla či zákaz šoférovania. V Belgicku môže byť nezodpovedný majiteľ za jazdu vozidlom bez PZP odsúdený až na väzenie od ôsmich dní do šiestich mesiacov.

Národná autorita pre oblasť externej kontroly v rámci auditu preverovala taktiež účel použitia finančných prostriedkov z osobitného účtu ministerstva vnútra, kde sa na základe zákonných pravidiel odvádza 8-percentný povinný odvod zo zmluvného poistenia. Rezort v rokoch 2022 a 2023 oznámil ministerstvu financií a zverejnil na svojom webe len súhrnnú informáciu o prijatej a čerpanej sume získanej z PZP. V roku 2023 to bolo viac ako 33 miliónov eur. Z pohľadu národných kontrolórov existuje riziko netransparentného využitia týchto financií. Dôvodom je fakt, že v zákone je účel možného použitia prostriedkov zadefinovaný široko. Z osobitného účtu boli napríklad hradené náklady na obstaranie počítačov, multifunkčných zariadení či kancelárskych stoličiek. NKÚ v záujme zvýšenia transparentnosti využívania financií z osobitného účtu odporúča vedeniu ministerstva vnútra, aby rezort povinne zverejňoval výročnú správu o použití prostriedkov z 8 % odvodu z PZP, podobne ako je to v susednej Českej republike. (NKÚ)

Nepoistení držitelia vozidiel nie sú motivovaní uzatvoriť PZP, sankčný mechanizmus nefunguje

1 Raz ročne dostávajú okresné úrady od SKP* CD so zoznamami nepoistených vozidiel

2 OÚ sa začínajú oznámeniami o nepoistení zaoberať po 1 až 12 mesiacoch

3 Pre zle nastavený systém je na rozhodnutí úradníkov, na ktorých prípadoch budú pracovať

Ako úradníci riešili vozidlá bez PZP?

OÚ Banská Bystrica:
2018: najmä osoby, ktorých priezviská sa začínali na A-B
2019: najmä osoby, ktorých priezviská sa začínali na B-C
2020/2021: najmä osoby, ktorých priezviská sa začínali na D

OÚ Bardejov:
Iba prípady nepoistenia dlhšie ako 6 mesiacov

OÚ Prešov:
Neukladal pokuty, ak vozidlo vlastnila právnická osoba

Väčšina OÚ:
Nijako v prípade dlhodobej neprítomnosti zamestnanca

Podiel nepoistených vozidiel:

1% 1,6% 9%

1,8 milióna prípadov neuzatvorenia PZP (za 2018 až 2023)

Okresné úrady uložili iba **32 640 pokút** vo výške **3 810 000 €**

Z tejto sumy bolo nakoniec vymôžených necelých **44%**

72 okresných úradov má na Slovensku povinnosť vykonávať agendu PZP

23 okresných úradov napriek tomu túto agendu **reálne vôbec nevykonávalo**

Napr. v rokoch 2020 až 2023 nebola uložená pokuta žiadnej osobe s trvalým pobytom v okrese Sabinov

www.nku.gov.sk

Kontrola: Povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla

Čaro vidieka, priania a realita

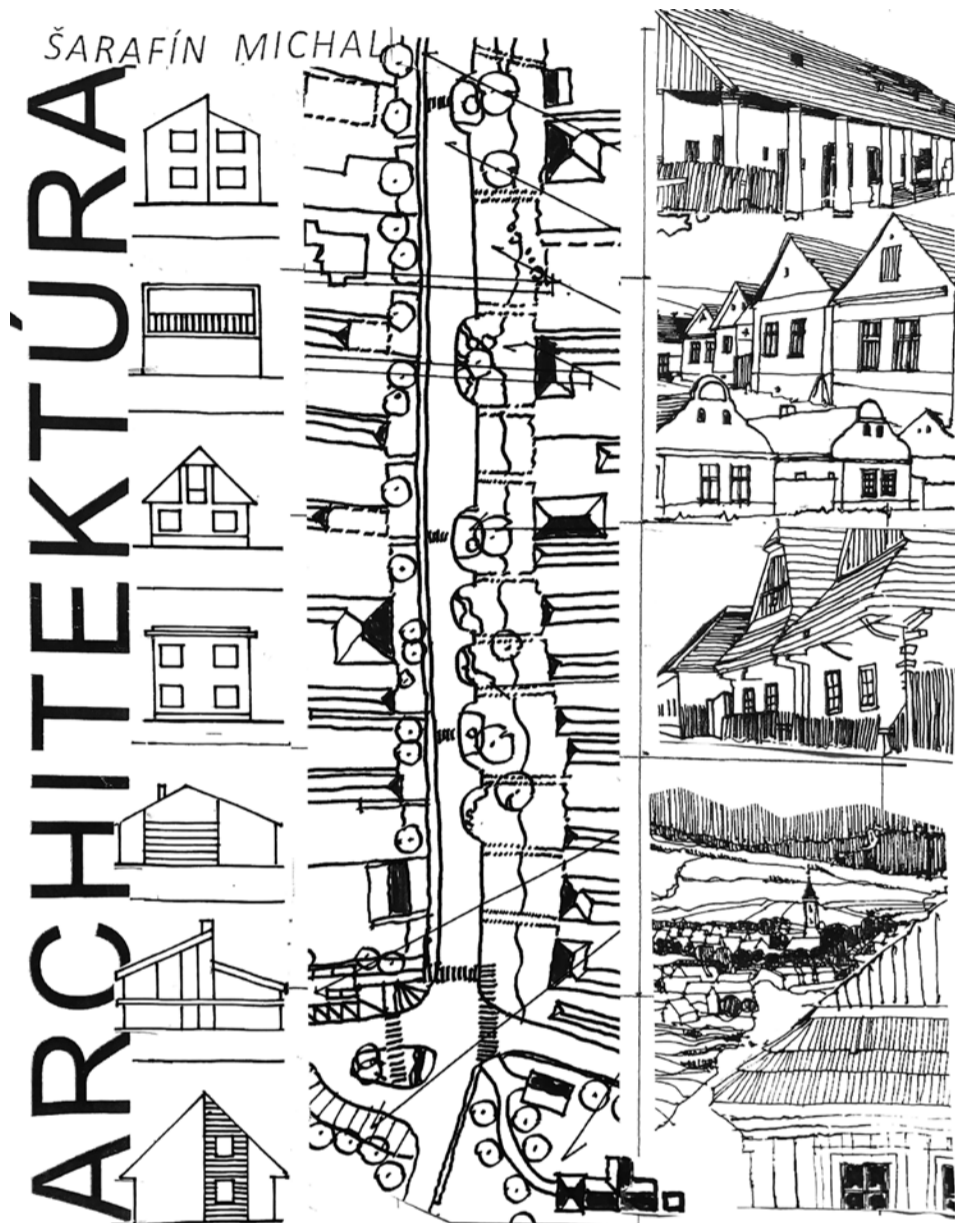
PROF. MICHAL ŠARAFÍN

Vidiek je symbolom pokojnejšieho a zdravšieho života. Rastie jeho konfrontácia s mestom. Zachráňme čaro vidieka – médium psychologického účinku. Oživenie ducha dediny.

Nie je to len o súkromí rodinného domu, čaro vidieka hľadáme aj na ulici, na každom mieste dediny, všade. Čaro má podobu prítlačlivého prostredia, o jeho účinku rozhoduje najmä architektúra. Už to nie je len o lokalite a výbere domu, je to o prostredí. Význam pocitu domova rastie, pokoj a zdravé podmienky, ľudské kontakty a duchovné dotyky s prostredím, mať šťastný domov. Vidiek je voľbou, motiváciou spolunažívania, úsmevom a pozdravom. Je to viac priáním ako realitou.

Mesto kráča vlastnou cestou, ponúka stále viac služieb a atrakcií, reklamy a lákavého vzrušenia. Stojí to za porovnanie s vidiekom, každý stojí pred výberom bývať v ruchu mesta alebo v pokoji dediny. Sme svedkami zblížovania mesta s vidiekom, luxus mesta sa sťahuje na vidiek prostredníctvom výstavby víl a prejavom silného súkromia či výstredného individualizmu. Čaro vidieka ustupuje, stráca sa povab domov, tie sú ostrovmi súkromia. Architektúra má na tom svoj podiel, výstavba obytných satelitov prináša vlnu ľudského odcudzovania. Ľudia žijú za vysokými plotmi, v nedobytných pevnostiach. Čaro bývania na vidieku mizne. Voľba postaviť si dom na vidieku znamená prijať zodpovednosť za spolučasť pri vytváraní jeho prostredia, bez extravagancie a výstrednosti, naopak, viac priateľnosti a súladnosti, dobré susedstvá. Realita je varovná, tradičné vlastnosti bývania sa ľuďom skôr vzdávajú ako približujú, dedina prehráva zápas s mestom, ľudskosť ustupuje odcudzovaniu sa.

Využijem historický odkaz, slová známeho rímskeho architekta Vitruvia, ktoré odhaľujú dedičstvo vidieka (Štyri knihy o architektúre, NKLÚ, 1958). Citujem: „s výstavbou dedinských domov sa spája umenie poľnohospodárstva, tu sa chodí pešo, alebo na koni, tu si telo zachováva lepšie zdravie a silu a kde konečne duch unavený mestskou činnosťou nabere na sviežosti a klude, tu pristúpi k rozjímaniu, tu ľahšie dospeje do onoho blaženého života, akého len tu možno dosiahnuť“. Odkaz je aktuálny, domy

Vpravo – odkaz ľudovej architektúry, vľavo – dnešné domy. Konfrontácia dobového estetického ctenia, rôzna zaujatost' stavebníka. V strede – návrh humanizácie ulice (Livinské Opatovce, M. Š., 1995), zelená náves, koncová dedina, domoradie dôkazom rôznorodosti domov, znak dnešnej dediny.

predstavujú súdržnú alebo rozhádanú rodinu, tu majú bývať ľudia ako jedna rodina. Realitou je, že výstavba nových domov ľudí vzdáva, je to diferencuje. Dedina sa nezaobrá čarom svojho prostredia.

Čo sa mi páči, čo nie.

Hľadáme vo vnímaní dediny čaro jej pôsobenia. Najúčinnnejším je pohľad na ňu „cez krajinu“, čaro na dlani, okúzlenie. Tvarovanie dediny ako celku je svedectvom ľudskej pokory, naplnia ju alebo vylučuje. Architektúra je toho znamením. Čaro dediny vnímame aj „cez ulicu“, vždy iným uhlom pohľadu, ulica je obrazom zomknutosti alebo odcudzenosti domov. Architektúra preukazuje vzťah domov, priateľský

alebo nepriateľský, súladnosť alebo protirečivosť. Čaro s rozmerom ulice hľadáme v tom, aký dojem vyvoláva. Ulica môže byť len bezduchou dopravnou komunikáciou, ale aj liniovito usporiadaným zeleným pásom. Nie je to ilúzia, Európa obdivuje ulice vidieka, čaro komunitného života. Konkrétne, dopravný inžinier vyberie vhodné ulice a určí podmienky ich bezpečnosti. Navrhne ich úpravu, viac zelene, menej asfaltu, viac ohľaduplnosti a dopravnej disciplíny, ulice pre ľudí. Čaro ulice vyvoláva spolupatričnosť domov, domy identifikujú tvár dediny, pocit harmónie, tvar striech, zelené priestory. Jednoducho povedané, domoradia na dedine majú mať „spoločnú“ architektúru, rozmanitosť spútanú

reguláciou. Mestský dom je namyslený a odmeraný, vidiecky je priateľivý a úprimný, honosné vily do dediny nepatria, tvarovanie ulice má svoj význam.

Rodinné domy sa na vidieku prirodzene modernizujú nielen zvnútra, ale aj zvonku, dnes sa zateplujú. Modernizácia „zvonku“ má svoju prax, preberá vzory mesta, prijíma jeho znaky, mení dedinu na mesto. Dôkazom je nová fasáda a jej farebnosť, použité stavebné materiály. Domy si menia oblek, často proti čaru vidieka, potláčajú jeho prežívanie. Novým prejavom pomešťovania je túžba mať dom ako nikto iný, má byť neprehľadnutelný. Pomešťovanie dediny treba zastaviť.

Stále väčší podiel na výbere projektov má „osvietenosť“ objednávateľa – zvoliť

si dom pre vidiek, taký, ktorý sa bude úprimne podieľať na tvorbe ducha dediny, a to v mene vyvolania neopakovateľného pocitu – čara vidieka. Umenie vykúziť tento pocit je v prvom rade v rukách architekta s citom pre vidiek. Pre názornosť porovnanie výberu – ja chcem výzývavý dom, ja uprednostním nenápadný. Dva názory, dve rozhodnutia.

Čo obdivujem, prečo.

Mnohým stačí, aby bol rodinný dom len účelný a ekonomicky dostupný, to ale nestačí. Účelnosť je podmienkou spokojnosti, ale nie dostačujúcou. To chce viac – zobudiť výrazovú prítlačivosť, dom má okúzliť, priviesť k dobrému pocitu, ale aj k jeho zdôvodneniu.

Prestali sme v pohľade na dom hľadať jeho príslušnosť, jeho zaradenosť do prostredia. Dom môže niekde pasovať, inde, naopak, môže byť cudzorodý. Zvykli sme si na univerzálne domy, všade použiteľné, prestali sme vidieť vo výstavbe domu jeho vzťah k prostrediu, ktoré vytvára. Predmetom obnovy dediny je preto nájsť také domy, ktoré preukážu ich príslušnosť k vidieku. Dnes obdivujeme dom – unikát, výstrednosť, nedoceňujeme elegantnú jednoduchosť – prostotu odvodenú z našich tradícií. Ja obdivujem modernosť v duchu tradícií, príslušnosť domu k vidieku. Priznávam sa, som ovplyvnený čarom ľudovej architektúry, obdivujem jej emotívnosť, jej domy sú výrazom úprimné. Mnohým novým domom táto emotívnosť chýba, často sú to kocky bez života. Očaria ma domy, z ktorých „žiarí“ kúzlo príslušnosti.

Tvarová anarchia rodinných domov dala možnosť vyrásť vedľa seba rôznym stavbám, ktoré navzájom pôsobia odporivo. Každý sa o tom môže presvedčiť, domoradia našich dedín pripomínajú až „bolestivú“ rôznorodosť, toto škodí našej dedine. Znamená to výzvu – využiť samosprávnosť na to, aby rozhodla čím sa má vyznačovať vzhľad domoradia. Nestačí územný plán, žiada si to architektonické regulatívy, vybrať si medzi výrazom vidieckeho mestečka alebo tradičnej

dediny – cesty do budúcnosti. Európa pozná Slovensko ako vidiecku krajinu, obce, v ktorých hustota osídlenia nepresahuje 100 obyvateľov na km². To znamená, že na našom vidieku býva tretina celkovej populácie, vidiek na Slovensku predstavuje 80% územia (OECD), patrí do výbavy našej krajiny. Naša krajina má ostať vidieckou.

Čaro vidieka nie je ilúziou, žije prostredníctvom pocitov, ktorých základom je pokora voči prírode, úcta k tradíciám. Na oživení vidieka má podiel aj architektúra. Vidiek bez poľnohospodárskych usadlostí, minimalizuje sa aktívny vzťah obyvateľa dediny k pôde a domácejmu hospodárstvu. Poľnohospodárstvo vidiek posilňuje, rastie význam vlastnej záhrady. Dom s hospodárskym dvorom v mnohých dedinách nezanimá, rozhodne o tom nová generácia obyvateľov dediny. Hľadáme kompromis – bývať na vidieku mestským spôsobom. Stavajú sa domy v satelitoch mesta, nové obytné súbory na území dedín. Vidiek nadobúda novú podobu, porovnávame s Európou. Tú reprezentujú obytné súbory s nízkopodlažnými bytovými domami pre mladé rodiny. Bývanie na spoločných dvoroch, ktoré imitujú život na dedine a posilňujú spolunažívanie. Bývanie na mestskom vidieku je aj našou realitou, negatívnu. Domy v satelitoch ľudí vzdávajú, stále väčšou mierou zaberajú poľnohospodársku pôdu, neudržateľne. Čaro vidieka v satelitoch neotvára srdcia k spolunažívaniu, bývanie v satelitoch neobdivujeme. Vidiek oslovuje túžbu po kráse, po pohladení, po nezhodnosti, pocity, ktoré človeka unášajú, vidiek to je romantika. Motivuje predstavy lepšieho bývania. Poslaním architektúry je túto túžbu naplniť, prijať vidiek za svoju príležitosť, umocniť jeho povab a srdečnosť.

Spolupráca:

Mgr. Lucia Tvrdoňová,
studio@atelierrdomova.sk

Poznámka: Vnimanie prostredia je v našom tempe života ohrozené, dôvodom je tlak povinností, stres, problémy. Oprávnenou výzvou je – zastavme sa, nachádzajme čaro vidieka, venujme mu pozornosť.

Odborná príloha Združenia pre lepšiu správu bytových domov

Herne a kasína v priestoroch bytových domov

Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome má právo a povinnosť zúčastňovať sa na správe domu a na schôdzi vlastníkov, hlasovaním rozhodovať ako spoluvlastník o všetkých veciach, ktoré sa týkajú správy domu, spoločných častí domu a spoločných zariadení domu, príslušenstva a pozemku. Medzi bežné veci o ktorých vlastníci spoločne rozhodujú patrí napr. inštalácia kamerového systému, otázky domového poriadku, voľbe zástupcu, o investičných zámeroch a pod. Hlasovanie prebieha v zmysle ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „BytZ“). Nebýva zvykom, že by vlastníci mali rozhodovať o inej veci a iným spôsobom ako podľa BytZ. No predsa sa objavujú paradoxy, ktoré poukazujú na potrebu zdravého výkladu právnych noriem a možnosť zriadenia herne v bytovom dome je toho ukázkovým príkladom.

Prijatím zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o hazard“) prišlo okrem zriadenia Úradu pre reguláciu hazardných hier i k vytvoreniu podmienok na ochranu verejného záujmu a najmä k vymedzeniu územnej pôsobnosti regulácie poskytovania služieb v oblasti hazardných hier podmienok prevádzkovania hazardných hier v herni a v kasínach. V záujme presnejšieho vymedzenia priestorov a pravidiel na prevádzkovanie vybraných druhov hier sa upravili pojmy prevádzka, herňa a kasíno.

Prečo je vymedzenie pojmov herňa a kasíno dôležité?

Vzhľadom na rozdielne pravidlá pre umiestnenie herne alebo kasína, zákonodarca aj na základe zadefinovania uvedených pojmov mohol určiť podmienky prevádzkovania hazardných hier v herni a v kasíne. Zaujímavosťou je, že v zmysle ust. § 15 ods. 7 zákona o hazarde je možné herňu umiestniť:

- a) hoteli, moteli a penzióne,
- b) budove pre obchod a služby,
- c) budove pre kultúru a na verejnú zábavu,

d) bytových domoch, ak s tým písomne vyjadrí súhlas nadpolovičná väčšina všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome.

Na rozdiel od kasína, ktoré v bytovom dome umiestnené byť nemôže, nakoľko podľa ust. 16 ods. 5 zákona o hazarde môže byť umiestnené len v

- a) hoteli, moteli a penzióne,
- b) budove pre obchod a služby,
- c) budove pre kultúru a na verejnú zábavu.

Zákon o hazarde určuje aj rozhodovacie kvórum vlastníkov a formu vyjadrenia súhlasu, čo považujeme za chybu. Ustanovenia o „rozhodovacích“ kvórach by

nej väčšiny vlastníkov v bytovom dome. Jediný spôsob rozhodovania vlastníkov je postup podľa ust. § 14b BytZ. Riešenie tejto situácie vidíme v novelizácii zákona o hazarde, doplnením odkazu na BytZ, a rozšírenie spôsobu vyjadrenia súhlasu vlastníkov bytov v dotknutom bytovom dome i na zhromaždenie (nielen na písomný súhlas, ktorým sa v zákone o hazarde zrejme písomné hlasovanie). Súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých vlastníkov na umiestnenie herne v bytovom dome je potrebný aj v prípade, ak by sa aj napr. vlastníkom alebo spoluvlastníkmi nebytového priestoru rozhodli vo vlastnej réžii prevádz-

a sociálnej kurately, zariadenia pre liečbu nelátkových závislostí a ubytovne mládeže. Nie len uvedené obmedzenie môže mať vplyv na možnosť zriadenia herne, ale podľa ust. § 79 ods. 3 zákona o hazarde o tom môžu individuálne rozhodnúť aj samosprávy miest. Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava napr. zakázalo umiestnenie herní a kasín na svojom území Všeobecne záväzným nariadením č. 10/2020 zo dňa 17.12.2020 a to tak, že v zmysle ust § 2 písm. a) b) c) d) spomenutého VZN: „Na území Bratislavy sa zakazuje umiestniť herňu v týchto zákonom o hazardných hrách stanovených budovách:

Nelegálna herňa v bytovom dome sa nevypláca

V prípade, že prevádzkovateľ herne po skončení platnosti licencie naďalej prevádzkuje herňu v bytovom dome v rozpore s platným VZN alebo bez písomného súhlasu nadpolovičnej väčšiny vlastníkov bytov a nebytových priestorov dotknutého domu, môže či už vlastník, správca alebo predseda spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov alebo podať podnet na Úrad pre reguláciu hazardných hier, ktorý v zmysle ust. § 77 ods. 9 písm. c.) a písm. e) zákona o hazarde: „vykonáva kontrolu podľa osobitného predpisu nad dodržiavaním tohto zákona a iných súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov poverenými skúšobňami podľa § 87 ods. 1 a 2 a obcami; vykonáva dozor nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona, iných súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov, podmienok prevádzkovania hazardných hier ustanovených v tomto zákone a určených v individuálnej licencií alebo všeobecnej licencií a povinnosti podľa schváleného herného plánu vrátane pravidiel hazardnej hry, ktoré sa vzťahujú na dozorované subjekty uvedené v § 80 písm. a) až c) alebo na ich činnosti, a to formou dozoru na mieste, dozoru na diaľku a vyhľadávacej činnosti,“ a písm. k): „ukladá sankcie podľa tohto zákona“. Takýto podnet je možné podať elektronicky prostredníctvom stránky Úradu pre reguláciu hazardných hier na webovej stránke <https://www.urhh.sk> alebo písomne prostredníctvom Slovenskej pošty a. s.

Čo treba zvážiť pri zriaďovaní herne v bytovom dome

Možnosť prenájmu nebytového priestoru alebo spoločnej časti v bytovom dome pre účely prevádzkovania herne sa môže zdať ako lukratívna záležitosť vzhľadom na finančné výnosy týchto prevádzok. Treba však vziať do úvahy viaceré faktory ktoré sú spojené s existenciou herne, akými sú zvyčajne non – stop prevádzková doba, hluk spôsobený zákazníkmi, zvýšený pohyb osôb a nie v poslednom rade zvýšenie ohrozenia rizikových skupín obyvateľov.

mali byť predmetom úpravy na jednom mieste a nie roztrúsené po právnych predpisoch. Navyše v tomto prípade zákonodarca opomenul aj prepojenie zákona o hazarde na ust. § 14b BytZ, ktoré upravuje pravidlá hlasovania vlastníkov. Pochybenie zákonodarcu vidíme predovšetkým v tom, že sa spolu so zákonom o hazarde nemení aj BytZ, následkom čoho vlastníci bytov a nebytových priestorov v dotknutých bytových domoch nemajú vedomosť o podmienke umiestnenia herne v bytovom dome. Absencia odkazu na BytZ môže vzbudzovať dojem, že by stačilo na vyjadrenie písomného súhlasu jednoduché zozbieranie podpisov nadpolovič-

kovat' v tomto priestore herňu.

Záleží aj na lokalite

Zákon o hazarde v ust. § 15 ods. 5 dáva obci možnosť rozhodnúť všeobecne záväzným nariadením (ďalej len ako „VZN“) o lokálnej úprave vzdialenosti herne od vybraných typov budov, v ktorých sa pohybujú hlavne mladistvé osoby, ktoré môžu byť považované z pohľadu hazardných hier za ľahšie ovplyvniteľnejšie skupiny osôb. Obec môže rozhodnúť, že herne na jej území nesmú byť umiestnené vo vzdialenosti do 500 metrov od školy, školského zariadenia, zariadenia sociálnych služieb pre deti a mládež, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí

- a) hoteloch, motelloch a penziónoch,
- b) budovách pre obchod a služby,
- c) budovách pre kultúru a na verejnú zábavu,
- d) bytových domoch.”

Z čoho vyplýva, že nikto v Bratislave nemôže napriek možnému súhlasu vlastníkov bytov a nebytových priestorov umiestniť herňu bytovom dome. Naproti tomu v Partizánskom alebo v Banskej Bystrici si obyvatelia môžu odsúhlasiť umiestnenie herne podľa ust. § 15 zákona o hazarde vo svojom bytovom dome. Poslanci mestských zastupiteľstiev totiž v roku 2021 nepodporili návrhy na zákaz hazardných hier na území

Zariadenia elektronických komunikácií a ich osadenie na bytových domoch podľa nových pravidiel aj v mestách a obciach

Veľmi častým problémom alebo skôr otázkou vlastníkov v bytových domoch je osadenie zariadenia elektronickej komunikácie, najčastejšie na streche bytového domu. Takýmto zariadením sa podľa § 2 ods. 33 zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej ako „ZoEK“) rozumie „*technické zariadenie na vysielanie, prenos, smerovanie, príjem, prepojenie alebo spracovanie signálov šírených prostredníctvom vedení, rádiovými, optickými alebo inými elektromagnetickými prostriedkami. Telekomunikačným zariadením je aj rádiové zariadenie*“. Je podstatné odlišiť telekomunikačné zariadenie podľa ZoEK od zariadenia, o ktorom vlastníci rozhodujú podľa § 14b ods. 1 písm. n) nadpolovičnou väčšinou všetkých vlastníkov v dome, konkrétne o „*inštalácii alebo úprave spoločnej antény alebo umiestnení elektronických komunikačných sietí v dome vrátane zavedenia bezpečnostného kamerového systému v spoločných častiach domu a spoločných zariadeniach domu*“. **Elektronické komunikačné siete v bytovom dome sa umiestňujú na základe rozhodnutia vlastníkov na rozdiel od telekomunikačného zariadenia podľa ZoEK, ktoré sa umiestňuje bez takéhoto rozhodnutia a vo verejnom záujme.** Na základe uvedeného nie je možné telekomunikačné zariadenie považovať za spoločné zariadenie podľa zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej ako „BytZ“).

Nie je ale možné zabudnúť aj na nevyhnutnosť ochrany hospodárskej súťaže. Povolenia vydávané podnikom, ktoré ich oprávňujú vstupovať na verejný alebo súkromný majetok, sú zásadnými predpokladmi budovania sietí alebo nových prvkov siete. Komplikovanosť a zdĺhavosť postupov udeľovania práva vstupu predstavuje významné prekážky pre rozvoj hospodárskej súťaže. Novou úpravou sa zjednodušuje nadobúdanie práv vstupu pre podniky, no vyvažuje sa to koordináciou nadobúdania práv vstupu, napríklad zverejnením príslušných informácií na webovom sídle úradu. Uvedenú „protiváhu“ však osobne za postačujúcu nepovažujem.

Nové pravidlá osadenia telekomunikačných zariadení sú predmetom úpravy § 21 ZoEK s názvom „*práva k cudzím nehnuteľnostiam*“. Nový ZoEK nahrádza zákon č. 351/2011 Z. z. o oproti starej právnej úprave prináša novinky v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Nová právna úprava vychádza z doterajšej právnej úpravy, je

doplnená v rozsahu odstránenia interpretačných nezrovnalostí. Zavádza sa tzv. test proporcionality, podľa ktorého sa upravuje náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva tak, aby bola v súlade s Ústavou a nálezmi Ústavného súdu SR s vypustením výslovného znenia jednorazovej náhrady. Tým sa zvyšuje ochrana vlastníkov nehnuteľností tak, aby v rámci verejného záujmu súvisiaceho s digitalizáciou celého územia republiky a s ním spojenou potrebou výstavby a modernizácie doterajších vedení a ich príslušenstva boli v čo najväčšej miere zachované práva oboch strán.

Práva k cudzím nehnuteľnostiam po novom

V zmysle novej právnej úpravy môže podnik v nevyhnutnom rozsahu, za primeranú náhradu a ak je to vo verejnom záujme zriaďovať a prevádzkovať verejné siete a stavať a umiestňovať ich vedenia alebo ich iné časti na cudzej nehnuteľnosti alebo v cudzej nehnuteľnosti. Konkrétne je možné zriaďovať a prevádzkovať verejné siete za uvedených podmienok:

1. len v nevyhnutnom rozsahu,
2. za primeranú náhradu,
3. vo verejnom záujme.

Za tým účelom sú zriaďovaním a prevádzkovaním verejných sietí spojené osobitné práva:

1. vstupovať v súvislosti so zriaďovaním, prevádzkovaním, opravami a údržbou vedení na cudziu nehnuteľnosť alebo do cudzej nehnuteľnosti,
2. vykonávať nevyhnutné úpravy pôdy a jej porastu, najmä odstraňovať a okliešňovať stromy a iné porasty ohrozujúce bezpečnosť a spoľahlivosť vedenia, ak to po predchádzajúcej výzve neurobil vlastník alebo užívateľ pozemku.

Pri výkone týchto zásahov musí ísť o podnik podľa § 3 ZoEK a zároveň o podnik zo zoznamu, ktorý vedie Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb na svojom webovom sídle <https://www.teleoff.gov.sk/zoznam-podnikov/>, **aktuálne ich je 1008.**

Tým, že sa toto právo podniku zavádza priamo zákonom, nie je k nemu potrebné rozhodnutie vlastníkov získané hlasovaním podľa BytZ. Výnimkou sú podniky oslovujúce vlastníkov prostredníctvom správcov alebo spoločentiev vlastníkov, ktoré majú záujem vymedziť si vzájomné práva a povinnosti na zmluvnom základe a popri zákonnej úprave riešia vzťah s vlastníckymi prednostne komunikáciou.

Ak dôjde k prevodu alebo pre-

chodu vlastníctva siete alebo jej časti, vo vzťahu ku ktorej vznikli oprávnenia, prechádzajú na nového vlastníka, ak je podnikom. Ide o analogické ustanovenie podľa ZoEK ako vo vzťahu k vecným bremenám podľa Občianskeho zákonníka.

Zápis oprávnenia ako vecného bremena

Na rozdiel od zákonného záložného práva podľa § 15 BytZ, v zmysle ktorého sa zákonné záložné právo za účelom jeho vzniku na liste vlastníctva nemusí zapisovať a vzniká priamo zo zákona, v zmysle § 21 os. 4 ZoEK „*sú povinnosti zodpovedajúce oprávneniam vecnými bremenami viaznucimi na dotknutých nehnuteľnostiach. Návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností podá podnik v lehote do 90 dní od zriadenia verejnej siete, postavenia alebo umiestnenia jej vedenia alebo jej inej časti na cudzej nehnuteľnosti*“. Rovnako ako zákonné záložné právo, aj uvedené zákonné vecné bremeno vzniká zo zákona, avšak sa v zmysle uvedeného ustanovenia ZoEK na list vlastníctva zapíše formou záznamu a to dokonca v zákonom určenej lehote. Aj keď sa však v danej lehote záznam nevykoná, neznamená to, že by k vzniku vecného bremena nevzniklo.

Vecné bremena predstavujú podľa § 151n Občianskeho zákonníka „*obmedzenia vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať*“. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe. Sú spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti a prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa“.

aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku sp. zn. 14Co/171/2019 zo dňa 15.10.2019, v ktorom sa uvádza, že „*vecné bremena zriadené na základe zákona (teda i na základe zákona o elektronických komunikáciách) majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Aj keď majú nesporný verejnoprávny prvok daný spôsobom ich vzniku a účelom, ktorému slúžia, nemožno prehliadať, že majú aj významný prvok súkromnoprávny. Občianske právo definuje vecné bremeno ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktoré ho obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať. Tzv. zákonné vecné bremena tento charakter majú tiež, ich režim ale nie je celkom totožný s režimom zmluvných vecných bremien, pretože sa riadi špeciálnou úpravou právnych predpisov, ktoré upravujú činnosti, na ktorých prevádzkovanie vznikli. Nejde ale o úpravu komplexnú, ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách, avšak len pokiaľ tieto špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou občianskoprávnou úpravou. Znamená to, že až v prípade, ak špeciálne predpisy zákonných vecných bremien neupravujú náhrady súvisiace s ich výkonom, je potrebné (a možné) použiť úpravu súkromnoprávnu.*

Z hľadiska územného konania o umiestnení predmetnej stavby je významné:

1. či investor je podnikom,
2. či stavba je vedením verejnej siete,
3. či ide o nevyhnutný rozsah a
4. či je daný verejný záujem, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne (teda zároveň)“.

Ak sa však vedenie alebo iná časť siete na cudzej nehnuteľnosti

ného bremena do katastra nehnuteľností podá podnik do 90 dní od ukončenia výstavby líniovej stavby. Líniové stavby definuje § 139 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. Stavebného zákona, podľa ktorého „*sú líniovými stavbami najmä*

- a) ropovody, plynovody, produktovody, teplovody,
- b) diaľnice, cesty a miestne komunikácie,
- c) stavby dráh,
- d) podzemné a nadzemné vedenia rozvodu elektriny,
- e) vodovodné a kanalizačné rady, ochranné hrádze, plavebné a derivačné kanály,
- f) vedenia elektronickej komunikačnej siete,
- g) letiská,
- h) prístavy“.

V kontexte k výkonu správy sú relevantné najmä písmená d) a f), ktoré môžu predstavovať zásah do pozemkov patriacich vlastníkom spravovaných príslušným správcom.

Posudzovanie podmienok stavebným úradom a primeraná náhrada

Novinkou vo vzťahu k vzniku oprávneniam a ich uplatneniu je ich posudzovanie stavebným úradom v územnom konaní o umiestnení stavby podľa stavebného zákona. Platí to aj o určenej výške primeranej náhrady za obmedzenie v obvyklom užívaní nehnuteľnosti, ktorú určí stavebný úrad v konaní v prípade, ak nedošlo k dohode medzi podnikom a vlastníkom nehnuteľnosti o výške primeranej náhrady (§ 21 os. 5 ZoEK). Prednostne sa teda upravuje možnosť dohody medzi podnikom a vlastníckymi, k uzavretiu ktorej ak nedôjde, sekundárne určí túto náhradu samotný stavebný úrad.

Ďalej uvedené ustanovenie § 21. ods. 5 ZoEK určuje, že „*ak však*

Informatívny výpis

21/25

Aktualizácia katastrálneho portálu: 12.05.2016

ČASŤ C: TARCHY

Por.č.:

Záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebyt.priestorov v zmysle § 15 zák.č.182/1993 Z.z. v znení zák.č.151/1995 Z.z.

Vecné bremeno v rozsahu § 66 ods. 1 písm. a) zákona č. 351/2011 Z.z. k stavbe súp.č. 296 na parc.č. 10005/5 - právo na prevádzkovanie Základňovej stanice a RR bodu Bratislava,Košická,v prospech oprávneného: - Slovak Telekom,a.s..IČO: 35763469,Z-19639/14

- 4 Vlastník pod 4 - Záložné právo v prospech predávajúceho podľa § 18, písm.b, ods.4, zák.č.182/1993 Z.z. v znení zák.č.151/1995 Z.z. podľa: V-7311/99 zo dňa 16.11.1999.
- 5 VI.pod 5 - Záložné právo v prospech Tatra banky, a.s., Vajanského nábr.5, Bratislava, IČO:686930, na nehnuteľnosť: byt č.23 na 6.p., Košická 43 B, v byt.dome súp.č.296, na poz. parc.č.10005/5 a na spoluvl.podiel na spol.častiach a zariad. domu a na pozemku parc.č.10005/5 zast.pl.o výmere 1272 m2 podľa V-2871/02 zo dňa 6.6.2002
- 6 Vlastník pod 6 - Záložné právo v prospech predávajúceho podľa § 18, písm.b, ods.4, zák.č.182/1993 Z.z. v znení zák.č.151/1995 Z.z. podľa: V-7332/99 zo dňa 25.11.1999.
- 8 Vlastník pod 8 - Záložné právo v prospech predávajúceho podľa § 18, písm.b, ods.4, zák.č.182/1993 Z.z. v znení

K problematike vecných bremien vo vzťahu k telekomunikačným zariadeniam zaujal stanovisko

zriaďuje, stavia alebo umiestňuje v rámci výstavby líniovej stavby, návrh na vykonanie záznamu vec-

výšku primeranej náhrady určuje stavebný úrad, súčasťou návrhu na vydanie rozhodnutia o umiestnení

stavby je znalecký posudok k navrhovanej výške primeranej náhrady za obmedzenie v obvyklom užívaní nehnuteľnosti“. Zákon však nerieši otázku úhradu nákladov znaleckého posudku. Z tohto dôvodu je pre samotných vlastníkov výhodnejšie, ak k dohode medzi vlastníkom a podnikom dôjde uzavretím vzájomnej dohody. Právo na primeranú náhradu vzniká právoplatnosťou rozhodnutia o umiestnení stavby. Primeranú náhradu podnik vypláti vlastníčkovi nehnuteľnosti v lehote, v ktorej je povinný podať návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností, teda do 90 dní od zriadenia verejnej siete, postavenia alebo umiestnenia jej vedenia alebo jej inej časti na cudzej nehnuteľnosti alebo v cudzej nehnuteľnosti.

Výšku primeranej náhrady je možné znížiť aj v závislosti od rozsahu umiestnenia vedenia alebo inej časti siete. V prípade, že podnik postaví alebo umiestni vedenie alebo inú časť siete na nehnuteľnosti v menšom rozsahu ako vyplýva z dohody medzi podnikom a vlastníckmi nehnuteľnosti alebo v menšom rozsahu ako určí stavebný úrad, alebo ak podnik upustí od zámeru postaviť alebo umiestniť vedenie alebo inú časť siete na nehnuteľnosti, výška primeranej náhrady sa pomerne zníži. Ak sa podnik a vlastnícki nehnuteľnosti nedohodnú na znížení náhrady, výšku náhrady určí na návrh podniku súd. Legitimovaným subjektom na podanie takéhoto návrhu je len podnik, nakoľko sa predpokladá, že na primeranom znížení odmeny bude mať záujem práve táto strana dohody.

Špecifikácia takto vymedzenej náhrady vyplýva zo záverov nálezu ÚS SR PL. ÚS 42/2015 z 12.10.2016, podľa ktorého je potrebné vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu zvoliť alebo jednorazovú alebo opakovanú náhradu tak, aby bola zabezpečená podmienka jej primeranosti pre konkrétne obmedzenie vlastníckeho práva. Preto sa upustilo od uvedenia „jednorazovej“ náhrady a zaviedla sa primeraná náhrada (z nálezu „Poskytnutá náhrada za zásah do právneho postavenia vlastníka podľa Ústavy môže byť jednorazová aj opakovaná. Poskytnutá náhrada za zásah do právneho postavenia vlastníka musí byť primeraná. Či je náhrada primeraná, závisí od okolností prípadu. Primeranosť náhrady nezávisí od úvahy vlády spravidla navrhujúcej zákon a ani od rozhodnutia zákonodarcu. Rozhodujúci význam má povaha zásahu do právneho postavenia vlastníka“).

Nočnou morou pre správcov bytových domov je zásah podniku alebo iných splnomocnených osôb do okolia bytového domu alebo v bytovom dome. Dôležitým v tomto smere je zákonná povinnosť podniku, ktorý poskytuje verejnú sieť, počínať si tak, aby nespôsobil škodu na nehnuteľnostiach alebo porastoch, a ak sa

jej nedá vyhnúť, aby ju obmedzil na najmenšiu možnú mieru (§ 21 ods. 6 ZoEK). Ide teda o povinnosť nespôsobiť škodu nielen na nehnuteľnostiach, ale zároveň aj na porastoch, čo v praxi predstavuje častý problém. Zároveň sa určuje povinnosť, že podnik má povinnosť o začatí výkonu práva upovedomiť:

1. nielen vlastníkov nehnuteľnosti,
2. ale aj jej užívateľov, ak sú známi,
3. a to najmenej 15 dní vopred.

Lehota podľa vyššie uvedeného ustanovenia písmeňa c) však neplatí v prípade ZoEK uzavretie je dôležitá aj z toho dôvodu, že v prípade havárie, výkonu práv podľa zmluvy o poskytovaní služieb alebo poruchy na vedení môže podnik vstúpiť na cudziu nehnuteľnosť aj bez predchádzajúceho upovedomenia, avšak v takom prípade je podnik povinný upovedomiť vlastníkov a užívateľov, ak sú známi, následne a bezodkladne. Ak ale nie sú vlastnícki alebo užívateľia dotknutej nehnuteľnosti podniku známi, alebo ak sa výkon práv týka veľkého počtu vlastníkov alebo užívateľov nehnuteľností, podnik môže vykonať upovedomenie o začatí výkonu práva aj verejnou vyhláškou prostredníctvom oznámenia tak, že sa oznámenie vyvesí počas najmenej 30 dní na úradnej tabuli obce, ktorej katastrálne územie bude činnosťou priamo dotknuté. V rozsahu uvedenej povinnosti je však zákon nedôsledný vo vymedzení pojmu vyššieho počtu vlastníkov alebo užívateľov. Opäť sa riešenie problému ponecháva na prax. Ak by sa aj výkon práv týkal veľkého počtu vlastníkov alebo užívateľov nehnuteľností, tak upovedomiť túto skupinu prostredníctvom verejnej vyhlášky bude stále menej efektívne. Inštitút verejnej vyhlášky sa v novej úprave zavádza vzhľadom na rozdrobenosť pôdy v SR a nie vždy evidované údaje o vlastníckoch. V prípade ak sa tak stane, tak po-

sledný deň tejto lehoty sa považuje za deň upovedomenia. Upovedomenie sa okrem úradnej tabule obce zverejní aj na webovom sídle obce, ak ho má obec zriadené, alebo iným spôsobom v mieste obvyklým, najmä v miestnej tlači alebo miestnom rozhlasu a zverejní sa na webovom sídle podniku, ak ho má podnik zriadené. Obec je povinná bez zbytočného odkladu poskytnúť podniku súčinnosť, aby podnik mohol upovedomenie vykonať.

Navrátenie do predošlého stavu

Nevyhnutnosťou spojenou so zásahom podniku alebo iných splnomocnených osôb do okolia bytového domu alebo zásahu v bytovom dome je povinnosť podniku po skončení nevyhnutných prác uviesť nehnuteľnosti do predošlého stavu a týka sa to aj porastov, napr. na prílahom pozemku. Z praxe ale drvivá väčšina správcov vie, že sa tak nedeje. V teoretickej rovine na túto povinnosť ZoEK myslí v tom zmysle, že podľa § 21 ods. 7 „je podnik po skončení nevyhnutných prác povinný uviesť nehnuteľnosti do predošlého stavu, a ak to nie je možné vzhľadom na povahu vykonaných prác, do stavu zodpovedajúceho predchádzajúceho účelu alebo využívaniu nehnuteľnosti“. Ako som už uviedol vyššie, je pravidelným problémom ako vlastníck, tak najmä správcov, vyriešiť otázku estetického vzhľadu bytového domu po zásahu podniku alebo ním splnomocnenej osoby na osadenie zariadenia elektronickej komunikácie. **Ak však nie je možné navrátenie do predošlého stavu alebo ak je výsledný stav nehnuteľnosti horší ako jej pôvodný stav alebo ak vznikla škoda, je podnik povinný vyplátiť vlastníčkovi nehnuteľnosti jednorazovú náhradu zodpovedajúcu miere vzniknutej škode.** Ustanovenie chráni vlastníck nehnuteľností dať nehnuteľnosť do pôvodného stavu a o jednorazovú náhradu

ide z toho dôvodu v, pretože ide o jednorazový zásah.

Značným problémom je, že výška tejto škody sa určuje samotnými vlastníckmi bytového domu, no vo vzťahu k výkonu správy bude očakávané, aby tak učinil správca dotknutého bytového domu. Je to však otázka týkajúca sa výkonu správy? Je za odpoveď na túto otázku správca zodpovedný? Isté však je, že v tomto prípade ide o jednorazovú odmenu podľa miery vzniknutej škody. Osobne by som odporúčal spracovanie znaleckého posudku, v ktorom by sa uvedené výška škody vypočítala. V zmysle § 21 ods. 7 ZoEK „musia vlastnícki svoj nárok na jednorazovú náhradu uplatniť v príslušnom podniku do dvoch rokov odo dňa, keď sa dozvedeli o skutočnosti, že došlo k vzniku škody, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k vzniku škody došlo. Ak sa podnik a vlastnícki nehnuteľnosti na výške jednorazovej náhrady nedohodnú, každý z nich môže podať súdu návrh na rozhodnutie“. V prípadnom podaní na začatie súdneho konania predstavuje problém samotné vyčíslenie škody, ktoré v tomto prípade zatažuje vlastníckv v bytovom dome.

Verejný záujem

Jednou z podmienok práva podniku zriaďovať a prevádzkovať verejnú sieť je podmienka verejného záujmu. Pri posudzovaní verejného záujmu sa zohľadňuje niekoľko skutočností, „najmä či 1. sieť slúži alebo má slúžiť na po-

- skytovanie služieb s použitím frekvencií pridelených individuálnym povolením,
2. sa sieť poskytuje alebo má poskytovať na celom území Slovenskej republiky,
 3. prostredníctvom siete je alebo má byť poskytovaná interpersonálna komunikačná služba vrátane plnenia povinností podľa § 93 a 94 ZoEK,
 4. je alebo má byť prostredníctvom siete poskytovaná univerzálna služba,
 5. sieť je alebo má byť prepojená podľa § 57 ZoEK, alebo
 6. sieť je alebo má byť súčasťou vysokorychlostnej siete“.

Splnenie týchto podmienok posudzuje úrad, ktorý na žiadosť podniku ich existenciu potvrdí. Nie každé budovanie elektronickej siete na ktoromkoľvek mieste a nehnuteľnosti je automaticky vo verejnom záujme a nie je možné ho vopred stanoviť a priori (napr. rozvádzač súkromnej spoločnosti v priestore domu).

Na účely výkonu správy je dôležité ustanovenie o prechode práv a povinností na nových vlastníckv. V zmysle § 21 ods. 15 ZoEK „ak podnik umiestni svoju sieť na cudzej nehnuteľnosti alebo v cudzej nehnuteľnosti na základe súhlasu vlastnícka alebo užívateľa nehnuteľnosti, alebo na základe zmluvy s vlastníckom nehnuteľnosti alebo užívateľom nehnuteľnosti, takýto súhlas alebo jeho podmienky viažu aj právnych nástupcov podniku a vlastnícka nehnuteľnosti alebo užívateľa nehnuteľnosti“. Záväznosť týchto právnych úkonov je dôležitá z toho dôvodu, že sú rovnako opodstatnené ako oprávnenia k nehnuteľnostiam podľa zákona. Ide o napr. rôzne súhlasy a dohody.

Ak už došlo k stavebnému zásahu a osadeniu sietí alebo zariadení, je povinnosťou každého, ale hlavne vlastníckv v bytovom dome „počínať si tak, aby svojou činnosťou nepoškodzoval vedenia alebo telekomunikačné zariadenia a nerušil prevádzku sietí alebo služieb a neoprávnené nezasahoval do siete a do poskytovania služieb, inak zodpovedá za škodu, ktorú tým podniku spôsobil“.

Nová právna úprava je oproti predchádzajúcej o niečo perfektnejšia, reflektuje problémy a požiadavky praxe a je aj priaznivejšia v prospech samotných vlastníckv. O tom, či a ak bude diať aj v praxi, rozhodne čas a prístupy samotných ako podnikov, tak aj vlastníckv.

Osie hniezdo na fasáde domu, k obstarávaníu služieb správcom domu a k možnosti zľavy z platby za správu

V bežnom živote vlastníkov v bytovom dome sa objavujú rôzne milé, ale aj nemilé prekvapenia. Dôvodom sú hlavne povahy vlastníkov, teda ľudský faktor, ktorý dokáže potešiť, ale aj znepríjemniť deň. Okrem toho sa ale objavujú v bytových domoch zvierací miláčikovia, niekedy aj exotického druhu a nebude zrejme prekvapením, ak spomeniem včely alebo osy.

Bežným druhom včiel je už dnes tzv. mestský "druh" vyšlachtený tak, aby neštípali. Opakom sú ale osy, ktoré vedú značne znepríjemniť život obyvateľom domu. V prípade ak si vytvoria hniezdo na fasáde, pod strechou alebo v praskline, vzniká otázka, či je to len problém vlastníka, vlastníkov alebo aj správcu? Argumentom pre zásah správcu domu v takomto prípade je najmä fakt, že sa problém týka spoločnej časti domu alebo spoločného zariadenia. Ak by nešlo o problém v tomto kontexte, je len na ochote správcu, či vlastníkom problém pomôže vyriešiť.

Jeden prípad sa odohral napr. v auguste 2014 v bytovom dome v Dunajskej Stredě. Konkrétne sa pri oknách jednej z vlastníčok do vetracieho otvoru nastahovali osy. Vlastníčka bytu, ktorá bola na ne ešte aj alergická, sa u zástupcu vlastníkov domáhala odstránenia hmyzu a svoju žiadosť urgovala štyrikrát. Správca však odstránenie zabezpečil až 7. novembra 2014. Dovtedy, celkovo počas štyroch mesiacov, bola vlastníčka podľa jej slov ohrozená na živote, zdraví a obmedzená v užívaní bytu, a preto požiadala správcu bytového domu o zníženie platieb do fondu prevádzky, údržby a opráv o 20 EUR mesačne (celkovo teda o 80 EUR) ako zohľadnenie jej útrap a problémov s užívaním bytu.

Vlastníčka najskôr žiadala zníženie sadzby za užívanie bytu, čo však nebolo možné, keďže nie je nájomníčkou, ale vlastníčkou bytu. Následne žiadala správcu o zníženie príspevku do fondu prevádzky, údržby a opráv. Ten je však vlastníctvom vlastníkov bytov, nie správcu domu. Keďže sa problém dotiahol až na pôdu súdu, správca v reakcii na žalobu uviedol, že písomnú žiadosť o odstránenie dostal od zástupcu vlastníkov bytov až 18. septembra 2014 a 23. septembra 2014 objednal vykonávateľa deratizačných prác. Ten však nevedel tieto práce vykonať, takže hniezdo nakoniec odstránili zamestnanci správcu a to 13. novembra 2014, čo bolo najrýchlejšie ako vedeli. Tým v podstate správca splnil žiadosť vlastníčky. Avšak nie nad rámec svojich povinností?

Keďže "vonkajší múr" je spoločnou časťou bytového domu, ktorého údržba, oprava resp. zabezpečovanie týchto činností je

úlohou správcu bytového domu, tak by malo byť jasné, že existenciu včelieho alebo osieho hniezda na obvodom múre (v bývalom vetracom otvore) nemožno považovať za riadny stav tohto múru. Zostáva už len zodpovedať otázku, do akej miery sa táto povinnosť týka správcu domu?

Najprv treba upozorniť na skutočnosť, že požiadavka vlastníka voči zástupcovi vlastníkov znamená posunutie problému voči správcovi. Keďže zástupca vlastníkov je v zmysle paragrafu 8a ods. 5 BytZ osobou, ktorá "zabezpečuje komunikáciu vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome so správcom a vlastníkami bytov a nebytových priestorov v dome". Ďalej "je povinný uplatňovať voči správcovi požiadavky vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome v súlade so zmluvou o výkone správy a prijatými rozhodnutiami vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome". V našom konkrétnom prípade vlastníčka svoj problém oznámila 4. septembra 2014. Samotná zástupkyňa však jej požiadavku postúpila správcovi až 18. septembra 2014, teda s dvojtýždňovým oneskorením. Na základe toho vlastníčka podala žalobu na súde voči správcovi.

Obstarávanie služieb mestským bytovým podnikom

V uvedenom prípade pod spisovou značkou 16C/274/2015 sa súd zaoberal aj výkladom pojmu "obstarávanie služieb". Podľa súdu je pojem "obstarávať" v tomto zmysle zhodný s pojmom obstarávať v zmysle ust. § 724 Občianskeho zákonníka. Úlohou správcu je "obstarávať", z čoho je možné vyvodiť, že zmluva o výkone správy nie je druhom atypickej zmluvy o dielo. Správca teda na jej základe nie je povinný fyzicky vykonávať činnosti súvisiace s údržbou, opravou a ďalšími činnosťami na bytovom dome ako stavbe (napr. opravy, rekonštrukcie a pod.). Jeho úlohou je len obstarávať tovary a služby potrebné na tento

účel. Zjednodušene povedané, úlohou správcu je na riešenie každého problému, ktorý sa v dome vyskytne, nájsť osobu, ktorá ho potom fyzicky vyrieši. Povinnosti a zodpovednosť správcu pri výkone správy je teda potrebné posudzovať ako povinnosti príkazníka, nie ako povinnosti zhotoviteľa diela.

Ak správca zabezpečuje odstránenie napr. hmyzieho hniezda zo spoločnej časti (obvodového múru), robí tak nie preto, že je na to povinný voči konkrétnemu vlastníkovi, ale preto, že je na to povinný voči všetkým vlastníkom bytov a nebytových priestorov ako spoluvlastníkom spoločných častí bytového domu. Rovnako je aj jeho povinnosť podľa § 725 Občianskeho zákonníka potrebné interpretovať tak, že ich vykonáva pre všetkých týchto vlastníkov a v záujme ich všetkých. Nemožno teda brať zreteľ na špecifické požiadavky alebo potreby určitého vlastníka a týmto prispôbovať svoju činnosť. „Z hľadiska priemerného človeka (a z takého treba vychádzať pri posudzovaní potrieb rôznorodého spoločenstva ľudí bývajúcich v bytovom dome) je síce existencia včelieho alebo osieho hniezda nepríjemná, ale určite nie natolko, aby sa cítil ohrozený na živote a prežíval pocity úzkosti. Aj z tohto hľadiska nemožno obdobie približne dvoch mesiacov, počas ktorých správca zabezpečil odstránenie hniezda, považovať za neprimerane dlhé, ktoré by svedčilo o tom, že neplnil svoje povinnosti podľa svojich schopností a znalostí“ – uviedol súd.

Zľava z platby za správu alebo odmeny zástupcu

Okrem uvedeného bola v prerokúvanej veci riešená aj otázka zľavy z platby za správu. V zmluve o výkone správy z roku 2012 bola táto platba označená ako „paušálny poplatok“ vo výške 5 EUR. Ako už bolo uvedené, ak by správca porušil svoje povinnosti pri výkone správy, mohla by vlastníčka žiadať zľavu z tejto od-

meny. To by však celkom zreteľne nemohla byť suma 80 EUR, keďže zľava znamená zníženie existujúceho nároku až do nuly, nie vznik opačného nároku na doplatenie ďalších súm. Vlastníčka bytu by teda mohla uvažovať najvyššie o 100 % zľave z 5 EUR za štyri mesiace, teda o 20 EUR. Ako však už bolo uvedené, správca podľa súdu neporušil svoje povinnosti správcu bytového domu. Pokiaľ ide o vlastníčkov žiadaný nárok na zníženie „správčovskej odmeny“ (čím je myslená zrejme odmena zástupcu vlastníkov bytov), tu treba znova uviesť, že zástupca vlastníkov zastupuje vlastníkov bytov v dome, nie správcu. Preto za prípadné porušenie povinností zástupcu vlastníkov bytov nemôže zodpovedať správca.

Ak je zástupkyňa vlastníkov skutočne odmeňovaná zo strany vlastníkov bytov, je na ich rozhodnutí, aby jej odmenu krátili, keďže len im ako vlastníkom prostriedkov patrí právo rozhodovať o jeho použití. Vlastníčka sa tak môže domáhať zníženia odmeny zástupkyne vlastníkov alebo jej odvolania, nie však voči správcovi, ale na schôdzi vlastníkov alebo v písomnom hlasovaní. Pokiaľ by aj zástupkyňa bola odmeňovaná tiež zo strany správcu, ide o právny vzťah medzi nimi a vlastníčka nemôže riešiť svoju nespokojnosť s ktorýmkoľvek z nich tým, že bude žiadať zmenu v právnom vzťahu medzi nimi.

Vlastníčka vo svojej žalobe žiadala o zľavu poplatku do fondu údržby a opráv. Z tohto fondu sa však financujú náklady na prevádzku, údržbu a opravy spoločných častí a spoločných zariadení, ako aj niektoré ďalšie výdavky. Fond je teda osobitnou majetkovou podstatou, ktorá patrí spoločne všetkým vlastníkom bytov v bytovom dome, ale ktorá je oddelená od ich individuálneho majetku a je účelovo určená na krytie vymedzeného okruhu výdavkov, ktorá podlieha rozhodovaniu schôdze vlastníkov. Je teda vylúčené, aby za prípadné pochy-

benia správcu mohli vlastníci odmietat platiť do fondu prevádzky, údržby a opráv. Tvorbou tohto fondu sleduje iný, zákonom ustanovený účel, a nie je nijako viazaná na riadne alebo neporiadne plnenie povinností správcu. Okrem toho nie je povinnosť jeho tvorby viazaná ani na možnosť užívať alebo neužívať byt, keďže príspevky doňho nie sú platbami za užívanie bytu, ale slúžia na postupné budovanie majetkovej podstaty na budúcu údržbu a opravy bytového domu.

V prerokúvanej veci napokon sami vlastníci súhlas s vyplatením žalovanej sumy žalobkyni nedali, teda o tomto spôsobe použitia fondu nerozhodli. Je vylúčené, aby spôsob jeho použitia určoval súd inak než v konaní, v ktorom bude preskúmať rozhodnutie schôdze vlastníkov o jeho použití podľa § 14a ods. 8 BytZ. A preto z rovnakých dôvodov nemá vlastníčka nárok na zníženie úhrady za užívanie bytu. Vlastníčka zrejme vychádza z analogickej aplikácie ust. § 698 Občianskeho zákonníka, ktorý priznáva nájomcovi právo na zľavu z nájomného. Jej vlastníctvo ju zaväzuje, a tak, ako nemusí nikomu platiť úžitky (ako je tomu pri nájme), nemôže sa od nikoho domáhať kompenzácie za zníženie úžitkov (ak nejde o zodpovednosť za škodu). Obmedzenie užívania bytu ako predmetu vlastníckeho práva (ust. § 123 Občianskeho zákonníka) by samo osebe mohlo splňať pojem skutkovej škody (ust. § 442 Občianskeho zákonníka), keďže vlastníčkov nedosiahol taký úžitok z bytu, aký by dosiahol mohol. Predpokladom zodpovednosti za škodu však vo všeobecnosti je porušenie právnej povinnosti (ust. § 420 Občianskeho zákonníka), ale aj príčinná súvislosť. V prerokúvanej veci absentuje už samo porušenie povinnosti na strane správcu, ako bolo odôvodnené vyššie. Okrem toho však absentuje aj jasná príčinná súvislosť medzi škodou (obmedzením užívania) a činnosťou správcu.

Včelie alebo osie hniezdo totiž nevytvoril správca, ale hmyz sám, teda vyššia moc (vis maior). Správca by mohol k obmedzeniu užívania jedine čiastočne prispieť tým, ak by toto hniezdo neodstránil včas, aj potom by však zodpovedal len za čas od okamihu, kedy správne malo dôjsť k odstráneniu hniezda, do okamihu, kedy k nemu nedošlo. Nezodpovedal by však za obmedzenie počas celej existencie hniezda, a preto na základe všetkých uvedených dôvodov tak súd žalobu zamietol.

Nie je jednoduché vyladiť hranicu povinností medzi správcom a vlastníckmi. Je to však pre určenie zodpovednosti nevyhnutné a ak sa táto hranica presne určí napr. aj v zmluve o výkone správy, vyhrávajú obe strany.

Slovensko podľa Klimatickej koalície mešká s aktualizáciou NECP

Slovensko mešká s aktualizáciou Národného energetického a klimatického plánu (NECP). Jeho revíziu mali členské štáty predložiť Európskej komisii (EK) do 30. júna. Súčasťou procesu malo byť aj verejné pripomienkovanie, ktoré doteraz nezačalo. Upozornila na to Klimatická koalícia.

„Plán má určiť, ako bude Slovensko postupovať v oblasti energetiky s cieľom splniť klimatické ciele. Obsahovať má nielen výpočet opatrení na znižovanie emisií v rôznych sektoroch a s tým súvisiace technológie či investičné projekty, ale aj návrh, ako podporiť obyvateľov ohrozených energetickou chudobou," vysvetlila koalícia.

Tvrdí, že namiesto aktualizácie NECP vláda oznamuje veľké projekty. Užitočnosť projektov, ako sú vodné nádrže, plány na zachytávanie uhlíka, podpora fosilného plynu, vodíka, či ďalšia jadrová elektrárňa je podľa Klimatickej koalície diskutabilná. „Chýba im dôsledné vyčíslenie prínosov a nákladov vrátane uváženia a plánovania toho, čo je najlepšie pre Slovensko. Teda presne to, čo má popisovať energeticko-klimatický plán," podotkli environmentalisti.

Z dostupnej verzie NECP z augusta 2023 nie je podľa koalície

možné určiť, či niektoré čísla ministerstvá nestihli od roku 2018 aktualizovať, alebo to skutočne tak plánujú. „Napríklad v texte je uvedený záväzný cieľ Európskej únie pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 aspoň 32 percent, ten sa však zvýšil na minimálne 42,5 percenta. A tak aj Slovenský cieľ, 23 percent, ktorý plán uvádza, je veľmi nízky a podľa pripomienok EK má byť na úrovni 35 percent," skonštatovali environmentalisti.

Podotkli, že dôležitým faktorom je aj súčasný stav slovenských financií a predpoklad vývoja do budúcnosti. Zo štúdie Európskej centrálnej banky vyplýva, že Slovensko je najhoršie z krajín eu-

rozóny v otázkach prípravy na klimatickú zmenu, deficitu rozpočtu, digitalizácie, demografického starnutia a výdavkov na obranu. „Keď krajina čelí viacerým krízam súčasne, nemôže strieľať od boku ale potrebuje kvalitne plánovať, do čoho investuje na základe premyslenej stratégie a analýz. To je dôležité nielen pre klimatické ciele, ale aj aby sme financie použili efektívne tam a pre tých, kde je to naozaj treba," podotkla koordinátorka Klimatickej koalície Dana Mareková.

Envirorezort pre TASR reagoval, že prípravu NECP má v gescii ministerstvo hospodárstva, ktoré zodpovedá aj za dodržanie časového rámca podania. „MŽP SR sa na príprave plánu aktívne podieľa, pričom prioritne rieši rozmer dekarbonizácie a poskytuje rozsiahle analytické vstupy," doplnil odbor komunikácie.

(TASR)

„Kronerov" park v Považskej Bystrici zrevitalizujú v duchu filmu Tisícročná včela

Považskobystrická radnica zrevitalizuje ihrisko v parku na sídlisku Lány. Z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR získalo mesto dotáciu 50-tis. eur na projekt Ihrisko pre každé dieťa. Informovala o tom hovorkyňa mesta Iveta Pagáč Kováčiková.

„Cieľom projektu je vytvoriť voľnočasový priestor pre všetky generácie. Park na Lánoch je rozľahlý, je rozdelený na viaceré časti. V jednej je detské ihrisko a v ďalšej fitness prvky. Jeho ústredným miestom je busta Jozefa Kronera, ktorý bol obyvateľom sídliska. Miestni ho nazývajú Kronerovým parkom," uviedla hovorkyňa.

Park podľa nej s obľubou navštevujú všetky vekové kategórie. Je oddelený od rušných ulíc obytnými domami, poskytuje bezpečie nielen pre mamičky s deťmi, seniorov, ale aj rôzne občianske združenia, ktoré sa venujú zdravotne znevýhodneným obyvateľom. Park začal spontánne plniť funkciu priestoru zameraného na komunitné aktivity, spoznávanie sa a susedskú súdržnosť.

„Radnica chce tento pri-

rodzený jav podporiť a vytvoriť priestor na hru, rozvoj fantázie i na telesnú aktivitu bez ohľadu na schopnosti dieťaťa, aby aj deti s duševným alebo telesným postihnutím mali možnosť žiť plnohodnotný život. Onedlho tu pribudnú herné prvky vhodné aj pre zdravotne znevýhodnené deti. Vyrásť by tu malo pódium vhodné na organizovanie lokálnych trhov, koncertov alebo iných komunitných akcií," doplnila Pagáč Kováčiková.

Ako dodala, park zrevitalizujú v duchu filmu Tisícročná včela. Pôdorysné tvarovanie hernej plochy je v tvare šesťuholníkov odkazujúcich na včelie plásty. Aktuálne mesto pripravuje podklady na verejnú súťaž, realizácia bude závisieť od termínov dodania špeciálnych herných prvkov.

(TASR)

Obrázok: CSFD.SK

Výrobcovia musia púšťať do obehu iba fľaše s pripevnenými viečkami

Tento týždeň nadobudla účinnosť právna úprava zákona o odpadoch, ktorá prikazuje výrobcovi púšťať do obehu iba fľaše, ktoré majú k sebe pripevnené viečko aj po otvorení. Cieľom je prispieť k zníženiu vplyvu plastových výrobkov na životné prostredie. TASR o tom informovala organizácia zodpovednosti výrobcov (OZV) Envi-Pak.

„Nová právna úprava, ktorá platí pre celú Európsku úniu a jednotlivé štáty ju museli implementovať do svojej legislatívy, hovorí o tom, že výrobcovia môžu na trh uvádzať len také obaly, ktorých viečka sú pripevnené k fľaši a ostanú tam počas zamýšľaného používania výrobku," vysvetlila riaditeľka komunikácie OZV Envi-Pak Katarína Kretter.

Envi-Pak chápe zníženie pohodlia pri pití, no z analýz voľne pohodeného odpadu vie, že v prírode končilo množstvo plastových vrchnákov. „Veríme, že príroda bude v konečnom dôsledku benefitovať z tohto nariadenia," podotkla Kretter.

V slovenskej legislatíve je zároveň výnimka pre obaly z mlieka.

Mlieko nie je na Slovensku považované za nápoj, ale za potravinu. „V iných krajinách, kde sú obaly z mlieka v rámci legislatívy považované za nápojové obaly, platí rovnaké pravidlo, že musia mať viečka pripevnené k obalu," uviedla Kretter. OZV tak odporúča výrobcovi mlieka a mliečnych výrobkov, aby tiež uprednostnili pripevnenie viečka k fľaši a predišli problémom v rámci jednotného európskeho trhu.

Viečka sú podľa Kretter v rámci recyklácie hodnotným materiálom. Využívajú sa napríklad na výrobu inštalatérskych trubiek, paliet, kontajnerov, krabic a ďalších produktov.

(TASR)

Snímka zdroj: info.sk

Počas jarného upratovania vyzbierali v meste 342 ton odpadu

Od polovice apríla do konca mája sa v Trenčíne v rámci jarného upratovania vyzbieralo viac ako 170 ton objemného a asi 160 ton biologicky rozložiteľného odpadu. Informovala o tom trenčianska hovorkyňa Erika Ságová.

„Celkovo sme zozbierali počas jarného upratovania 342 ton odpadu. Útvár životného prostredia trenčianskej radnice vyčísliť náklady na 40.393 eur," doplnila Ságová. Z 85 stanovišť odviezli 100 veľkoobjemových kontajnerov biologicky rozložiteľného odpadu a 113 kontajnerov objemného odpadu. Objemný odpad uložili na skládke Luštek v Dubnici nad Váhom, biologický odpad zhodnotili v kompostárni v Trenčíne.

Okrem toho sa vyzbieralo takmer päť ton vyradených elektrických a elektronických zariadení, štyri tony obalov obsahujúcich nebezpečné látky, asi jedna tona vyradených zariadení obsahujúcich chlórfluórovane uhľovodíky a 0,13 tony ostatných nebezpečných odpadov.

„Všetky nebezpečné odpady a odpady z elektrických a elektronických zariadení boli dočasne uložené v skladoch nebezpečných odpadov v Trenčíne na Zlatovskej ulici, neskôr ich odvezú na zhodnotenie a zneškodnenie," zdôraznila hovorkyňa.

(TASR)

Malebná obec pod Kráľovou hoľou sa môže pochváliť opäť ďalšou novinkou z pohľadu cestovného ruchu

Telgárt, obec pod Kráľovou hoľou, ponúka rozmanitú sieť trás a chodníkov pre aktívny oddych v prírode. Súčasná sieť najnavštevovanejších turistických bodov v regióne, technických železničných pamiatok a prameňa Hrona, tak bola prepojená o nový značený chodník, mimo rušnej hlavnej cesty. Prvý letný prázdninový deň preto patril jeho oficiálnemu otvoreniu, ktoré bolo sprevádzané spoločnou komentovanou prechádzkou po celej jeho dĺžke.

„Obec Telgárt týmto projektom zahájila míľnik, v ktorom plánuje obnovovať a podporovať kultúrny a prírodný potenciál obce a jej okolia. Chodník k prameňu Hrona je jeden z mnohých turistického charakteru. Obec chce vďaka svojej krásnej prírode a turistickému potenciálu zvýšiť záujem o návštevnosť obce a podeliť sa s ním so širšou verejnosťou. Veríme, že tento vydaný projekt doplní ponuku možností na strávenie voľného času či dovolenky v Telgárte“ uviedol Martin Lunter, poslanec obecného zastupiteľstva obce Telgárt.

Nový náučný chodník k prameňu Hrona je dlhý 4,3 km a jeho časť vedie po pôvodnom železničiarstvom chodníku, ktorý slúžil k obsluhu železničnej trate ešte v časoch keď po nej jazdili parné súpravy. Jeho trasa začína pri Tuneli Kornela Stodolu, známeho viac v podobe špirálovitého unikátneho tunelu, prebájjajúceho Telgártsky viadukt s Chmarošským. Trasa následne vedie na vyhladku nad tunelom s malebným výhľadom na Klenovský vepor a na kopec Gregová s pohľadom na Sedlo Besník, pričom záver chodníka vyúsťuje pri

samotnom prameni Hrona.

Vybudovanie chodníka si vyžadovalo značnú terénnu údržbu a okrem vyčistenia od zárastov drevín aj nakopanie terénnych stupňov so zábradlím na úseku dlhom až 70 m. Jeho realizácia tak závisela od vzájomnej spolupráce viacerých subjektov. Oblasťná organizácia cestovného ruchu REGIÓN HOREHRONIE s podporou Ministerstva cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky výstavbu podporili finančnou čiastkou 1 500 eur. Čistenie chodníka zabezpečil NAPANT a terénne práce financovala obec Telgárt. Na realizácii drevených prvkov sa podieľali miestni remeselníci a lesní robotníci.

Dan Hartánský, zástupca riaditeľa a vedúci stráže prírody NAPANT-u doplnil: „Správa Národného parku Nízke Tatry veľmi víta vzájomnú spoluprácu organizácií, ale aj jednotlivcov, aká vznikla pri tvorbe a realizácii práve tohto chodníka v Telgárte a návštevníci môžu spoznať nový kút národného parku. Veríme, že jeho realizácia prispeje k ohľaduplnejšiemu správaniu sa k prírodnému prostrediu v tejto lokalite a návštevníci nebudú

prekračovať hranice pohybu, čím predídeme poškodzovaniu lúčnych ekosystémov alebo vstupu na kolajisko. Prajeme návštevníkom príjemný pocit z návštevy a krásny zážitok.“

Chodník prechádza územím s tretím stupňom ochrany, z čoho vyplýva rešpektovanie návštevného poriadku NAPANT-u a nevybočovanie z určených trás pohybu. Celá trasa jevyznačená maľovaným značením a doplnená o smerovacie tabuľky na drevených a žltých razcestníkoch.

„Je to výborný dlho očakávaný projekt, nakoľko sme sa stretali s obavami zo strany ľudí, ktorí mali strach chodiť k prameňu Hrona pozdĺž hlavnej cesty. Vybudovaný chodník sa prepojilo príjemné s užitočným a návštevníci môžu prejsť cez krásne malebné prostredie k obľúbenému miestu v Telgárte, čím si tu môžu užiť viac času. Všeobecne tu bol už dlhodobo dopyt prepojenia viaduktov s prameňom Hrona a my vítame, že sa realizácia podarila ešte pred začatím samotnej letnej sezóny.“ uviedol Andrej Šramko, majiteľ Telgárt Resortu.

(OOCR Región Horehronie)

Rekreačné poukazy na hory

Na Slovensko sa chystá výrazné oteplenie. Riešením je vymeniť rozpálené byty za chladnejší horský vánok Liptova a Vysokých Tatier. Motiváciou navyše môže byť možnosť ušetriť vďaka rekreačným poukazom. Stále platia a ušetriť na nich môžu Slováci počas dovolenky v slovenských horách až do 275 eur.

Perfektné leto môžu Slováci zažiť aj doma na Slovensku. Vďaka rekreačným poukazom ušetria nemalé prostriedky a pritom nemusia riešiť deťom pasy, zdolávať dlhé trasy autom či sa trápiť na preplnených letiskách. Dovolenka na Slovensku je dobrý nápad a v slovenských horách obzvlášť.

Pred nami sú dni, kedy budú na Slovensku teploty prudko stúpať nahor a riešením ako tráviť časť v príjemnejších teplotách je vybrať sa na dovolenku na hory. Liptov a Vysoké Tatry dopredávajú posledné voľné kapacity. „Slováci majú u nás na Liptove výbornú možnosť ako si oddýchnuť od pracovných povinností a ešte aj ušetriť 275 eur. Ako na to? Stačí dovolenkovať doma na Slovensku a využívať stále fungujúci systém rekreačných poukazov, ktoré rodinám ušetria aj stovky eur. Liptov im ponúka ubytovanie všetkých kategórií. Stačí si len vybrať lokalitu, či je chuť ubytovať sa bezprostredne v horách alebo v blízkosti vodných parkov či Liptovskej Mary,“ povedala riaditeľka Oblasťnej organizácie cestovného

ruchu REGION LIPTOV Darina Bartková. V rodinách majú často aj obaja manželia nárok na rekreačný poukaz. Rekreačný príspevok preto môžu spojiť, prípadne si ho rozdeliť aj na viac pobytov.

„275 eur Slovák bežne len tak

nenájde a prísť o ne by bola škoda. Nevyčerpaný príspevok si totiž zamestnanec nemôže preniesť do ďalšieho kalendárneho roku. Leto je len dva mesiace a tí zamestnanci, ktorí dovolenkujú výhradne počas letných prázdnin, keď majú

doma školopovinné deti, by už váhať nemali. Rekreačné poukazy vo výške do 275 eur na zamestnanca môžu vyčerpať aj na dovolenku na horách. Vysoké Tatry majú pre nich pripravených kopec vysokohorských zážitkov,“ povedala

riaditeľka Oblasťnej organizácie cestovného ruchu REGIÓN VYSOKÉ TATRY Lucia Blašková.

Nárok na rekreačné poukazy majú zamestnanci (súkromní, verejní, štátni) a ich rodina či osoby žijúce so zamestnancom v spoločnej domácnosti, ale napríklad aj mamičky na materskej či rodičovskej dovolenke. Stačí, že firma má viac ako 50 zamestnancov, kde odpracovali viac ako 2 roky. Rekreačný poukaz sa dá vyčerpať len na dovolenku výhradne na území Slovenska. Zamestnávateľ preplatí 55% z oprávnených nákladov na pobyt do 500 eur, maximálne však do výšky 275 eur ročne. Zvyšných 45% výdavkov na rekreáciu si hradia zamestnanci.

Je ten najlepší čas kedy vymeniť rozpálené betónové mestá za zelené hory, najvyššie štíty a fantastické zážitky vo Vysokých Tatrách, Nízky aj Západných Tatrách, Veľkej Fatre aj Chočských vrchoch. Regióny Vysoké Tatry a Liptov treba zažiť.

(ts – Region Liptov a Region Vysoké Tatry)
Snímka: Peter Voros
Sliezsky dom

Turistom slúži nová útulňa v katastri obce Sokol' v okrese Košice-okolie

Mestské lesy Košice (MLK) vybudovali v katastri obce Sokol' v okrese Košice-okolie Turistickú útulňu Kráľova studňa. Verejnosti ju predstavili počas uplynulého víkend. Informovalo o tom mesto Košice na sociálnej sieti.

„Mestské lesy sa rozhodli vybudovať a venovať novú útulňu pre potreby turistickú verejnosti. Útulňa má hlavne poskytnúť krátkodobé, trvalo prístupné zázemie pre núdzový nocľah, útočisko pred nepriazňou počasia a krátku regeneráciu pre turistov putujúcich po blízkej hlavnej červej turistickú magistrále - Ceste hrdinov SNP Devín - Dukla, ktorej popularita každým rokom rastie," uviedol pre TASR riaditeľ MLK František Beli.

Útulňa sa nachádza v pohorí Čierna hora, na lesnej polianke, približne 400 metrov východne od červej magistrály - rázcestníka Kráľova studňa. V tesnej blízkosti sa nachádzajú drevené prístrešky, ohnisko s lavičkami a vodný prameň.

Útulňa bola vytvorená podľa projektu, ktorý poskytol turistický klub Hikemates / facebook.com/mestskelesykosice

Približne na tom istom mieste stála pôvodne malá zrubová útulňa, postavená v roku 1926, ktorá zanikla po druhej svetovej vojne.

Hlavné stavebné práce na novej útulni zrealizovali v druhom polroku vlaňajška a dokončovacie práce v prvom štvrtroku tohto roka. „Ide prevažne o drevenú stavbu s pôdorysom šesť krát štyri metre. Vyspať sa v nej môže približne desať ľudí. Vybudovaná bola z vlastných zdrojov MLK. Celkový náklad predstavoval okolo 53.000 eur," spresnil Beli s tým, že o útulňu sa bude starať Klub slovenských turistov (KST) Košičan. Vybudovali ju podľa projektu, ktorý poskytol turistický klub Hikemates.

(TASR)

Snímka zdroj: Košice Online

V Šiatorskej Bukovinke pribudol nový turistický chodník

K unikátnemu skalnému stupňu vytvorenému spätnou eróziou - Kamennej izbe vedie nový náučný chodník, ktorý v stredu otvorili v Šiatorskej Bukovinke v okrese Lučenec. TASR o tom informovala Zuzana Jóbová z Krajskej organizácie cestovného ruchu Banskobystrický kraj Turizmus.

„Veľmi sa tešíme, že v rámci Cerovej vrchoviny, územia, ktoré na Slovensku možno nie je až tak známe, pribudne niečo nové a zaujímavé," uviedla riaditeľka Chránenej krajinné oblasti Cerová vrchovina Eva Belanová. Podotkla, že je tu existujúce prepojenie na cyklotrasu Novohradská magistrála. „Do budúcnosti je tu vízia nielen pre cyklistov, ale aj pre peších turistov. Toto územie je zaujímavé aj pre milovníkov geológie, kde môžu sledovať históriu vzniku Cerovej vrchoviny," dodala.

Pri vstupe do lesa na pravej strane je umiestnené oddychové miesto, drevený stôl s lavičkou a na ľavej strane chodníka sú informačné tabule „Spoznaj les".

„Kamenná izba je zaujímavá turistická lokalita, ktorá vznikla spätnou eróziou a preto sme sa rozhodli pri nej vybudovať náučný chodník, ktorý je tvorený dvomi časťami," priblížil starosta Šiatorskej Bukovinky Peter Badinka.

V prvej časti sú informačné tabule o rôznych druhoch živočíchov a po krátkej prechádzke, po približne 300 metroch, sa dostane návštevník k vodopádu, ktorý vytvára Kamennú izbu. K nej je vybudovaná

schodisko aj s vyhládkou.

Dominantným turistickým lákadlom regiónu je neďaleký hrad Šomoška, ktorý ročne navštívi približne 30.000 ľudí. Novosprístupnená lokalita rozširuje turistickú ponuku regiónu a popularizuje Globálny geopark Novohrad - Nograd, na ktorého území sa nachádza.

Podľa riaditeľa Oblastnej organizácie cestovného ruchu (OOCR) Turistický Novohrad a Podpoľanie Tomáša Krahulca prispeje nová atraktivita k udržaniu turistov v tejto lokalite.

„Komplexne sa snažíme budovať lokalitu geoparku a na slovenskej strane potrebujeme, aby boli zvýraznené všetky predpoklady, vďaka ktorým môže návštevník v regióne objaviť zaujímavé miesta," podotkol.

Náučný chodník vznikol v spolupráci s Oblastnou organizáciou cestovného ruchu (OOCR) Turistický Novohrad a Podpoľanie cez finančný príspevok Rozvojovej agentúry BBSK v sume 8000 eur.

(TASR)

Snímka zdroj: FB Štátna ochrana prírody SR

Infocentrum na hrade Plaveč je otvorené aj túto letnú sezónu

Infocentrum na hrade Plaveč v rovnomennej obci v Starolubovnianskom okrese je turistom k dispozícii aj počas tohtoročných letných prázdnin. Pre TASR to potvrdil starosta Peter Šlosár.

„Infocentrum máme otvorené v júli a auguste, a to od utorka do nedele od 10. do 17.00 h," uviedol s tým, že turisti tu môžu získať informácie o hrade aj o okolitých turistických atrakciách či si zakúpiť suveníry. „Výťažok z predaja ide na obnovu hradu," dodal.

Hradné infocentrum prevádzkuje tunajšie občianske združenie Džatky pre všetko, ktoré na tento účel získalo dotáciu z obce. Tržby infocentra dosiahli vlani 1600 eur, čo pokrylo náklady na jeho chod. „Financie z predaja predmetov putujúcich na obnovu hradu, ktorú riadi koordinátor," doplnil starosta.

Zrúcaninu hradu obnovujú prostredníctvom financií z rezortu kultúry 11 rokov. Počas toho objavili napríklad podzemné hradby, čím sa zmenil doteraz známy pôdorys hradu. V tomto roku práce zatiaľ nezačali, keďže žiadosť obce z vlaňajšieho novembra podľa Šlosára zatiaľ nebola vyhodnotená.

Infocentrum prvýkrát otvorili počas minuloročnej prevádzky. Hrad Plaveč vtedy počas dvoch mesiacov navštívilo 2250 turistov.

(TASR)

Snímka zdroj: FB-Plavečské noviny

Turisticko-informačnú kanceláriu otvoria deň pred začiatkom slávností

Turisticko-informačnú kanceláriu (TIK) vo Vagačovom dome v Detve otvoria deň pred začiatkom 57. Folklorných slávností pod Poľanou (FSP). TASR o tom informovala kultúrna referentka domu Magdaléna Balážová s tým, že to bude v stredu 10. júla.

Dodala, že dvaja zamestnanci v súčasnosti pracujú na vybavení priestoru a zhromažďujú všetko tak, aby turistom poskytlí všetko na jednom mieste. Súčasťou kancelárie na prízemí domu budú propagačné materiály o Detve i celom Podpoľaní. Zaujímavosťou sa dozvedia, aké sú možnosti ubytovania, stravy, zábavy, kultúry i turistiky. K dispozícii budú aj suveníry, darčkové predmety i výrobky regionálnych výrobcov.

Folklorne slávnosti pod Poľanou v Detve sa tento rok uskutočnia od 11. do 14. júla. Počas nich budú tradičné sprievodné podujatia v meste i areáli letného amfiteátra.

TIK otvára Vagačov dom v spolupráci s mestom Detva. O jej potrebe sa diskutovalo dlhodobo, v súčasnosti totiž takáto kancelária v meste nefunguje. Do úvahy prichádzali aj iné miesta. Nakoniec to však bude budova, ktorá sídli v historickej časti mesta. „Poloha domu je z pohľadu cestovného ruchu strategická," objasnila. V jeho

blízkosti sa totiž nachádzajú Podpoľianske múzeum aj Detvianske ľudové umenie spolu s pamätnou izbou Veroniky Golianovej. Podľa referentky to sú miesta, ktoré turisti pod Poľanou vyhľadávajú a navštevujú. Čo sa týka personálneho obsadenia, za túto oblasť zodpovedá mesto Detva, ktoré vyhlásilo výberové konanie na voľné pracovné miesta.

Vagačov dom, jedna z najvýznamnejších a najhodnotnejších stavieb v meste, v ktorej bola kedysi bryndziareň, dostala po rokoch novú tvár. V súčasnosti v ňom organizujú koncerty a aktivity pre deti.

(TASR)

Partner podujatia:

Krajské kultúrne
stredisko v Žiline

**MESTO BYTČA
POZÝVA VŠETKÝCH
NA PODUJATIE**

**Na poväz
veselo**

**21
JÚLA
2024**

**16:00
NÁMESTIE SR
V BYTČI**

NA PODUJATÍ VYSTÚPIA:

**FOLKLÓRNY SÚBOR ROZSUTEC,
FOLKLÓRNY SÚBOR VÁH,
HELIGONKÁRI Z POD KLAKU,
TERCHOVSKÁ MUZIKA
BOBÁŇOVCI**

SÚČASŤOU TOHTO PODUJATIA BUDÚ
AJ UKÁŽKY TRADIČNÝCH LUDOVÝCH
REMESIEL, OBČERSTVENIE NA MIESTE
VO FORME PREDAJNÉHO STÁNKU.
PŮVODNÝ TEREMÍN PODUJATIA 14.07.2024
UVEDENÝ V LETAKU BOL Z TECHNICKÝCH
PRÍČIN ZMENENÝ NA DÁTUM 21.07.2024.

Vstup na podujatie voľný!

Viac informácií o podujatí nájdete na:
www.bytca.sk alebo **www.regionjavorniky.sk**

V prípade nepriaznivého počasia sa bude podujatie konať v Dome kultúry v Bytči.

Zamestnanci Úradu ŽSK môžu využívať služobné elektrobicykle

Zamestnanci Úradu Žilinského samosprávneho kraja majú k dispozícii ekologickú alternatívu dopravy. Pre účely služobnej cesty môžu využiť horský elektrobicykel alebo trekkingový bicykel.

Elektrické bicykle sú čoraz obľúbenejšia ekologická forma dopravy. Do vozového parku pribudli 2 ks horských elektrobicyklov a 2 ks trekkingových bicyklov. Zamestnanci si bicykel rezervujú prostredníctvom interného elektronického objednávacieho systému.

„Zabezpečenie trekkingových a elektrobicyklov je vyústením snahy vedenia úradu zvýšiť ekologické povedomie zamestnancov.

Chceme ich viesť k tomu aby využívali alternatívne zdroje dopravy, ideálne na dennej báze. Elektrobicykle šetria prírodu aj sily, doprava je ekologická a efektívna a sú pohodlným a praktickým spôsobom dopravy,“ upresnila Erika Jurinová, predsedníčka ŽSK.

Bicykle s jednoduchým dizajnom a logom ŽSK sú vybavené zadným stojanom a nosičom, k dispozícii sú dve veľkosti M a L. Zamestnanci sa v prípade použí-

tia služobných bicyklov musia riadiť povinnosťami vyplývajúcimi zo Zákona pre cyklistov 508/2021 Z.z. Nákup bicyklov bol predmetom verejného obstarávania, ich cena je 5 080 eur s DPH.

Zamestnanci Úradu ŽSK sa každoročne aktívne zapájajú aj do celoslovenskej kampane Na bicykli do práce. V roku 2023 sa Žilinský samosprávny kraj umiestnil v súťaži samospráv na 2. mieste. (ts-ŽSK, Eva Lacová)

V Slovenskom raji pribudlo desať nabíjacích staníc pre elektrobicykle

V Národnom parku Slovenský raj pribudla infraštruktúra pre cyklistov. V obciach Hrabušice, Betlanovce, Letanovce, Arnutovce, Spišská Nová Ves, Čingov, Mlynky, Dedinky a Stratená a lokalite Košiarny briežok bolo vybudovaných desať nabíjacích staníc pre elektrobicykle a sedem cyklistických prístreškov.

Umiestnené sú v blízkosti turisticky zaujímavých miest. Inovácie zahŕňajú fotovoltické panely, ktoré zabezpečujú energiu pre nabíjacie stanice a ďalšie vybavenie. TASR o tom informovala Krajská organizácia cestovného ruchu Košice Región Turizmus.

Pribudli aj stojany na bicykle, veľkoplošné mapy, informačné tabule, odpadkové koše, lavičky a stoly. Odpočívadlá ponúkajú aj moderné technologické riešenia, napríklad strešné konštrukcie obsahujú fotovoltické obojstranné panely. Súčasťou odpočívadiel sú aj nabíjacie stanice pre elektrobicykle a mapy s vyznačenými sieťami ďalších elektronabíjačiek.

„Nabíjacie stanice obsahujú elektronické infopanely s mapou a informáciami o projekte a blízkom okolí. Táto snaha je preto skvelým príkladom toho, ako môžu dobre naplánované a realizované investície priniesť benefity pre širokú verejnosť,“ dodala výkonná riaditeľka Košice Región Turizmus Lenka Vargová Jurková.

Podľa predsedu Mikroregiónu Slovenský raj - Sever Marcela Ka-

cvinského je projekt výsledkom spolupráce desiatich obcí a mesta Spišská Nová Ves. „Preukázali, že spoločnými silami je možné dosiahnuť veľké veci a že spolupráca môže priniesť benefity pre celý mikroregión,“ povedal.

Hlavnou myšlienkou projektu bolo podľa predsedu Košického samosprávneho kraja Rastislava Trnku vytvoriť nový produkt cestovného ruchu, ktorý podporí stúpajúci trend využívania elektrobicyklov na cykloturistiku. „Výška

podpory pre tento ambiciózný projekt bola 170.000 eur a tieto prostriedky umožnili realizáciu všetkých plánovaných investícií a zabezpečili, že projekt bude mať dlhodobý pozitívny dosah na región,“ uviedol.

Slovenský raj ponúka vyše 110 km značených cyklotrás, ktoré prechádzajú miestami ako Čingov, Podlesok, Dedinky a Tomášovský výhľad.

(TASR)

Snímka zdroj: Košice Online

V lesoparku Brezina vznikne 6300 metrov nových cyklistických chodníkov

Trenčianska radnica získala z Programu rozvoja vidieka 2014 - 2022 viac ako 306.000 eur na projekt Bezpečný a atraktívny lesopark Brezina dostupný pre všetkých.

Projekt má zabezpečiť rozšírenie cyklistickej a poznávacej infraštruktúry v lesoparku a zvýšenie bezpečnosti návštevníkov. Informovala o tom trenčianska hovorkyňa Erika Ságová.

Cielom je podľa nej oddeliť cyklistické trasy od chodníkov pre peších a tiež vzdelávanie návštevníkov Breziny. Spolu by vybudovať asi 6300 metrov jednosmerných cyklotrás. Pôjde o okružový Single trail Brezina s dĺžkou 4450 metrov a Flow trail z Kozieho vrchu v dĺžke 1850 metrov.

„Okrem toho sa vybuduje aj učebňa lesnej pedagogiky, nový náučný chodník s tematikou Brezina pre všetkých s 11 informačnými tabuľami. Zároveň sa obnoví

a doplní značenie cyklistických a peších chodníkov,“ doplnila hovorkyňa.

Práce v teréne by sa mali začať v septembri tak, aby počas letnej sezóny neboli návštevníci obťažovaní zvýšenou prašnosťou. Zároveň bude končiť vegetačné obdobie. Ako prvý by sa mal vybudovať okruh určený pre väčšinou verejnosť a vytvorí kompletný okruh okolo Breziny.

„Dnes je na Brezine asi 25 kilometrov lesných chodníkov. Oddeliť skupiny aktívnych užívateľov lesoparku (chodci, cyklisti, bežci, psičkári) je dôležité, aby si tam všetci mohli užiť bezpečný pobyt,“ uzavrela Ságová.

(TASR)

Okolo Oravskej priehrady vznikne cyklistický chodník s dĺžkou 52 km

Oravskú priehradu obkolesí cyklistický chodník s dĺžkou 52 kilometrov (km). Cyklistickú infraštruktúru vybudujú Oravčania v spolupráci s poľskými partnermi, napojí sa na poľskú a tatranskú cyklotrasu, čím vytvorí významnú cyklistickú sieť v tomto regióne.

TASR o tom informoval odbor komunikácie Ministerstva cestovného ruchu a športu (MCRaŠ) SR.

Vláda na svojom výjazdovom rokovaní na Orave tento týždeň schválila na rozšírenie cyklotrasy finančnú podporu 150.000 eur pre Klaster Orava. „Cykloturizmus má veľkú budúcnosť, keďže ponúka ekologickú a udržateľnú formu cestovania a je v súlade so zdravým životným štýlom. Preto chceme podporiť čo najviac podobných projektov v najbližších rokoch,“ skonštatoval minister cestovného ruchu a športu SR Dušan Keketi (nominant SNS).

O tom, že tento projekt má veľký zmysel, svedčí podľa neho fakt, že starostovia okolitých obcí sa vzáčne zhodli na výnimočnom prínose tohto projektu pre cestovný ruch v regióne.

Predsa predstavenstva Klaster Orava Maroš Badán poznamenal, že Oravská priehrada má obrovský potenciál prilákať turistov z domova aj zo zahraničia. „Projekt cyklotrasy má ambíciu zlepšiť turistickú infraštruktúru a prispieť k dlhšiemu pobytu návštevníkov v regióne. V súčasnosti sa mnohí turisti zdržiavajú na Orave len krátkodobo, pričom priemerná dĺžka pobytu je jeden až dva dni. Cielom projektu je tak zvýšiť počet prenocovaní a zlepšiť celkový zážitok turistov,“ ozrejmil Badán.

Cyklochodník okolo Oravskej

priehrady prechádza aj cez desaťkilometrový úsek poľského územia a napojí sa na cyklotrasy vedúce cez Jablonku až k Tatram. „Cyklotrasy ponúkne nielen nádherné výhľady, ale aj moderné infraštruktúrne vybavenie vrátane viac ako 30 mostných objektov, spevnených ciest, odvodňovacích systémov, oddechových zón a altánkov,“ priblížil odbor komunikácie rezortu. Projekt je rozdelený na tri úseky, pričom 70 percent trasy sa nachádza na pozemkoch vo vlastníctve alebo správe štátu, čo podľa neho uľahčuje územné konania.

V spolupráci s poľskými partnermi sa už začali prípravné práce na úseku dlhom približne desať km na poľskej strane a na slovenskej strane na úseku 16 km. So stavebnými prácami na jednotlivých úsekoch začnú samosprávy po získaní všetkých potrebných povolení počas najbližších dvoch rokov.

Projekt je súčasťou schválenej stratégie rozvoja cestovného ruchu, ktorá zahŕňa aj podporu podnikateľov v oblasti ubytovania a služieb pre turistov. „Cielom je zvýšiť kvalitu a počet ubytovacích kapacít, aby sa Oravská priehrada stala ešte atraktívnejšou destináciou pre domácich aj zahraničných návštevníkov. Nový cyklochodník prispieje k rozvoju regiónu, priláka viac turistov a výrazne podporí miestnu ekonomiku,“ dodalo ministerstvo.

(TASR)

BBSK opravil viac ako 13 kilometrov dôležitej spojnice medzi dvomi kraji

Viac ako 13 kilometrov dlhý úsek cesty II/512, ktorá je dôležitou spojnou Banskobystrického a Trenčianskeho kraja s ďalším napojením na rýchlostnú cestu R1, prešiel rozsiahlou rekonštrukciou. Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) financoval túto investíciu v hodnote viac ako 11,8 milióna eur v prevažnej miere z eurofondov.

Predseda BBSK Ondrej Lunter priblížil, že z eurofondov pochádzalo celkom osem miliónov eur, zvyšné prostriedky hradil kraj z vlastného rozpočtu. „Táto rekonštrukcia je výnimočná tým, že v rámci týchto 13 kilometrov to nie je len výmena asfaltového povrchu, ale išli sme do hĺbky. To znamená, pomocou technológie recyklácie za studena sme zhutnili povrch,“ uviedol Lunter na stredajšom stretnutí s novinármi. Dodal, že obnovených bolo aj 21 priepustov, sedem autobusových zastávok a 15 mostov.

Kompletnej rekonštrukcie sa dočkal aj most na Bystrickej ulici v Žarnovici, ktorý bol dlhodobo v kritickom stave. Podľa viceprimátora Žarnovice Vladimíra Černáka sa vďaka jeho obnove výrazne zvýšila aj bezpečnosť premávky. „Výjazd z križovatky, ktorá je priamo na most, a nábehový uhol sú dosť ostré,“ priblížil s tým, že pre zábradlie bola na tomto mieste zlá viditeľnosť. Posunutím zábradlia

sa prehľadnosť križovatky zvýšila. K zlepšeniu dopravnej bezpečnosti v meste podľa jeho slov prispeli aj nové osvetlené priechody pre chodcov či autobusové zastávky.

Oblasťný riaditeľ Metrostav DS, a. s., Jozef Róža priblížil, že opravovaných bolo celkom 13 kilometrov úseku. „Na ploche 95.000 metrov štvorcových bol vymenený komplet asfaltový kryt vo vrstvách ložná, obrusná. Na tretine úseku bolo nutné sanovať podložie technológiou studenej recyklácie. Okrem rekonštrukcie asfaltových krytov došlo aj k vybudovaniu nových oporných múrov na dĺžke až 500 metrov,“ vymenoval.

Priblížil, že okrem mostov, z ktorých najväčší stihli opraviť bez úplného vylúčenia premávky za tri mesiace, zrekonštruovali aj 31 priepustov, osadili nové záchytné zariadenia a bezpečnostné zvodidlá v cestnej dĺžke päť kilometrov a zábradlia v celkovej dĺžke zhruba 600 metrov.

(TASR)

Jeden milión eur na rozvoj poľsko-slovenského pohraničia

Celkovo 15 malých projektov podaných v rámci prvej výzvy programu Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027 dostalo zelenú. Na ich realizáciu je vyčlenený jeden milión eur, z toho pre Prešovský samosprávny kraj vyše polovica. Ďalšie financie na malé projekty sa budú rozdeľovať už koncom júla.

Takmer jeden milión eur pôjde do poľsko-slovenského pohraničia na projekty v oblasti turizmu. Koncom júna to v Rzeszówe schválil Výbor pre malé projekty v rámci Fondu malých projektov Programu Interreg Poľsko-Slovensko 2021 – 2027, ktorých správcou je Združenie Euroregión Karpaty. Zelenú dostalo zatiaľ 15 malých projektov, ktorých partnermi sú aj organizácie a inštitúcie z Prešovského kraja. Na slovenskej strane hranice sa tak prefinancuje vyše 500-tisíc eur.

Jedným zo schválených projektov je zámer Krajského múzea v Prešove s poľskými partnermi – Múzeom Okregowe v Nowom Saczu a Múzeom Okregowe v Rzeszówe, ktorí chcú spoločne oživiť kráľovskú obchodnú cestu „Via regalis“.

Podporený bol tiež projekt mesta Veľký Šariš – Karpatské hrady – po stopách karpatských hradov a pevností. Zelenú dostal i projekt Spoznávajme Karpaty cestou z Bukowska do Zemplínskych Hámrov, kde žiadateľom je obec Zemplínske Hámre.

Realizovať sa bude i projekt mesta Bardejov: Z Bardejova do Jaroslavi – Po Karpatskej kupeckej ceste. Podporený bol i projekt obce Kapušany – Bohatier z Maglovca II. etapa, obce Fulianka – Vyhňa talentov pri Karpatskej kolibe a tiež projekt mesta Svidník: Interaktívne e-pohraničie.

Zelenú dostali i projekty, kde sú slovenské obce a organizácie partnermi, napr. obec Sačurov v projekte bikeLOVE – aktívne a atraktívne poľsko-slovenské po-

hraničie. Taktiež Národný park Poloniny v projekte Poklady prírody a kultúry Východných Karpát, mesto Medzilaborce v projekte Po stopách 1. svetovej vojny na poľsko-slovenskom pohraničí a obec Holčíkovec v projekte zameranom na rozvoj sociálneho cestovného ruchu na poľsko-slovenskom pohraničí.

Ďalším podporeným projektom je Karpatská kuchyňa v zero-waste štýle, kde je partnerom mesto Bardejov a nezisková organizácia Karpatské centrum spolupráce. Realizovať sa bude i projekt Tanec nás spája – zvýšenie atraktivity a turistického potenciálu obce Oleszyce a obce Sedliská, ktorá je partnerom projektu. Okrem toho bol úspešný projekt Laboratórium identity, kde je partnerom mesto Stropkov a Cezhraničné cestovanie v čase virtuálnym mníchom, kde je partnerom mesto Medzilaborce.

Projekty boli schválené v rámci prvej výzvy na predkladanie malých projektov v rámci priority 3: Kreatívne a turisticky atraktívne pohraničie. Oprávnenými subjektmi na slovenskej strane z PSK boli okresy Humenné, Medzilaborce, Prešov, Sabinov, Snina, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou.

Koncom júla sa budú schvalovať ďalšie malé projekty z priority 3, t. j. oblasti cestovného ruchu, kde správcou Fondu malých projektov je Európske združenie územnej spolupráce TATRY. Ich realizáciou sa prispeje k rozvoju Prešovského samosprávneho kraja.

Oprávnené subjekty na slovenskej strane sú okresy z Prešovského kraja, napr. okres Bardejov, Kežmarok, Levoča, Poprad, Stará Ľubovňa, ale i ďalšie okresy zo Žilinského a Košického kraja.

(ts-PSK)

BSK vydal kolaudačné rozhodnutie na časť Dúbravsko-karloveskej radiály

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) vydal koncom júna kolaudačné rozhodnutie pre časť zmodernizovanej Dúbravsko-karloveskej električkovej radiály v Bratislave. Pre zvyšné stavebné objekty povolil časovo obmedzené predčasné užívanie stavby. Pre TASR to uviedla Lucia Forman, hovorkyňa BSK ako špeciálneho stavebného úradu pre mestské dráhy.

„Časť stavebných objektov je daná do trvalého užívania, boli splnené podmienky dané v predchádzajúcom rozhodnutí. Zvyšná časť stavebných objektov zostáva v predčasnom užívaní z dôvodu nespĺnenia podmienok z predchádzajúceho rozhodnutia,“ skonštatovala Forman.

Stavebník je zároveň povinný splniť podmienky uvedené vo vydanom rozhodnutí. Týka sa to napríklad hluku či vibrácií. V zmysle záväzného stanoviska Regionálneho úradu verejného zdravotníctva musí predložiť protokol z objektív-

neho merania hluku z električkovej dopravy v dotknutom prostredí, ktorý preukáže súlad s požiadavkami vyhlášky ministerstva zdravotníctva. Upravené musia byť tiež vzdialenosti hrán zastávok. Na základe stanoviska Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska je povinný všetky stĺpiky osadené v priestore priechodu pre chodcov cez električkovú trať v hornej časti označiť farebne kontrastným označením, najlepšie červenej alebo žltej farby.

Predchádzajúce povolenie na predčasné užívanie električkovej

dráhy vydal BSK ako špeciálny stavebný úrad pre mestské dráhy v júni 2021. Vydané bolo do 31. júla 2024.

Dlhoočakávaná rekonštrukcia Dúbravsko-karloveskej električkovej radiály sa začala 22. júna 2019. Dokončili ju v roku 2020, električky začali do Dúbravky opäť premávať 26. októbra 2020. Rozsiahlu modernizáciu realizovalo vysúťažené konzorcium firiem DK Radiála. Pracovalo sa na tri etapy. Obnovu zaplatili najmä z európskych peňazí.

(TASR)

OZVENY

STAROSLOVIENČINY POD KRÁĽOVOU HOĽOU

29. ROČNÍK

19. – 21. 7. 24, TELGÁRT

SOBOTA, 20. 07. 2024

- 8.00h **CESTA ZA OZVENOU**
peší výstup na Kráľovu hoľu
miesto: od OcÚ Telgárt
- 9.00h **STRETNUTIE POD TRESNÍKOM**
prívitatie účastníkov festivalu
miesto: pod Tresníkom, pri SKI Telgárt
- 11.30h **OZVENY Z KRÁĽOVEJ HOLE**
spoločné spievanie na Kráľovej holi
miesto: Kráľova hoľa
- 15.00h **SPEVY CHRÁMOV**
prehliadka chrámových spevov
miesto: Gréckokatolícky kostol, Telgárt
- 19.00h **OZVENY ŽIVOTA**
program pozvaných folklórnych zoskupení
miesto: areál Kultúrneho domu Telgárt
- 20.30h **MUZIKA MILANA RENDOŠA**
koncert ľudovej hudby Rendošovci z Košíc
miesto: areál Kultúrneho domu Telgárt
- 21.30h **TANEČNÝ DOM A ZÁBAVA**
Čardáš z Vlachova s Michaelou Baštákovou
a Petrom Gecelovským
hrá: LH Pokošovci zo Šumiaca
miesto: Kultúrny dom Telgárt

účinkujú:

FSk Telgárt z Telgártu, MSSk Kráľova hoľa z Pohorelej, LH Pokošovci zo Šumiaca, MSSk Zavačan zo Závadky nad Hronom, FSk Stromiš z Vlachova, FSk Šuňava zo Šuňavy, FSk Javorina z Torysiek, ŽSSk Tovarišký z Nižných Repaší, FSk Poľana z Jarabiny, ŽSSk Litmanivka z Litmanovej, MSSk Košickí špiváci z Košíc, Spevácky zbor Laeto Animo z Liptovského Mikuláša, Muzika Milana Rendoša z Košíc a Národopísny soubor Podskalák z Troubska (CZ)

NEDEĽA, 21. 07. 2024

- 10.00h **SVÄTÁ LITURGIA**
v staroslovienskom jazyku
miesto: Gréckokatolícky kostol, Telgárt
na SVÄTEJ LITURGIÍ spoluúčinkujú:
FSk Telgárt z Telgártu, Národopísny soubor Podskalák z Troubska (CZ)

VÝSTAVA

KVETY Z TELGÁRTU

tradičné vzory na ženských zásterách

vernísáž: 19. 7. 2024, 18.00h,
Kultúrny dom Telgárt

*zmena programu vyhradená

Vstupné: 8€ / 5€ (deti 7–15 rokov, dôchodcovia)

sosbb.sk | sosbb@sosbb.sk | FB | IG: @OsvetaBB | 0940 982 677

Dvestotisíc eur od úradu vlády ambulantnú pohotovostnú službu pre deti a dorast v Námestove nevyrieši

V pondelok 9. júla sa v Hornooravskej nemocnici s poliklinikou z iniciatívy ŽSK konala odborná diskusia detských lekárov, vedenia nemocnice Trstená a odboru zdravotníctva ŽSK k zhodnoteniu obnovy a udržateľnosti doplnkového bodu APS v okrese Námestovo.

Podľa aktuálne platnej legislatívy HNŠP Trstená, ako zriaďovateľ pevného bodu APS pre deti a dorast môže zriadiť doplnkový bod APS v poliklinike Námestovo, ktorý však musí fungovať v rovnakom režime ako pevný bod. To znamená každodenne počas doby platnosti licencie, to znamená 5 rokov.

Mesačné náklady na prevádzku jedného pevného bodu sú cca 13 000 Eur, poskytnutá dotácia by ich pokryla iba na 15 mesiacov. Nemocnica by však bola podľa zákona prevádzkovať doplnkový bod počas celého obdobia platnosti jej licencie, to znamená 5 rokov. To znamená to, že po vyčerpaní dotácie by financovanie tejto služby, ktorá je v kompetencii ministerstva zdravotníctva prebrala na seba nemocnica a ŽSK. Nepovažujeme za systémové a ani správne, aby samospráva suplovala kompetencie štátu.

Navyše, služba v doplnkovom bode APS je pre lekárov dobrovoľná, to znamená musí dôjsť k zhode prevažnej väčšiny lekárov zabezpečiť pohotovostné služby a ochote lekárov vykonávať služby APS v pevnom bode Trstená ako aj doplnkovom bode Námestovo. Zúčastnení lekári počas diskusie nesúhlasili s výkonom pohotovostnej služby popri pevnom

bode v Trstenej aj v doplnkovom bode Námestovo.

Z toho dôvodu NsP Trstená skonštatovala, že z dôvodu neudržateľnosti financovania doplnkového bodu pri pevnom bode APS v HNŠP Trstená po celú dobu prevádzkovania, prevádzku doplnkového bodu APS v Námestove nedokáže zabezpečiť.

Z uvedeného dôvodu nepožiadala HNŠP Trstená o rozšírenie povolenia o doplnkový bod a dotáciu Vlády SR nebude HNŠP Trstená čerpať, nakoľko nebude oprávneným žiadateľom.

Vekový priemer sa blíži k šesťdesiatke a vážne hrozí, že ambulancie po odchode lekárov na

dôchodok nebudú mať svojich pokračovateľov. Prejavilo sa to aj v tomto prípade, kedy detskí lekári v dôchodkovom veku odmietajú službu na pohotovosti s tým, že ak budú k tomu nútení, ukončia prax a odídu na dôchodok, čo ešte viac zhorší dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre našich občanov.

Situácia s lekármi sa stáva stále viac kritickou aj pri špecializovaných ambulanciách. Vzhľadom na dopyt pacientov po zdravotnej starostlivosti, nie je verejná minimálna sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti špecializovanej ambulancie dostatočná (a neaktualizovaná od roku 2008) aj

napriek intervenciám zo strany všetkých krajov na Slovensku. Na súčasne prevádzkované špecializované ambulancie je vyvíjaný veľký tlak, ktorý v mnohých prípadoch presahuje únosné pracovné zaťaženie lekárov. Zároveň neustále rastie priemerný vek lekárov – špecialistov.

Aktuálny stav:

- Neurológia – z celkového počtu 36 zmluvných lekárov je 34 % vo veku nad 60 rokov
- Pneumológia a ftizeológia – z celkového počtu 8 zmluvných lekárov je 25 % vo veku nad 60 rokov
- Psychiatria – z celkového počtu 29 zmluvných lekárov je 38 % vo veku nad 60 rokov
- Urológia – z celkového počtu zmluvných lekárov 15 je 47 % vo veku nad 60 rokov
- Kardiológia – z celkového počtu 17 zmluvných lekárov je 41 % vo veku nad 60 rokov
- Oftalmológia - z celkového počtu 41 zmluvných lekárov je 34 % vo veku nad 60 rokov
- Klinická imunológia a alergológia – z celkového počtu 22 zmluvných lekárov je 23 % vo veku nad 60 rokov.

Erika Jurinová, predsedníčka ŽSK: „Zabezpečenie výchovy mladých lekárov – špecialistov, je plne v rukách štátu – ministerstva

školsťva a ministerstva zdravotníctva. Jediné ministerstvá dokážu vytvoriť podporné programy na zvýšenie kapacít na atestácie lekárov v nedostatkových špecializáciách. Atestáciu na špecializáciu je zväčša možné si urobiť iba na špecializovanom oddelení nemocnice, ktoré do stavu prijímajú iba toľko lekárov, koľko sú schopní zaplatiť na základe realizovaných výkonov, na zvýšenie stavu lekárov, ktorí potrebujú absolvovať atestáciu, potrebujú podporu zo strany štátu.“

Silvia Pekarčíková, riaditeľka odboru zdravotníctva ŽSK: „Základný problém však vidíme v udržateľnosti a atraktivite slovenského zdravotníctva pre absolventov, nakoľko lekári, ale aj sestry po skončení nenasúpiu do našich zdravotníckych zariadení, ale odchádzajú do zahraničia alebo iných pracovných odvetví. Vo veľkých nemocniciach, ale aj ambulanciách je už teraz problém so sestrami, ktorých je veľký nedostatok. Preto je potrebné sa zamýšľať nad zmenami ich vzdelávania zaradením aj iných odborností. Aktuálne Žilinský samosprávny kraj pracuje na príprave vzdelávacieho experimentálneho programu „administratívny pracovník v zdravotníctve.“

(ts-ŽSK, Eva Lacová)

Úrad komisára pre deti eviduje za prvý polrok 218 nových podnetov

Úrad komisára pre deti (ÚKPD) eviduje za prvý polrok 218 nových podnetov. V rovnakom období v minulom roku ich bolo 133, čo predstavuje takmer 72-percentný nárast. Za celý rok 2023 evidoval úrad 406 podnetov. Informovala o tom Iveta Adamová z ÚKPD. Adamová poukázala na to, že podnety za prvý polrok tohto roka sa týkali prevažne rovnakých oblastí ochrany práv detí ako v minulom roku. Najviac podnetov súviselo napríklad s prípadmi, keď sa deti ocitli v rodičovskom alebo rovesníckom konflikte alebo sa stali obeťmi fyzického či psychického násillia. K častým podnetom patrili aj prípady, keď sa deti stali terčom šikany alebo kyberšikany. Taktiež aj prípady, keď sa deti stali obeťmi fyzického týrania, sexuálneho zneužívania či zanedbávania v domácom alebo inštitucionalizovanom prostredí.

(TASR)

Harmónia vlani pomohla 42 jednotlivcom a deviatim matkám s deťmi

Nezisková organizácia Harmónia, ktorá v Prievidzi poskytuje služby v oblasti sociálnej pomoci a krízovej intervencie, vlani poskytla pomoc 42 jednotlivcom a deviatim matkám s 19 deťmi. Vyplýva to z výročnej správy organizácie za rok 2023, ktorú na svojom rokovaní koncom júna vzali na vedomie prievidzskí mestskí poslanci.

Medzi jednotlivcami v núdzi bez domova bolo 24 mužov a 18 žien, z toho deväť starobných dôchodcov, jeden diabetik pod kontrolou poradne, osem osôb s psychiatrickou alebo duševnou poruchou.

"Harmónia každým rokom vykazuje vyššie číslo počtu prijímateľov sociálnej služby, ktorým poskytla službu počas roka. Keďže kapacita zariadenia sa nezmenila, znamená to, že úsilie sa nám, síce malými krokmi, ale viac zúročuje posúvaním prijímateľov do adekvátnych zariadení alebo do iného bývania," skonštatovala riaditeľka organizácie Katarína Vráblová.

Všetkým klientom organizácia v prvom rade poskytla nevyhnutné ubytovanie, možnosť prípravy stravy, vykonávanie hygieny. "Rovnako dennou prácou s nimi sme sa snažili motivovať ich k zaradeniu do normálneho života. Pravidelne sme poskytovali

prehľad o voľných pracovných miestach a boli nápomocní pri vybavovaní pracovnej korešpondencie," priblížila ďalej Vráblová.

Do verejnoprospešných prác sa podľa nej zapájalo šesť klientov, z toho jeden priamo v útulkoch. "I

rok 2023 bol bohatý na edukatívne, preventívne a v neposlednom rade závažné aktivity, ktoré sme pripravili a uskutočnili pre všetky naše záujmové skupiny," spomenula riaditeľka. Okrem týchto aktivít zamestnanci tradične s pri-

jímateľmi podľa nej riešili všetky základné životné i krízové situácie, hľadali možnosti poskytnutia odbornej lekárskej starostlivosti, umiestnenia v predškolských a školských zariadeniach. Organizácia spolupracovala s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, tamojším odborom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, so sociálnym oddelením Mestského úradu v Prievidzi a tiež Centrom pre deti a rodinu.

Nezisková organizácia poskytuje sociálne služby predovšetkým ľuďom v hmotnej i sociálnej núdzi, ktorí z rôznych príčin prišli o bývanie, zdravotne i mentálne postihnutým, matkám s deťmi. V Prievidzi prevádzkuje útulok na Košovskej ceste číslo 15 s kapacitou 20 miest a útulok na Košovskej ceste číslo 17 s kapacitou 21 miest.

(Tex a snímka: TASR)

POZÝVAME VÁS NA 8. ROČNÍK MEDZINÁRODNÝ RÓMSKY FESTIVAL

13 - 14. 7. 2024

NITRA

2024
Amaro Fest
OPEN AIR GIPSY FESTIVAL

- AMFITEÁTER -

Ú Č I N K U J Ú C I :

**RICARDO KWIEK - IGOR KMEŤO ML.
P.A.T - JAN BENDIG - MAMUKO BERČI - DORINA
GIPSY PHRALA - VANESA HORÁKOVÁ
ROLAND BAND SMIŽANY - TOMÁŠ BOTLÓ
MEGA M - CIGO BAND & RENÉ RENDY
MARCO PILO - JÚLIA KOZÁKOVÁ
ANIČKA OLÁHOVÁ - DEŠKO BAND - LENDEL BAND
TANEČNÉ SKUPINY**

V SOBOTU AFTER PÁRTY CLUB LUNA VSTUP
PRE ÚČASTNÍKOV FESTIVALU ZADARMO !

MODERÁTOR: IGOR HUNKA ORGANIZÁTOR: OZ RÓMSKA UMELECKÁ AGENTÚRA

BLIŽŠIE INFORMÁCIE A VSTUPENKY: WWW.OZRUA.SK A WWW.TICKETPORTAL.SK

REALIZOVANÉ S FINANČNOU PODPOROU FONDU NA PODPORU KULTÚRY
NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN A NITRIANSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA.

Majsterky sveta z videoklipu Mira Jaroša ocenil starosta

Vo štvrtok 4. júla privítali starosta obce Beluša Ján Prekop a prednosta Patrik Štrbák v zasadačke obecného úradu úspešné majsterky Slovenska a sveta v tanci. Dievčatá vybojovali na majstrovstvách v chorvátskom Poreči najvyššie priečky, za čo boli ocenené jedinečnými plaketami a vecnými cenami.

Stretnutie sa uskutočnilo na začiatku prázdnin, ešte pred odchodom na letné dovolenky. Starosta obce vyzdvihol obetavú prácu belušskej trénerky Veroniky Rýdzej a podporu a obetu rodičov ocenených dievčat. Za vynikajúce výkony a špičkovú reprezentáciu obce poďakovalo vedenie obce Rebeke Beniakovovej, Nine Hromkovej, Saši Štedrákovej, Emílii Anne Belobradovej, Liliáne Dorotčincovej a Viktorii Pavlisovej.

Belušanka Veronika Rýdza spolu s hlavnou trénerkou Evou Rosinovou z Púchova trénujú deti v AB Kids Academy už piaty rok. V minulom roku sa im podarilo získať významné ocenenia na Balatone. Na nedávnych majstrovstvách v Českej republike skončili v tvrdej konkurencii štvrté. Objavili sa vo videoklipe Mira Jaroša

s názvom Tancuj.

Hovorí Veronika Rýdza: „Pôsobíme ako amatérsky klub, takže stále hľadáme rôzne formy sponzorskej podpory, aby sme pokryli náročné výdavky. V street dance

show sa odlišujeme od ostatných tímov originalitou a nápaditosťou. Dokážeme pohltiť a zaujať publikum. Je to originálne, kreatívne a živé. Najväčšie plus vidím v domácej atmosfére a pohode,

ktorú sa nám spolu s rodičmi darí vytvárať.“

„Veľmi nás teší, že sa deťom z našej obce darí reprezentovať na svetových súťažiach celé Slovensko. Dievčatám aj celému klubu

držíme palce v ďalšom pôsobení a budeme sa tešiť na nové správy o ich aktivitách,“ uzavrel príjemné popoludnie starosta obce Ján Prekop.

Petra MARTIŠOVÁ, Beluša

Nová telocvičňa v Strednej zdravotníckej škole v Poprade bude realitou

Stredná zdravotnícka škola v Poprade bude mať po desiatkach rokoch existencie vlastnú telocvičňu. Zriaďovateľ školy Prešovský samosprávny kraj (PSK) získal pre jej vybudovanie príspevok z Fondu na podporu športu vo výške 1,1 mil. eur, ďalší viac ako 1 milión dofinancuje z vlastného rozpočtu. Práce na vybudovaní nového športoviska by mali trvať niečo vyššie roka.

Stredná zdravotnícka škola v Poprade v minulosti pri výučbe povinnej telesnej výchovy využívala športové priestory mesta a v súčasnosti priestory inej župnej školy na Mnoheľovej ul. v Poprade. Aktuálne sa táto situácia zmení a škola sa dočká vlastnej telocvične. Prešovská krajská samospráva, ktorá školu zriaďuje, uspela s projektom jej výstavby vo výzve Fondu na podporu športu.

„Na výstavbu športoviska nám bol schválený príspevok vo výške 1,1 milióna eur, čo tvorí polovicu potrebných zdrojov. Ďalších 1,1 mil. eur poskytne na jeho vybudovanie samotný kraj zo svojho rozpočtu. Záleží nám na skvalitňovaní podmienok nielen odborného vzdelávania, ale celkovo výučby a učebných predmetov, kde neboli celkom ideálne možnosti. Na tejto konkrétnej škole po takmer šiestich desaťročiach vytvoríme moderné a kvalitné miesto pre nielen školské telovýchovné aktivity, ale aj ďalšie sprievodné podujatia,“ uviedol predseda PSK Milan Majerský.

Župa plánuje budovu telocvične s rozmerom 26 x 15 metrov vybudovať na školskom pozemku, presnejšie na bývalom asfaltovom ihrisku za školou. Jej súčasťou má

byť aj náradovňa, šatne, toalety, miestnosti pre rozhodcov, kabíny a teoretická učebňa. Portfólio telocvične doplní výtah pre imobilných. S budovou školy sa objekt prepojí spojovacou chodbou.

Vnútorne vybavenie športoviska umožní využívanie telocvične na basketbal, volejbal, hádzanú, futbal, florbal, gymnastiku, ako aj na športové a zdravotnícke aktivity pre partnerov školy či verejnosť. Vybudovanie športového objektu tak naplní účel rozšírenia kapacity pre podporu športu, zdravia a komunitných aktivít v regióne.

Celému projektu výstavby telocvične v Strednej zdravotníckej škole v Poprade, kde sa aktuálne vzdeláva 240 žiakov v dennej a 30 v externom štúdiu v odbore praktická sestra, predchádzala dlhoročná príprava, ako aj zámerna pozemkov. PSK získal spomínaný areál, pričom majetkom mesta sa stal park pred obchodnou akadémiou a areál v mestskej časti Stráže, ktorý predtým využívala Správa a údržba ciest PSK. S výstavbou telocvične pre zdravotnú školu sa počíta i v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK v rámci vzdelávania na roky 2021-2030.

Daša JELEŇOVÁ

Viac ako 900 bežcov si naplno vychutnalo majestátnosť Bachledovej doliny

Bežecký seriál Behaj lesmi má za sebou tretiu tohtoročnú zastávku - bežalo sa v Belianskych Tatrách, v Bachledovej doline. Jedna z najobľúbenejších lokalít seriálu mala naozaj všetko - tie správne horské výhľady, slnko, šialené výbehy a ešte lepšie zbehy a dokonca aj prebeh cez Chodník korunami stromov! Tie najlepšie bežecké zážitky, nezabudnuteľne atmosférická a krásna Bachledova dolina - bol to dokonalý deň.

Aj na tejto zastávke začínal bežecký detskými pretekmi, ktoré zastrešujú lekáreň Dr. Max. Na štarte po Tatrach stálo 218 malých lesných bežcov, ktorí bežali v šiestich kategóriách. Zápas o prvenstvo boli skutočne dramatické a niektorí pretekári sa do cieľa doplazili, prišli po štyroch alebo dokonca s prstom v nose!

Bežecký deň pokračoval charitatívnym behom JOJ ŠPORT RUN, ktorý si tento rok zabehlo 229 bežcov. V rámci tohto behu putoval výtazok na nemocnicu Dr. V. Alexandra v Kežmarku, konkrétne na detské a novorodenecké oddelenie. Suma vyzbieraná na charitatívne účely bola presne 2 344 EUR, z toho 500 EUR prispel partner pretekov ZATPEK CONSULTING. Ďakujeme!

Popoludní odštartovali dve hlavné trasy. Lesnícka 12 a 20 kilometrová trasa. Počasie počas celého dňa bolo ideálne bežecké, pohľadnicové a veľmi teplé.

Najrýchlejším bežcom Lesníckej 12 sa stal Erik Revaj s časom 00:54:28. Prvou ženou sa stala Katarína Došek s čistým časom 01:10:27. Na štarte tejto trasy stálo 291 lesných odvážlivcov. Najrýchlejším bežcom 20 kilometrovej trasy sa stal Tomáš Gemza

s časom 01:30:51. Najrýchlejšou ženou sa stala Nikola Doležalová s časom 01:58:57 a na štarte stálo 165 pretekárov.

Trasy to boli skutočne náročné, na Lesníckej 12 bežci nastúpali 422 metrov a na 20 kilometrovej trase 556 metrov.

Navyše si mohli bežci na oboch trasách otestovať svoju rýchlosť a vybehať si hodnotný voucher na pneumatiky od partnera pretekov - Continental. Rýchlostná prémia CONTI SPEED SECTION merala približne 150 metrov a vyhrávali najrýchlejší muž a najrýchlejšia žena na tomto úseku.

V medzičase mohli bežci a ich fanúšikovia zísť na dobré jedlo alebo kávu priamo v stredisku Bachledka Ski&Sun, osviežiť sa a užiť si program v stanovom mes-tečku. Mohli si otestovať bežeckú

obuv alebo si kúpiť celý nový outfit v stánku značky CRAFT. Počas celého dňa bola pre lesné svorky k dispozícii Lesná škôlka Dr. Max. Rodičia tam mohli nechať svoje mláďatká, kým sami boli na trasách.

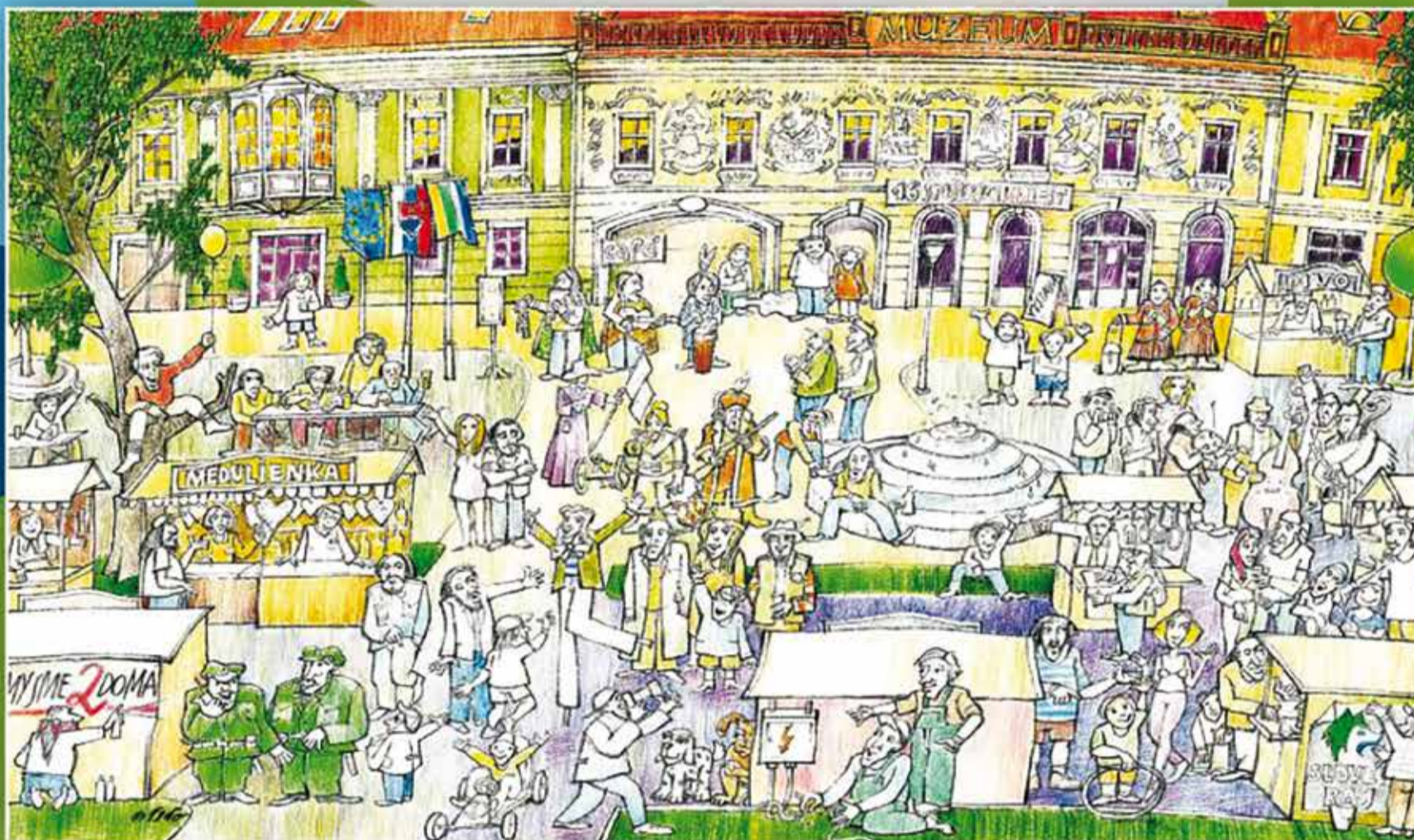
Aj po týchto pretekoch vysadia organizátori spoločne so zakladajúcim partnerom Lesmi Slovenskej republiky za každého jedného bežca strom. V minulej sezóne pribudlo vďaka tejto aktivite do slovenských lesov presne 7 122 nových stromčekov!

Najbližšou zastávkou pre lesnú svorku je divoká Veľká Fatra. 13. júla sa bežci vyvezú do zázemia lanovkou a vychutnajú si úplne nové trasy v tejto lokalite. Registrovať sa dá pohodlne, online na behajlesmi.sk

(TASR/OTS)

69. SPIŠSKÝ TRH

18.-21.7.2024

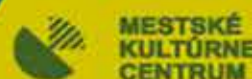

piatok 19. júl

- 10.30 Divadelný svet: ŠAŠKOVIA FIFO A PEPE NA CESTÁCH**
Príbeh dvoch komediantov, ktorí putujú až z ďalekého Talianska, aby divákovi ukázali, čo všetko ich naučila slávna Comedie dell'arte
- 12.00 Spevácke a folklórne skupiny LIPA, ROZMARÍN, SENIOR,**
Banický spevokol **ŠACHTÁR** a country tanečná seniorská skupina **MONTANA**
- 14.00 SPIŠSKÝ VÝBER**
Koncert hudobnej skupiny
- 16.00 Folklórne súbory: ČAČINA, ČAČINARE,**
Ľudová hudba **SPIŠ** a Spevácka skupina **HOLOSY**
- 18.00 SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE 69. SPIŠSKÉHO TRHU**
- 18.30 SPRIEVOD MESTOM**
- 19.00 ELIZABETH**
Koncert ľudových piesní v modernejšom strihu s prvkami rocku
- 21.00 KANDRÁČOVCI**
Koncert

sobota 20. júl

- 9.30 Divadlo na predmestí: STARÁ DIEVKA A ČERT**
Rozprávka
- 11.00 ROMANE ČHAJA**
Detské rómske ľudové tance
- 12.00 PIATY ELEMENT**
Cover verzie instrumentálnej, populárnej a filmovej hudby
- 14.00 MARIETA MAREKOVÁ a PIATY ELEMENT**
Koncert populárnej hudby
- 16.00 SÁGA**
Koncert hudobnej skupiny – SK/CZ rock cover
- 18.30 LUKÁŠ ADAMEC**
Koncert hudobnej skupiny
- 21.00 HEX**
Koncert

www.mkc.snv.sk
www.spiskanovaves.eu

Krajské kultúrne stredisko v Žiline
Vás srdečne pozýva na vernisáž výstavy
venovanej fenoménu modrotlače pri príležitosti
otvorenia 62. ročníka Medzinárodného
folklórneho festivalu Jánošíkove dni
v Terchovej.

NA MODRO

1. augusta 2024 o 16:00 hod.

V Makoviekeho dome v Žiline

Potvrdenie o účasti prosím zasielajte
najneskôr do 26. júla mailom na adresu:

nrovnanova@vuezilina.sk

Podporte nás a zvýšte svoj odber Obecných novín

Obecné noviny prinášajú odborné, metodické, legislatívne a informačné články o dianí v samospráve, v ZMOS, v regionálnych združeniach, v regiónoch, mestách a obciach. Predplatiteľmi Obecných novín sú predstavitelia miest a obcí, primátorky a primátori, starostky a starostovia - tvoria až 95 percent ich odberateľov. Zvyšných 5 percent je distribuovaných vládny orgánom. K dispozícii ich majú aj výbory a poslanci NR SR, ministerstvá a ďalšie štátne inštitúcie.

Čo tým získate? - v prvom rade informácie, ale zároveň aj možnosť bezplatnej propagácie Vašich aktivít, diania vo Vašom meste či obci, čo sa v tomto predvolebnom období môže zísť. **A bonus naviac** - istotu, že máte vlastné periodikum, ktoré stojí na Vašej strane a nikdy neodmietne uverejniť Váš názor, polemiku, kritiku i dobrú skúsenosť.

Okrem toho budete mať:

- **neobmedzený prístup na portál www.obecne-noviny.sk**, prístup do archívu Obecných novín v *pdf formáte aj do aktuálneho čísla, pre toľkých čitateľov, koľko kusov Obecných novín v tlačenej forme si objednáte,
- **zľavu 25 % z celkovej sumy** (v letnej akcii až 50 % zľavu) na u nás objednané tlačivá na priznanie dani z nehnuteľností,
- **bezplatnú neekonomickú inzerciu** - oznamy o pripravovaných či uskutočnených kultúrnych a iných podujatiach vo Vašej obci či regióne
- **mimoriadnu zľavu až 90 % z cenníkovej inzercie** v Obecných novinách pokiaľ pôjde o ekonomickú inzerciu,
- **prednostné uverejňovanie materiálov**, ktoré nám pošlete.

ZÁVÄZNÁ OBJEDNÁVKA

Objednávame si Obecné noviny v počte ks od najbližšieho čísla

Názov úradu (organizácie)

Kontaktný pracovník č. tel.:

IČO DIČO IČ DPH

PSČ Presná adresa:

Bankové spojenie Číslo účtu

Dátum

Pečiatka a podpis:

Objednávku pošlite na adresu:

Inprost, spol. s r. o.,
Obecné noviny,
Smrečianska 29,
811 05 Bratislava
alebo mail:
seraf@inprost.sk,
inprost@inprost.sk

www.obecne-noviny.sk

denne aktualizovaný portál pre samosprávu

Vážení čitatelia,

v mailoch i listoch sa nás často pýtate, koľko Vás bude stáť uverejnenie článku v Obecných novinách. Naša odpoveď je zakaždým, že nič, práve naopak, že vám zaň budeme vďační. A ak ešte pridáte jednu dve fotografie, o to viac.

Chceme Vám však ponúknuť i ďalšiu možnosť zverejniť akcie, ktoré organizujete v mestách a obciach a to na našej webovej stránke. Na snímke vľavo sú bannery a buttony v modrých plochách, ktoré sú Vám k dispozícii. Stačí nám poslať logo akcie, prípadne jej názov, plagát, z ktorého sa dá urobiť výrez a pod. a k tomu webovú adresu na prepojenie.

Napríklad obrázok:

Adresa: <http://www.oravskyhrad.sk/>

Pri kliknutí na tento obrázok bude čitateľ automaticky presmerovaný na adresu, ktorú ste nám poslali.

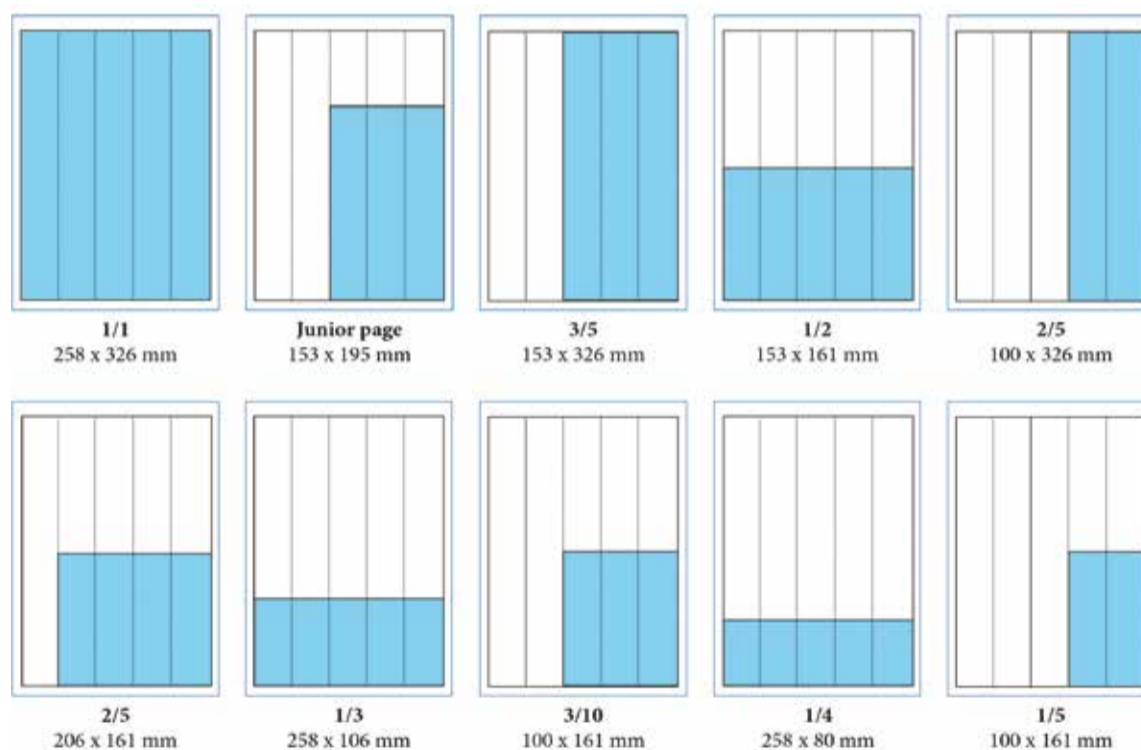
Zaujíma Vás, čo to bude stáť? Odoberateľov Obecných novín nič - inými slovami je to zadarmo!

V náhlade vpravo nájdete najčastejšie využívané formáty inzercie v printovej forme Obecných novín. Ak Vás zaujíma cenník, nájdete ho na našej stránke www.obecne-noviny.sk na hornej lište, keď kliknete na Inzercia.

Tento cenník pre Vás však neplatí. Všetky články, oznamy, avíza kultúrnych podujatí a všetky ostatné materiály máte možnosť v Obecných novinách uverejiť ZADARMO, a dokonca aj PREDNOSTNE.

Výnimku tvoria iba materiály, ktoré sú z vážneho dôvodu nevhodné na uverejnenie. Ale ani tie nezahodíme do koša. Skontaktujeme sa s Vami a dohodneme sa na ďalšom postupe.

Výnimkou je aj ekonomická inzercia, ktorá propaguje tovar alebo služby. No aj v tomto prípade platí pre mestá a obce výnimka: do polovice strany Vás vyjde ekonomická inzercia 50 eur a viac ako polovica až celá strana do 200 eur. Tieto sumy sú oproti bežným cenám inzercie u nás alebo v iných novinách zlomkové.

OBECNÉ NOVINY SÚ VAŠE NOVINY

OBECNÉ noviny TYŽDENNÍK MIEST A OBCÍ

Vychádza ako odborný-metodický týždenník pre komunálnu sféru pri Združení miest a obcí Slovenska

Bezručova 9, 811 09 Bratislava 1
Tel.: 02/5296 4243, fax: 02/5296 4256
email: centr@zmos.sk, www.zmos.sk

Vydáva: INPROST, spol. s r. o., IČO 31 363 091,
riaditeľ Seraf Tropek, mobil: 0905 442 734,
e-mail: seraf@inprost.sk

Sídlo vydavateľa a redakcie: Smrečianska 29, 811 05 Bratislava,
www.inprost.sk, www.obecne-noviny.sk, e-mail: inprost@inprost.sk

Predplatné a distribúcia: mobil: 0905 442 734,
e-mail: seraf@inprost.sk, inprost@inprost.sk

Ročné online predplatné: 57,20 eur, polročné predplatné: 28,60 eur
Registrované Ministerstvom kultúry SR pod č. EV 3772/09 zo dňa 24. 07. 2009. ISSN 1335-650X.

ČLOVEK NEMUSÍ BYŤ ODBORNÍK NA VTÁKY

KAŽDÝ VIE, ŽE V TEJTO SKUPINE SÚ 4 ŽENY A 1 CHLAP

- Oci, chcel by som pomôcť jednému starému pánovi. Dáš mi na to dve eurá?
- Pravdaže synu, to je od teba veľmi šlachetné. Tu máš dvacku. A kde je ten úbohý starček?
- Tamto na rohu. Predáva zmrzlinu...

Pán v ordinácii u psychológa. Psychológ sa pýta:
- Kedy ste mali naposledy pohlavný styk?
Pán sa zamyslí:
- To si nepamätám. Môžem zavolať svojej žene?
- Ale samozrejme.
Pán telefonuje:
- Haló, Ružena, kedy sme mali naposledy pohlavný styk?
- Čože? - nechápe žena.
- Kedy sme mali naposledy pohlavný styk!?
- A kto volá?

Anička prišla za doktorom a hovorí:
- Pán doktor, prosím, urobte niečo s manželom, aby bol zase ako jeleň v ruji!
Doktor:
- Dobre, vyzlečte sa.
- Preboha, prečo?
- Ak má byť ako jeleň v ruji, tak musíme začať od parohov.

Manželia sedia v divadle a manžel si musí odskočiť. Blúdi po chodbách a nevie nájsť toalety. Napokon na konci chodby zbadá miestnosť v pološere a v kúte jednu vázu. Tak svoju potrebu vykoná do vázy a vráti sa späť. Opýta sa manželky:
- O čo som prišiel? Stalo sa niečo zaujímavé?
- Ani nie. Iba ty si prišiel na javisko a vyčúral si sa do vázy!

Otec hovorí dcére:
- Ak dostaneš z tej písomky pätku, tak zabudni, že som tvoj otec!
Na druhý deň sa pýta otec dcéry:
- Tak, čo si dostala z tej písomky?
Dcéra:
- Prepáčte, a vy ste kto?

Princ Bajaja sa stratí v lese a vidí pred sebou chalúpku. Zabúcha na dvere, otvorí mu hnusná stará ježibaba a hovorí:
- Nazdar, debil!
- To bude asi nejaký omyl, ja som princ Bajaja, stratil som sa v lese a potreboval by som u vás prespať...
Ježibaba:
- V poriadku, chceš spať so mnou, na lavici alebo s Cicou Micou?
No, myslí si princ Bajaja, s tebou spať nebudem, Cica Mica je asi tá hnusná čierna mačka, čo máš na pleci, tak sa vyspím na lavici.
Ráno sa zobudí celý dolámaný a ide sa opláchnuť k studničke. Tam uvidí nádhernú prsnatú mladú dievčinu a pýta sa jej:
- Ako sa voláš?
- Ja som Cica Mica. A kto si ty?
- Jááá som strašný debil!

- Vonku je tak krásne, - hovorí muž manželke, - a ty sa tu drieš s parketami!
- A čo navrhuješ? - poteší sa manželka.
- Mala by si ísť na vzduch a umyť auto!

Jano príde domov riadne nancenganý. Motá sa po byte až nakoniec zvolá:
- Mariena, začni už nadávať, neviem trafiť do postele!

Pýta sa syn matky:
- Mama, vieš, koľko zubnej pasty je v jednej tube?
- Nemám ani tušenia, Janko.
- Ale ja to viem! Od televízora až ku gauču!

Turisti stretnú baču s vozom:
- Bača, koľko je to do Lomnice?
- Asi päť kilometrov.
- A môžete nás zviest?
- Prečo nie, nasadnite si! Asi po troch hodinách sú už netrpezliví:
- Koľko je to ešte do Lomnice?
- Asi dvadsať kilometrov!
- Ako to?
- No, veď odtiaľ idem!

- Celú noc som nespal. Potrebujem desaťtisíc a ne-

viem, kde ich vziať!
- A to si nevedel prísť za mnou?
- Čože? Ty by si mi požičal?
- To nie, ale dal by som ti niečo na spanie!

Na jarmoku pred cirkusovým stanom stojí na pódiu silák, v ruke drží citrón a vytlačá z neho šťavu. Keď už nič netečie, oznámi obecenstvu:
- Kto z neho vyžmýka ešte dve kvapky, dostane sto eur! Z obecenstva sa prihlási nenápadný mužiček, vezme citrón a vytlačí z neho ešte za pohár šťavu. Silák celý omráčený sa pýta:
- Kto ste, ako sa voláte a kde pracujete?
- Ja som Škohloš a pracujem na finančnom úrade ako daňový inšpektor...

Starší manželia sa vyviezli lanovkou na Lomnický štít.
- Nemôžem sa nasýtiť pohľadom na tú krásu! - povie ona.
- S tým som rátať! - usmeje sa muž, - v ruksaku mám kúsok slaniny a chlieb!

Žena sa dala odviezť taxikom. Keď prišlo na platenie, zistila, že nemá peniaze. Taxikár nahnevane pribuchol dvere, šliapol na plyn a odviezol ženu na kraj lesa. Na lúke rozprestrel plachtu.
- Čo chcete robiť? Mám doma tri deti! - prelakla sa žena.
- A ja mám doma šesťdesiat králikov. Nepapuluje a trhaj.

V cirkuse:
- Milí diváci, nasleduje svetové číslo! O chvíľu privediem psa, ktorý uhádne každej dáme vek... Moment, milé dámy, nepúšťajte sedadlá! Pes vie počítať iba do tridsať!

- Pani, nevideli ste tu blázna, ktorý utiekol z ústavu? Je taký malý, chudý a váži sto-

tridsať kilogramov.
- Čo to je za sprostosť, že je chudý a váži stotridsať kilogramov?
- Veď hovorím, blázon...

Turista stojí dlhšie pred krásnym barokovým kostolom, pozorne si ho prezera a potom sa spýta okoloidúceho:
- Kto sú tie dve postavy vo výklenku?
- Počkajte do druhej. Ak sa pohnú, sú to reštaurátori...

Háda sa Američan s našincem, či je trabant auto alebo nie. Našinec sa naštvie, sadne do trabanta, zabuchne dvere, pohne sa dopredu, cúvne, potom urobí pár kôl a až potom sa rozbehne. Američan na to pozerá a povie:
- Dobre, už ti verím, že je to auto, jazdí to, ale čo mali znamenať tie manévry na začiatku?
- Ale, pribuchol som si do dverí púpavu, nedala sa odtrhnúť, tak som ju musel ukrútiť!

Host' na letnej rekreácii sa sťažuje:
- Tu sa nedá ani zjesť obed, keď tu lieta toľko múch!
- Z toho si nič nerobte, ony tu lietajú len počs obeda. Ostatok času sedia na hnojisku!

Turisti sa pýtajú baču na salaši:
- Co myslíte, bača, bude zajtra pršať?
- Nuž, - okúňa sa bača, - to záleží od počasia...

Žena hovorí priateľke v kúpeľoch, kde sú spoločne na liečení:
- Asi pocestujem domov skôr.
- Veď je tu dobre a príjemne.
- Áno, ale nepozdáva sa mi, že kedykoľvek požiadam manžela o peniaze, zakaždým mi ich pošle.

Odfot' ma, ako sedím na tejto reťazi pri vode!